Food and Agriculture Organization
of the United Nations

DOCUMENT DE PROIECT

La solicitarea Guvernului R. Moldova, reprezentat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM);

Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Organizației Națiunilor Unite (FAO), va oferi asistență tehnică pentru Proiectul ce urmează:

Denumirea Proiectului:	Favorizarea unui mediu de politici pentru managementul integrat al resurselor naturale și implementarea unei abordări integrate pentru realizarea neutralității degradării terenurilor în Moldova
Simbolul Proiectului:	GCP/MOL/006/GFF

La semnarea prezentului document de proiect de către reprezentanții împuterniciți în mod corespunzător ai ambelor părți, Proiectul va fi implementat în conformitate cu contextul, raționamentul și aranjamentele de management descrise în document.

În numele Guvernului Republicii Moldova:		În numele Organizației pentru Alimentație și Agricultură a Organizației Națiunilor Unite:	
Nume:	Ion Perju	Nume:	Raimund Jehle
Titlu:	Ministrul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	Titlu:	Reprezentantul FAO în Republica Moldova – cu sediul în Ungaria
Data:		Data:	

GEF-7 CERERE DE AVIZARE / APROBARE SUBPROECT (CHILD PROJECT)– PROIECTE MIJLOCII, O SINGURĂ ETAPĂ

TIPUL PROIECTULUI: PROIECT MIJLOCIU (O SINGURĂ ETAPĂ)
TIPUL FONDULUI FIDUCIAR: FONDUL FIDUCIAR GEF

PARTEA I: INFORMAȚII PRIVIND PROIECTUL

Denumirea Proiectului: Favorizarea unui mediu de politici pentru managementul integrat al resurselor naturale și implementarea unei abordări integrate pentru realizarea neutralității degradării terenurilor în Moldova			
Țara(țările):	R. Moldova	ID Proiectul GEF:	10222
Agenția(iile) GEF:	FAO	ID Proiectul Agenției GEF:	654506
Entitatea(ățile) de executare a Proiectului:	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM)	Data prezentării:	
Domeniul(iile) critic(e) al(e) GEF:	Degradarea solurilor	Începutul scontat al implementării	1 octombrie 2019
		Data scontată a încheierii	30 septembrie 2022
Denumirea Programului-părinte	N/A	ID Programului-părinte:	N/A

A. ELEMENTELE DOMENIILOR CRITICE/MAI PUȚIN CRITICE

Direcțiile de programare	Rezultatele domeniilor critice	Fondul de Trust	(în $)	
			Finanțarea Proiectului GEF	**Cofinanțarea confirmată**
LD-1-1	Menținerea sau îmbunătățirea fluxului de servicii aferente ecosistemelor agricole pentru susținerea producției alimentare și mijloacelor de existență prin Gestionarea durabilă a terenurilor (GDT)	FFGEF	790.137	2.388.099
LD-2-2	Menținerea sau îmbunătățirea fluxului serviciilor ecosistemice, inclusiv susținerea mijloacelor de existență a populațiilor dependente de pădure prin intermediul Gestionării durabile a pădurilor (GDP)	FFGEF	526.758	1.592.066
LD-4-5	Crearea unor medii favorabile pentru sprijinirea extinderii și optimizării GDT și Neutralității Degradării Terenurilor (NDT)	FFGEF	350.000	1.057.835
	Total costuri Proiect		1.666.895	5.038.000

B. REZUMATUL DESCRIERII PROIECTULUI

Obiectivul Proiectului: Sprijinirea și extinderea introducerii practicilor inovatoare de agricultură inteligentă sub aspect climatic și gestionarea durabilă a pădurilor și terenurilor pentru realizarea NDT						
Componentele /Programele Proiectului	**Tipul componentelor**	**Rezultatele Proiectului**	**Produsele Proiectului**	**Fondul de Trust**	**(în $)**	
					Finanțarea Proiectului de GEF	**Cofinanțarea confirmată**
1. Mediu favorabil pentru managementul integrat al resurselor naturale (MIRN) în sprijinul Neutralității Degradării Terenurilor (NDT)	Asistență tehnică	1.1 Capacitate sporită de planificare și implementare MIRN pentru realizarea NDT	1.1.1 Grup intersectorial de experți la nivel național și local în sprijinul implementării UNCCD și NDT creat și consolidat 1.1.2 Factorii naturali și antropici care afectează fertilitatea solului în zona-pilot NDT selectată evaluați și cartografiați 1.1.3: Sistemul de monitorizare a calității solului în zona-pilot a Proiectului implementat 1.1.4 Planul strategic privind neutralitatea degradării terenurilor a zonei-pilot elaborat	FFGEF	344.800	558.400
		1.2 Cadru de politici și legal pentru MIRN și NDT consolidat	1.2.1 Cadrul legal, inclusiv mecanismele de reglementare, stimulentele economice și financiare pentru GDT, CA și NDT, analizate și consolidate 1.2.2 Un grup de lucru interministerial și unul interguvernamental implementat			

			1.2.3 Analiza cost-beneficiu pentru informarea procesului de luare a deciziilor elaborată.			
2. Implementarea MIRN, inclusiv a agriculturii inteligente sub aspect climatic și reabilitarea perdelelor de protecție pe loturile–pilot din raioanele Orhei și Rezina, la intersecția interfluviilor Nistru-Cogâlnic	Investiții	2.1 Gestionarea îmbunătățită a terenurilor în peisajul agricol al interfluviilor Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina din R. Moldova 2.2 Strategia de egalitate a genurilor optimizată în zona-pilot a Proiectului	2.1.1 Planificarea utilizării participative a terenurilor în peisajul agricol al interfluviilor Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina din R. Moldova elaborată 2.1.2 Practici și abordări agricole și agrosilvice durabile inovatoare implementate în zonele Proiectului 2.2.1 Strategii de asigurare a mijloacelor de existență durabile pentru abilitarea femeilor elaborate și implementate 2.2.2 Practici reziliente la schimbările climatice, sensibile la aspectele de gen, în vederea sporirii productivității terenurilor, implementate	FFGEF	846.300	3.159.000
3. Gestionarea, monitorizarea și evaluarea cunoștințelor și sensibilizarea publicului	Asistență tehnică	3.1 Monitorizarea și diseminarea lecțiilor învățate pentru sprijinirea extinderii NDT la nivel național	3.1.1 Rezultatele Proiectului monitorizate și evaluate 3.1.2 Recomandări pentru eficientizarea gestionării agriculturii inteligente climaterice (AIC) și a perdelelor de protecție în R. Moldova elaborate și diseminate	FFGEF	325.500	1.188.600

		3.2: Capacitate sporită de extindere a NDT la nivel național	3.2.1 Prototipul pentru baza de date și sistemul de monitorizare a NDT stabilit și funcțional 3.2.2 Experiențele privind NDT împărtășite și supuse schimbului			
Sub-total					1.516.600	4.906.000
Costul de management al Proiectului (CMP)				FFGEF	150.295	132.000
Costurile totale ale Proiectului					1.666.895	5.038.000

Pentru proiectele cu fonduri fiduciare multiple, includeți valoarea totală a CMP în Tabelul B și indicați divizarea CMP între diferitele fonduri fiduciare aici: N/A

C. SURSELE CONFIRMATE DE COFINANȚARE PENTRU PROIECT DUPĂ NUME ȘI TIP

Includeți dovada cofinanțării Proiectului în cadrul acestui formular.

Sursele cofinanțării	Numele Cofinanțatorului	Tipul cofinanțării	Investiția mobilizată	Valoarea ($)
Guvernul țării beneficiare	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	În natură	Cheltuieli recurente	160.000
Guvernul țării beneficiare	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	Investiție publică	Cheltuieli recurente	740.000
Agenția GEF	FAO	În natură	Cheltuieli recurente	968.000
Guvernul țării beneficiare	Unitatea consolidată de implementare a Programului (UCIP-IFAD)			2.200.000
Guvernul țării beneficiare	Consiliul Raional Orhei	În natură		650.000
Guvernul țării beneficiare	Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului "Nicolae Dimo" și Centrul de date privind solul	În natură		320.000
Total cofinanțare				5.038.000

Descrieți cum au fost identificate "Investițiile mobilizate". N/A

D. RESURSE ALE FONDURILOR FIDUCIARE, SOLICITATE DUPĂ AGENȚIE(II), ȚARĂ(ȚĂRI), DOMENIU DE INTERES ȘI PROGRAMAREA FONDURILOR

Agenția GEF	Fondul Fiduciar	Denumirea țării /Global	Domeniul de interes	Programarea Fondurilor	(în $)		
					Finanțarea Proiectului GEF (a)	Taxa Agenției (b)	Total (c)=a+b

FAO	GEF TF	Moldova	Degradarea terenurilor	N/A	1.666.895	158.355	1.825.250
Total resursele GEF					1.666.895	158.355	1.825.250

E.1. GRANTUL DE PREGĂTIRE A PROIECTULUI (GPP) [OMITEȚI ACEASTĂ SECȚIUNE DACĂ GPP A FOST SOLICITAT ANTERIOR]

Este solicitat Grantul de pregătire a proiectului? Da ☒ Nu ☐ Dacă nu, omiteți articolul E.1.

GPP SUMA SOLICITATĂ DUPĂ AGENȚIE(II), FOND FIDUCIAR, ȚARĂ(ȚĂRI) ȘI PROGRAMAREA FONDURILOR

Agenția GEF	Fondul fiduciar	Țara/ Regional/Global	Domeniul de interes	Programarea fondurilor	(în $)		
					GPP (a)	Taxa Agenției (b)	Total c = a + b
FAO	GEF TF	Moldova	Degradarea terenurilor	N/A	50.000	4.750	54.750
Total valoarea GPP					50.000	4.750	54.750

E.2. INCLUDE PROIECTUL UN INSTRUMENT "NON-GRANT"? (În cazul când sunt folosite instrumente non-grant, includeți în anexa d un calendar indicativ al restituirilor scontate către agenția dvs. și către fondul fiduciar al gef/ldcf/sccf).

Nu, Proiectul nu include un instrument non-grant

F. CONTRIBUȚIILE-ȚINTĂ ALE PROIECTULUI PENTRU INDICATORII DE BAZĂ AI GEF 7

Selectați valorile relevante ale sub-indicatorilor pentru acest proiect aplicând metodologiile indicate în Foaia de lucru privind Indicatorii de bază din Anexa F și cumulându-le în tabelul de mai jos. Progresul în programarea vizavi de obiectivele respective este actualizat la evaluarea interimară și la evaluarea finală. Obiectivele atinse vor fi cumulate și raportate în orice moment din cadrul perioadei de realimentare. Nu este nevoie de completat acest tabel pentru proiectele privind adaptarea la schimbările climatice doar prin intermediul FȚPD și SCCCF.

Indicatorii de bază ai Proiectului		Scontat la aprobarea de către DG
1	**Zonele terestre protejate** create sau în gestiune îmbunătățită pentru conservare și utilizare durabilă (Hectare)	
2	**Zonele marine protejate** create sau în gestiune îmbunătățită pentru conservare și utilizare durabilă (Hectare)	
3	Suprafața **terenurilor reabilitate** (Hectare)	
4	Suprafața **peisajelor tratate cu practici îmbunătățite** (exclusiv zonele protejate) (Hectare)	92.000
5	Suprafața **habitatului marin tratat cu practici îmbunătățite** (exclusiv zonele protejate) (Hectare)	
	Suprafața totală aflată în gestiune îmbunătățită (Hectare)	92.000

6	**Emisii de gaze cu efect de seră atenuate** (tone metrice de CO2e)	
7	**Numărul ecosistemelor acvatice partajate** (apă dulce sau marină) aflate în gestiune nouă sau cooperativă îmbunătățită	
8	**Resurse pescărești marine** supra-exploatate global, transferate la niveluri mai durabile (tone metrice)	
9	**Reducerea**, eliminarea/distrugerea, eliminarea treptată, **eliminarea** și evitarea **chimicalelor de interes global** și irosirea acestora în mediul înconjurător și în procese, materiale și produse (tone metrice de chimicale toxice reduce)	
10	Reducerea, evitarea emisiilor de **POP în aer** din surse punctuale și difuze (grame de echivalent toxic de gTEQ)	
11	Numărul **beneficiarilor direcți, dezagregat după gen** ca co-beneficiu a investiției GEF	92.000 bărbați 50.000 femei

Oferiți explicații suplimentare cu privire la obiective, alte metodologii aplicate și alte particularități aferente domeniului de interes (i.e., obiectivele Aichi în BD), inclusiv justificarea în cazul în care obiectivele indicatorilor de bază nu sunt indicate.

G. TAXONOMIA PROIECTULUI

Completați tabelul de mai jos cu informații taxonomice, oferite la etapa PIF. Utilizați Foaia de lucru privind taxonomia GEF din Anexa G pentru a găsi cele mai relevante cuvinte-cheie/subiecte/tematici care descriu proiectul cel mai bine.

Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3	Nivelul 4
Modele de influență	Consolidarea capacității instituționale și a procesului de luare a deciziilor		
Părțile interesate	Comunitățile locale		
	Societatea civilă	Mediul academic	
	Tipul angajamentului	Distribuirea informației	
	Comunicații	Sensibilizare	
Capacitate, cunoștințe și cercetare	Cunoștințe și învățare	Gestionarea cunoștințelor	
Egalitatea de gen	Abordarea integrată a egalității	Beneficiari Indicatorii dezagregați pe gen Indicatori sensibili la gen	
	Domeniile rezultatelor de gen	Accesul la și controlul asupra resurselor naturale Accesul la beneficii și servicii Generarea cunoștințelor	
Domeniul de interes/Tematica	Degradarea terenurilor	Gestionarea durabilă a terenurilor	
	Schimbările climatice	Finanțarea combaterii schimbărilor climatice (reperele Rio)	Atenuarea schimbărilor climatice 1 Adaptarea la schimbările climatice 1

PARTEA II: JUSTIFICAREA PROIECTULUI

DESCRIEȚI SCHIMBĂRILE ÎN ALINIEREA LA DESIGNUL PROIECTULUI CU PIF-UL ORIGINAL

1a. Descrierea Proiectului. Oferiți detalii cu privire la: 1) problemele de mediu și/sau adaptare globale, cauzele primare și barierele care trebuie abordate (descrierea sistemelor); 2) scenariul de referință și orice proiecte de referință conexe, 3) scenariul alternativ propus cu descrierea rezultatelor și componentelor proiectului; 4) alinierea la domeniul de interes GEF și/sau strategiile programelor cu impact; 5) argumentarea costurilor incrementale/adiționale și a contribuțiilor scontate de la valoarea de referință, FFGEF, FTPD, FSSC și cofinanțare; 6) beneficiile de mediu globale (FFGEF) și/sau beneficiile adaptării (FTPD/FSSC); și 7) capacitatea de inovare, durabilitate și potențialul de extindere.

1) Problemele de mediu și/sau adaptare globale, cauzele primare și barierele care trebuie abordate (descrierea sistemelor)

Amenințările pentru Beneficiile de mediu globale

Republica Moldova are climă continentală temperată și cernoziomuri – soluri agricole de productivitate înaltă. Agricultura este unul dintre principalele sectoare ale economiei naționale, contribuind circa 14% din PIB și angajând aproape o treime (28%) din populația țării. Sectorul agricol al R. Moldova este foarte vulnerabil la degradarea terenurilor, precum și la schimbările climatice și variabilitate, ceea ce duce la probleme grave de pierdere a producției și la pericole pentru securitatea alimentară. Productivitatea agricolă în R. Moldova este foarte scăzută. Practicile actuale de utilizare a terenurilor și gestionare a solului în zonele cu pante abrupte înregistrează pierderi de fertilitate a solului de până la 20-30% din cauza ploilor torențiale și pierderilor anuale de nutrienți, cauzate de eroziuni care cu mult depășesc realimentarea prin îngrășăminte. În peisajele irigate, degradarea chimică a solurilor este agravată de nivelurile ridicate ale apelor subterane. Majoritatea gospodăriilor țărănești sunt mici proprietari care tind să fie mai săraci și au amortizoare limitate împotriva șocurilor. Circa 42% din populația rurală este afectată de sărăcie, o creștere din 2009[1], iar mulți din aceștia se bazează pe biodiversitate și resurse naturale ca mijloace de existență.

Transformările socioeconomice după destrămarea Uniunii Sovietice, împreună cu efectele schimbărilor climatice, au fost larg-răspândite în Republica Moldova și au accelerat degradarea resurselor naturale. R. Moldova este cea mai săracă țară din Europa. Incidența sărăciei, potrivit pragului internațional (4,3 dolari SUA pe zi) s-a redus de la 34,5% în 2006 la 20,8% în 2012. Totuși, sărăcia în R. Moldova rămâne încă o problemă rurală, cu o creștere în ultimii ani a decalajului între nivelul de trai în localitățile rurale și cele urbane.[2] În 2014, 19% din populația rurală a R. Moldova trăia sub limita absolută a sărăciei, comparativ cu cinci procente ale populației urbane.[3] Analiza distribuirii conform grupurilor socioeconomice ale populației arată că cea mai înaltă rată a sărăciei este caracteristică producătorilor agricoli (33%) și lucrătorilor agricoli (39%), comparativ cu lucrătorii neagricoli (9%). Un număr total de 36 de procente de gospodării agricole sunt conduse de femei și tind să fie mai sărace, deoarece tind să fie gospodării cu un singur cap și se confruntă cu dificultăți semnificative la accesarea tehnologiilor, creditelor și altor resurse agricole,[4] ceea ce are impact direct asupra rezilienței acestora.

Una dintre principalele cauze ale sărăciei rurale este vulnerabilitatea înaltă a sectorului agricol la degradarea terenurilor și frecvența sporită a fenomenelor meteorologice și climatice extreme care afectează direct micii producători și lucrători agricoli, 40-70% din venitul cărora depinde de condițiile meteorologice și vine din agricultură.[5]

R. Moldova este o zonă cu umiditate insuficientă; lipsa umezelii, precipitațiile distribuite neuniform, perioadele de îngheț primăvara devreme și toamna târziu și alte condiții naturale nefavorabile au un impact negativ asupra cultivării plantelor și se soldează cu prejudicii și pierderi considerabile. Resursele de sol de calitate înaltă (circa 75% din teritoriul țării este acoperită cu soluri cernoziom fertile și productive), alături de microclime diverse, sprijină producerea unei game largi de produse vegetale anuale și multianuale în toată țara. Schimbările/variabilitatea climatică și degradarea solului duc la o volatilitate înaltă a producției agricole, reducând competitivitatea sectorului agricol al R. Moldova. Secetele din 2007, 2012 și 2015 au dovedit o tendință de trecere la tipare de climă semi-aridă care se presupune că va afecta grav o mare parte a zonelor din centrul și sudul țării până în 2040-2070 și majoritatea țării până la sfârșitul secolului. Condițiile de climă semi-aridă deja survin în centrul și sudul țării și multiplică probabilitatea secetelor catastrofice, cu o creștere semnificativă de la un fenomen la fiecare 9 ani până la un fenomen la fiecare 2 ani. Frecvența sporită a secetelor grave, împreună cu supra-exploatarea extensivă a resurselor funciare din ultimele decenii și practicile agricole nedurabile au dus la un declin dramatic în reziliența ecosistemelor agricole. Drept rezultat, în pofida nivelului înalt al fertilității naturale a solului și condițiilor climatice relativ favorabile, productivitatea agricolă în

[1] IFAD, 2012

[2] Al Treilea Raport privind ODM, 2013

[3] PNUD, 2015

[4] FAO și Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. 2013. *Femeile și bărbații în agricultura Republicii Moldova.* (Disponibil la: http://www.statistica.md/public/files/Recensamint/Recensamint_agricol/Femei_barbati_agr/Femei_barbati_agric_eng.pdf)

[5] PAM, 2012

Moldova în prezent este foarte scăzută.[6] Mai mult, Moldova este înalt expusă altor pericole, cum ar fi riscul de eroziune a solului, alunecărilor de teren și inundațiilor. Peste 65 procente din solurile fertile ale R. Moldova au fost afectate negativ de eroziune, alunecări de teren și alte procese de degradare.[7]

Vulnerabilitatea înaltă a agriculturii este cauzată și de un șir de factori legați de distorsiunile și imperfecțiunile de pe pieţele de resurse și producție agricolă, calitatea slabă a serviciilor publice, cum ar fi educația agricolă, restructurarea întârziată a gospodăriilor țărănești, pieţele financiare subdezvoltate, lipsa accesului la finanțe și gestionarea nedurabilă a solului.[8] Inegalitățile de gen de asemenea reprezintă o provocare, dat fiind că o resursă semnificativă pentru dezvoltarea agricolă este pierdută.[9] Majoritatea produselor agricole cu valoare înaltă din R. Moldova nu întrunește cerințele pieței cu privire la siguranță, calitate, cantitate, varietate sau ambalare. Principalii producători agricoli au nevoie de susținerea eforturilor lor de a se implica în procesul sofisticat și costisitor de adoptare și implementare a standardelor de siguranță alimentară și calitate înaltă.

Reforma funciară post-sovietică (anii 1990) a schimbat radical tiparele deținerii în proprietate a terenurilor agricole. În prezent, din punctul de vedere al producției agricole, 76,8% este contribuția proprietăților private, doar 26,2% fiind produsă de proprietățile statului.[10] Procesul de privatizare s-a soldat cu o cotă mare de terenuri divizate în parcele individuale mici (distribuite și înregistrate în numele și a bărbaților, și a femeilor), mărimea terenului deținut în proprietate în medie constituind 1,4 ha,[11] în continuare fiind împărțit în parcele separate după tipul utilizării terenurilor (arabil, livezi, vii etc.). Fragmentarea terenurilor este una dintre principalele constrângeri în implementarea agriculturii inteligente sub aspect climatic, inclusiv conservarea solurilor. Pe lângă aceasta, micilor deținători și producători agricoli le lipsește experiența, competențele tehnice și finanțarea pentru a elabora și implementa cu succes practicile AIC. După cum accentuează Strategia națională de dezvoltare 2020, creșterea economică și reducerea sărăciei este strâns legată de remitențe, luând în considerare nivelurile înalte ale emigrației atât a bărbaților, cât și a femeilor și, astfel, este necesar de eliminat barierele care limitează investiția celor care rămân acasă, astfel ca remitențele să poată fi direcționate către investiții agricole inteligente sub aspect climatic.[12]

Țara are un grad foarte redus de acoperire cu păduri. În perioada 2002–2012, suprafața împădurită a crescut doar cu 0,6% (de la 10,3% la 10,9%). Luând în considerare rata mică a creșterii suprafeței împădurite, comunitatea experților pune la îndoială că va fi atins nivelul–țintă (13,2%)[13]. Șomajul și sărăcia, alături de creșterea prețurilor la energie s-a soldat cu sporirea defrișărilor ilegale și a braconajului. O situație alarmantă se înregistrează în consumul actual de lemn de foc în Moldova, care practic se egalează cu media creșterii totale a suprafeței împădurite.[14] În prezent, gradul de împădurire a teritoriului constituie 11,1% sau 0,086 ha de păduri pe cap de locuitor. Fondul forestier este deosebit de fragmentat. Circa 5.000 dintre suprafețele de păduri existente, cu mărimea variind între 5 ha și 15.000 ha, sunt dispersate și izolate. Nu există coridoare forestiere de legătură care sunt de importanță majoră atât pentru viabilitatea terenurilor silvicole, cât și pentru menținerea diversității biologice, conservarea solurilor și asigurarea protecției hidrologice. În același timp, circa 40% din tufiș nu corespund condițiilor de creștere locale; speciile plantate sunt nepotrivite pentru ecosistemele locale. Marea parte a terenurilor acoperite de păduri (87,2%) se află în proprietatea statului, restul fiind deținute de primării (12,2%) și

---

[6] PNUD, 2013.

[7] MOE, 2014

[8] PAM, 2012

[9] FAO. 2011. Starea alimentelor și agriculturii 2010 – 2011. Femeile în agricultură. Eliminarea disparității de gen pentru dezvoltare. Disponibil la: http://www.fao.org/3/a-i2050e.pdf; și PNUD. 2014. FAQ. Indicele inegalității de gen (IIG). Disponibil la: https://www.undp.org/content/dam/turkey/docs/Publications/hdr/HDR2014%20FAQ%20GII%20EN.pdf

[10] FAO, 2013.

[11] PNUD, 2013.

[12] Strategia națională de dezvoltare poate fi accesată la: http://particip.gov.md/public/files/Moldova_2020_ENG1.pdf

[13] UNECE, 2014

[14] Capcelea et al., 2012

doar 0,8% - de proprietari privați.[15] Fondul forestier comunitar și privat crește permanent sub aspectul cantității și importanței ecologice. Ecosistemele și suprafețele împădurite mici sunt degradate într-o mare măsură. Mai mult de jumătate din toate speciile de plante și animale de biotopuri forestiere sunt incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova.

Bariere

Lipsa colaborării între instituțiile publice, autoritățile publice centrale și locale în gestionarea terenurilor agricole și forestiere, precum și impunerea structurilor organizaționale de sus în jos împiedică colaborarea în diferite sectoare și la diferite scări. Aceasta în continuare este agravat de lipsa unei politici de stat pentru reglementarea relațiilor funciare, protecția și utilizarea durabilă în conformitate cu Orientarea benevolă privind guvernarea responsabilă a deținerii terenurilor, pescăriilor și pădurilor în contextul securității alimentare naționale (OBGD). În pofida consolidării instituționale, dezvoltarea durabilă încă nu a apărut ca principiu de bază la elaborarea politicilor în țară. Cadrul legal nu stabilește în mod specific responsabilitățile autorităților publice centrale în chestiunile de dezvoltare rurală și nici nu stabilește criteriile pentru colaborarea inter-instituțională. Politica națională pentru agricultură și industria alimentară se află în responsabilitatea MADRM. MADRM se mai ocupă și cu dezvoltarea rurală și asigurarea siguranței și securității alimentare a țării în vederea creării unei baze pentru continuarea creșterii bunăstării populației. Ministerul încă nu și-a stabilit clar concepția privind dezvoltarea rurală și încă nu a elaborat un cadru instituțional. Nu dispune nici de o subdiviziune care să fie responsabilă de dezvoltarea rurală și elaborarea politicilor conexe. Există două surse principale potențiale de conflict în modul de soluționare a problemelor rurale: tendința de interpretare extensivă a competenței de bază a fiecărei dintre autoritățile respective și disponibilitatea și gestionarea potențială a fondurilor.

În pofida progresului privind inițiativele de politici de adaptare și atenuare, există spațiu pentru colaborare sporită multisectorială și la mai multe niveluri (național-regional-local) în procesul de luare a deciziilor, precum și pentru stabilirea îmbunătățită a obiectivelor, asigurând includerea în priorități a provocărilor urgente ce țin de climă și mediu. Atenție deosebită este necesară în domeniul legislației cu privire la irigație, unde, în contextul rezervelor și calității reduse a apelor de suprafață și a capacității bazinelor de a colecta și reține apa, prevederea unor reglementări și standarde mai clare privind utilizarea apei în agricultură este critică pentru îmbunătățirea cantității și calității apei pentru agricultură. În afară de aceasta, pentru crearea unor peisaje durabile și adaptarea ecosistemelor la condiții climatice noi, trebuie direcționate mai multe eforturi pentru crearea paravânturilor (fâșiilor forestiere de protecție) ca strategie de combatere a deșertificării, îmbunătățirii fertilității solurilor și reducerii eroziunii. Aceasta necesită colaborare între sectorul agricol și cel forestier, cu accent specific pe consolidarea capacităților (cunoștințe și tehnologii) silvicultorilor și beneficiarilor pădurilor cu privire la principiile și metodologiile de reabilitare bazate pe ecosistem a stratului de sol, precum și reabilitarea cadastrului funciar nefuncțional. Serviciile de consultanță (de extensiune) în agricultură au mandate neclare. Mai mult, finanțarea inadecvată și fragmentarea terenurilor face prestarea serviciilor și mai dificilă.

Mai mult, barierele includ capacitatea insuficientă – la nivel național și local – de planificare integrată a utilizării terenurilor pentru agricultura inteligentă sub aspect climatic și NDT. Relieful deluros al R. Moldova deseori este ignorat la planificarea utilizării terenurilor. Astfel, aratul și alte tehnologii de gestionare a terenurilor sunt aplicate de-a lungul pantei și nu de-a lungul conturului. Loturile de pământ deseori sunt alocate pentru o utilizare anume a pământului fără a lua în considerare necesitățile de conservare a solului. În afară de aceasta, zonele forestiere de protecție sunt inadecvate. Utilizarea și

[15] PNUD și MOE, 2013

gestionarea inadecvată a terenului/solului pe pantele abrupte este cauza pierderii fertilității solului până la 20-30% din cauza alunecărilor și a pierderilor de azot, fosfor și potasiu din eroziuni care depășesc cu mult volumul asigurat de îngrășăminte. Solurile îndepărtate de pe pante se depozitează în văi, iazuri și râuri. Toate acestea au dus la abandonul terenurilor cu productivitate scăzută, fără vreo încercare de a restabili terenurile degradate. Constrângerile de politici în perioada de independență de asemenea sunt responsabile de impedimentele efective în calea integrării cu succes a silviculturii la scară mică, agriculturii și creșterii animalelor, care ar trebui să constituie fundamentul dezvoltării rurale durabile în R. Moldova. De exemplu, deși Codul Silvic (Cod nr. 887/1996) prevede că deținerea în proprietate privată a pădurilor se admite în cazul împăduririi terenurilor private cu productivitate redusă, Strategia dezvoltării durabile a sectorului forestier (Hotărîrea Parlamentului nr. 350/2001) prevede transferul tuturor pădurilor noi în administrarea autorităților silvicole de stat. Această incertitudine în interpretarea legii scade interesul agricultorilor de a participa la împădurire și la planificarea utilizării terenurilor.

Lipsa accesului la cele mai recente practici și abordări în AIC și lipsa capacității umane și instituționale – este comună aplicarea necorespunzătoare a tehnologiilor de arat, lipsa aratului și aratul minimal nefiind adoptate pe larg. Solurile sunt epuizate de nutrienți din cauza asolamentului și utilizării insuficiente a îngrășămintelor animale și verzi. O integrare mai bună între culturile anuale, șeptel și horticultură ar putea sprijini un sistem agricol mai complex și stabil, cu un ciclu mai complet al materiei organice care ar reabilita conținutul de humus din cernoziom care a scăzut de la nivelul de 6-8% la circa 3% în prezent. Cu toate acestea, R. Moldova suferă de lipsa informațiilor suficiente și coerente despre impactele degradării terenurilor și schimbărilor climatice asupra producerii agricole, resurselor disponibile și competențelor locale care împiedică eficacitatea și acoperirea satisfăcătoare a serviciilor de consultanță agricolă pentru producătorii agricoli și alți practicieni. Mai mult, se pare că nu există înțelegere comună a ceea ce înseamnă GDT și AIC și implicațiile acestora pentru managementul terenurilor. Între cercetători și producătorii agricoli există puțină partajare de know-how și cooperare în aplicarea bunelor practici pentru GDT. Metodele și instrumentele de învățare și participative nu sunt abordate în curriculum-urile academice, iar abordările cu adevărat participative și care integrează dimensiunea de gen se folosesc rar în lucrul cu fermierii. Mai mult, se depun eforturi limitate pentru sporirea capacității producătorilor agricoli bărbați și femei pentru identificarea oportunităților de marketing și sensibilizare a consumatorilor din Moldova cu privire la multiplele beneficii ale producției agricole produse în mod durabil.

2) Scenariul și orice proiecte de referință conexe

Valoarea de referință

Cadrul normativ al Republicii Moldova conține un set de legi care are drept scop reglementarea utilizării terenurilor. Printre actele legislative adoptate care specifică utilizarea resurselor solului pot fi menționate următoarele: Codul funciar (Codul nr. 828/1991), Codul silvic (Codul nr. 887/1996), Legea nr. 272/2001 privind apele, Legea nr. 1102/1997 privind resursele naturale, Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurator, Legea nr. 1041/2000 pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate și Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier).

Diversele aspecte ale dezvoltării agriculturii și protecției și gestionării mediului sunt abordate în strategiile și programele pe termen lung:

- Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020 (Hotărîrea Guvernului nr. 409/2014);
- Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 (Hotărîrea Guvernului nr. 301/2014);
- Strategia națională privind diversitatea biologică pentru 2015-2020 (Hotărîrea Guvernului nr. 274/2015);
- Programul de conservare și sporire a fertilității solului pentru anii 2011-2020 (Hotărîrea Guvernului 626/2011);
- Programul de stat de regenerare și împădurire a terenurilor fondului forestier pe anii 2003-2020 (Hotărîrea Guvernului nr. 737/2003);
- Strategia pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2016-2020, elaborată de Consiliul privind egalitatea de gen, prevede obligativitatea integrării egalității în toate strategiile menționate mai sus și altele. În special, Obiectivul specific 1.10 prevede "Integrarea perspectivelor de gen în strategiile sectoriale luând în considerare impactele schimbărilor climatice"

A fost prevăzut un șir de cadre de politici și strategii pentru a face sectorul agricol și industrial al țării un sector durabil, legat cu economia verde: reforma siguranței alimentare, dezvoltarea producerii energiei regenerabile din deșeurile agricole, dezvoltarea conservării și agriculturii ecologice, consolidarea serviciilor de extindere și reforma științelor și educației agricole.

Legislația de mediu în R. Moldova se află în proces de dezvoltare: multe legi și acte normative cu privire la mediu sunt modificate pentru a reflecta necesitățile de schimbare și experiența de implementare. 25 de acte legislative de mediu și 35 de acte normativ urmau să fie aprobate până la sfârșitul anului 2014 potrivit Planului de Acțiune din 2012 pentru armonizarea legislației cu directivele Uniunii Europene (UE). Acest proces a declanșat o reformă substanțială a întregului cadru legal de mediu spre o abordare mai integrată față de protecția mediului. Unele dintre actele respective au fost elaborate și aprobate, totuși, sunt încă multe de făcut pentru a armoniza legislația cu dreptul internațional.

În plus, există un șir de inițiative de investiții și asistență tehnică în sectoarele agricol și MIRN care oferă valori de referință pentru testarea și îmbunătățirea AIC, aplicând abordarea NDT:

- **Proiectul Băncii Mondiale privind Competitivitatea Agriculturii Republicii Moldova** (2012-17) are drept scop sporirea competitivității sectorului agro-alimentar sprijinind modernizarea sistemului de management a siguranței alimentare, facilitând accesul la piețe pentru agricultori și includerea practicilor de agro-mediu și gestionare durabilă a terenurilor. Prezenta propunere de proiect GEF-FAO va căuta oportunități de coordonare pentru a se asigura că proiectele respective identifică sinergii și promovează abordări coerente privind măsurile de protecție a solului și managementul durabil al perdelelor de protecție. Banca Mondială și GEF au alocat 22 milioane de dolari SUA pentru finanțarea acestui proiect.
- **Proiectul IFAD de reziliență climatică prin agricultura conservativă** (2013-2018) este destinat abordării impactelor schimbărilor climatice și priorităților de adaptare ale Guvernului R. Moldova în sectorul agricol. Scopul general al acestuia este sporirea capacității adaptive a agricultorilor față de schimbările climatice prin promovarea și extinderea abordărilor agricole reziliente. Proiectul are drept scop demonstrarea potențialului de adaptare a tehnicilor agricole de conservare și sprijinirea generării cunoștințelor și investițiilor agricultorilor pro-săraci în jurul sistemelor și tehnologiilor agricole durabile care duc la producție agricolă mai rezilientă. Prezenta propunere de proiect GEF-FAO va căuta oportunități pentru coordonare și sinergii privind practicile de management durabil al terenurilor și măsurile de protecție a solului.
- **Proiectul Băncii Mondiale privind adaptarea la schimbările climatice în Republica Moldova** are drept scop sporirea productivității și rezilienței prin silvicultura și agricultura inteligentă sub aspect climatic în peisaje-țintă și prin consolidarea sistemelor naționale de prognozare a climei și gestionare a dezastrelor. Prezenta propunere GEF-FAO va căuta oportunități de coordonare pentru a se asigura că proiectele respective identifică sinergii și extinderea practicilor agricole inteligente sub aspect climatic. Banca Internațională pentru

Reconstrucție și Dezvoltare și Asociația Internațională pentru Dezvoltare de asemenea sprijină acest proiect alături de GEF.

- **Proiectul FAO "Creșterea rezistenței la secetă a fermierilor mici"**, adoptând cele mai bune practici de irigare și tehnologii de irigare moderne (2014-17), are drept scop creșterea rezilienței fermierilor la secetă prin introducerea și adaptarea celor mai bune practici de irigare și a tehnologiilor de irigare moderne. Va fi oferită finanțare de bază pentru serviciile de extindere, instruire, studii, crearea loturilor demonstrative, zilelor de câmp, campanii de sensibilizare în presă, precum și elaborarea și distribuirea materialelor informative. FAO a alocat finanțare în valoare de 314.543 euro pentru acest proiect.
- Va exista un beneficiu reciproc între **Proiectul FAO și "Proiectul Energie și Biomasă, Faza 2" al PNUD/UE** (2015-17) care are drept scop producerea mai sigură, competitivă și durabilă a energiei în țară, folosind biomasa din deșeurile agricole. Deșeurile agricole sunt o resursă cheie pentru implementarea eficace a CA – cel puțin 30% din deșeurile agricole trebuie să rămână la locul lor – astfel, cele două proiecte vor face schimb de cunoștințe și experiență pentru a asigura utilizarea echilibrată a mulcirii solului și realizării necesităților de furaje și biodiversitate. Uniunea Europeană a alocat 9,46 milioane de euro ca finanțare pentru acest proiect.
- Proiectul se va baza pe lecțiile învățate din proiectul PNUD privind managementul durabil al pășunilor, pădurilor și ecosistemelor acvatice. Proiectul menționat sporește capacitățile agricultorilor, în special ale femeilor din zonele rurale, de utilizare durabilă și menținere a resurselor naturale existente. Femeile din zonele selectate beneficiază de instruire specializată în utilizarea eficientă a pășunilor, pădurilor și ecosistemelor acvatice pentru beneficiul satelor și agricultorilor.
- Prezenta propunere se va baza pe rezultatele și activitățile **Proiectului Compact al "Corporației Provocările Mileniului" (MCC)** (2010-15) privind reducerea sărăciei prin creșterea economică care include acțiuni de eficientizare a managementului resurselor acvatice în baza managementului bazinelor riverane, elaborarea, implementarea și monitorizarea Planurilor de management social și de mediu pentru Asociațiile consumatorilor de apă pentru irigare și promovarea producerii agricole cu valoare înaltă. MCC a alocat 102 milioane de dolari SUA pentru acest proiect.
- Proiectul **"Managementul dezastrelor și riscurilor climatice în Moldova"** al **IDA/BM** (2010-14) pentru consolidarea capacității Serviciului Hidrometeorologic de Stat de prognozare a condițiilor meteorologice extrem de nefavorabile pentru a se pregăti și a răspunde la dezastrele naturale oferă o referință pentru monitorizarea și comunicarea informațiilor ce țin de condițiile meteorologice. Capacitatea îmbunătățită a statului de prognozare hidrometeorologică a secetelor (lunar și sezonier), de gestionare a situațiilor de urgență și de coordonare a răspunsului la dezastre, precum și de distribuire rapidă a informațiilor critice, localizate despre condițiile meteorologice unui șir mare de agricultori în comunitățile rurale prin platforma pentru comunicarea în timp util *"Just in Time Communication" (JTC)* va contribui la îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor de către agricultori pentru planificarea și implementarea AIC. Domeniul proiectului poate beneficia de cunoștințele privind utilizarea informațiilor despre condițiile meteorologice în activitățile agricole.
- Proiectul va trage învățăminte și din proiectul CDM **„Conservarea solurilor în Moldova"**, susținut de BM, gestionat de Agenția „Moldsilva", care implementează activități de împădurire și reîmpădurire pe terenurile agricole degradate și erodate, deținute de stat și comunale, din toată țara.
- UCIP-IFAD (Unitatea consolidată de implementare a Programului) vor sprijini prezenta propunere prin **Proiectul de Reziliență Rurală** (2017-2023) al acestora. Proiectul are drept scop crearea locurilor de muncă pentru lucrătorii agricoli, în special pentru femei, la cultivarea culturilor cu valoare înaltă, precum și locuri de muncă în construcții și agribusiness prin acces îmbunătățit la irigație, terenuri agricole productive și planificarea de afaceri. Costurile PRR totale sunt estimate la 38.73 milioane de dolari SUA pe o perioadă de implementare de șase ani. PRR va contribui 2,2 milioane de dolari SUA pe toată durata proiectului FAO și în special la implementarea activităților din Componenta 2.

Prima componentă a PRR are drept scop dezvoltarea competitivității și productivității gospodăriilor agricole prin creșterea veniturilor și exporturilor. Această componentă incorporează modele dovedite cu impact înalt, cum ar fi practicile agricole de conservare care au scopul să sporească reziliența, competitivitatea și să genereze locuri de muncă pentru populația rurală săracă. Astfel, aceste angajamente sunt asociate cu Produsul 2.1.2 al proiectului FAO, constând din implementarea practicilor AIC, inclusiv a tehnicilor agricole de conservare (zero arat sau arat minim). Mai mult, prima componentă a PRR implică și alte exerciții-pilot, cum ar fi crearea grupurilor femeilor vulnerabile la condițiile climatice. În continuare, PRR abordează vulnerabilitatea femeilor la efectele schimbărilor climatice, în special prin alocarea finanțării de grant pentru tehnologii de inovare și adaptare pentru sporirea și diversificarea oportunităților de producere, prelucrare și generare a veniturilor pentru grupurile femeilor. Aceasta poate sprijini Rezultatul 2.2 privind integrarea strategiilor privind egalitatea în domeniile-pilot ale proiectului FAO.

Soluția pe termen lung este asigurarea gestionării eficace a terenurilor agricole și arborilor pe peisajele de producere, astfel ca acestea să poată executa funcțiile scontate și continua prestarea serviciilor ecosistemice esențiale pentru mijloacele de existență ale bărbaților și femeilor, dezvoltarea locală și națională și durabilitatea de mediu. Proiectul propus se va baza pe referințele stabilite de inițiativele statului și cele finanțate de donatori și, de asemenea, va asigura incorporarea principalelor lecții învățate. Mecanismul de coordonare care va fi consolidat în cadrul Componentei 1 a proiectului va asigura coordonarea și partajarea continuă a cunoștințelor.

3) Scenariul alternativ propus cu descrierea rezultatelor și componentelor proiectului

Scenariul alternativ

În vederea abordării provocărilor ce țin de adoptarea AIC și NDT în R. Moldova și eliminarea lacunele în valorile de referință, există necesitatea de consolidare a mediului de politici și instituțional, asigurând colaborarea intersectorială pentru promovarea NDT. În vederea susținerii planificării managementului integrat a utilizării terenurilor, sistemul funciar cadastral și sistemul de monitorizare necesită consolidare pentru resursele funciare, păduri și resursele acvatice. Există necesitatea și de asigurare a adoptării mai largi a agriculturii inteligente sub aspect climatic și consolidare a gestionării perdelelor de protecție în peisaj care protejează serviciile ecosistemice critice. Astfel, proiectul a fost axat în jurul a trei componente care vor: (i) crea un mediu favorabil pentru MIRN în Moldova la nivel național și sub-național; (ii) restabili productivitatea și reziliența peisajelor de producere prin MIRN; și (iii) asigura învățarea și partajarea lecțiilor învățate prin monitorizarea și evaluarea eficace a proiectului și management adaptiv. Teoria schimbării a Proiectului este rezumată în Figura 1.

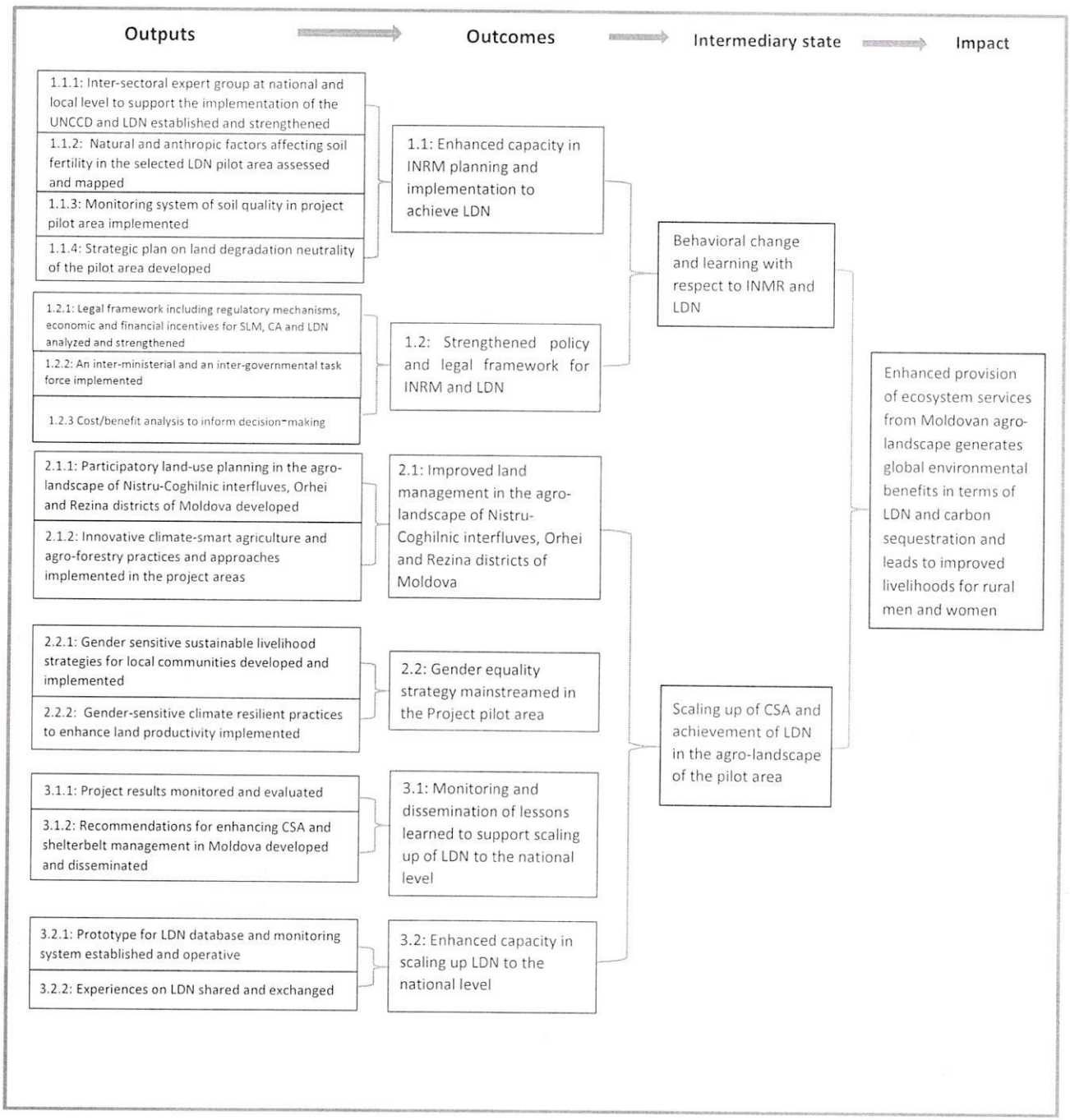

Figura 1. Teoria schimbării a Proiectului.

Obiectivul, rezultatele și produsele Proiectului

Proiectul va implementa o abordare integrată față de AIC în vederea realizării degradării terenurilor în raioanele Orhei și Rezina, la intersecția interfluviilor Nistru-Cogâlnic, într-o zonă cu suprafața de 92.000 de ha în Republica Moldova. Obiectivul Proiectului este susținerea introducerii practicilor agricole inteligente sub aspect climatic, managementul silvicol și funciar durabil, care să poată fi extins pentru a realiza NDT în alte domenii care se confruntă cu probleme similare de schimbare climatică și degradarea terenurilor. Acest obiectiv va fi realizat prin intermediul a trei componente cu rezultate și produse conexe:

Componenta 1: Mediu favorabil pentru managementul integrat al resurselor naturale în sprijinul Neutralității Degradării Terenurilor (NDT)

Rezultatul 1.1: Capacitate sporită de planificare și implementare a MIRN pentru realizarea NDT

Urmărirea NDT necesită efort pentru a evita în continuare alte pierderi nete de capital natural bazat pe terenuri în raport cu starea, sau valoarea, de referință. Planificarea realizării neutralității implică contrabalansarea pierderilor anticipate cu măsuri de realizare a câștigurilor echivalente, în cadrul tipurilor de terenuri individuale, unde tipul terenului este definit după potențialul terenului.[16] NDT va fi integrat în planificarea existentă a utilizării terenurilor și sistemul de cadastru funciar al R. Moldova în baza loturilor și zona protejată selectată. Capacitatea de monitorizare a celor trei indicatori globali ai UNCCD pentru NDT – acoperirea terenurilor, productivitatea terenurilor și stocurile de carbon – va fi consolidată astfel ca să poată fi stabilite obiective în zona–pilot a Proiectului. NDT poate fi conceptualizat după cum urmează, iar rezultatul va fi livrat prin intermediul a patru produse:

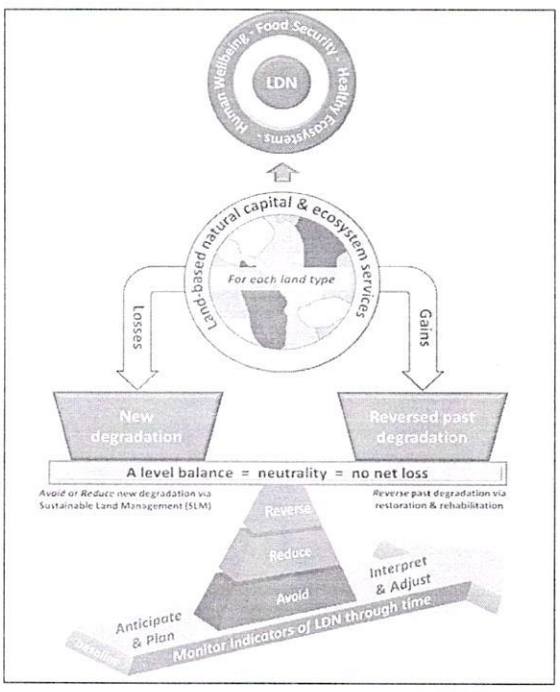

[16] Orr, B.J., A.L. Cowie, V.M. Castillo Sanchez, P. Chasek, N.D. Crossman, A. Erlewein, G. Louwagie, M. Maron, G.I. Metternicht, S. Minelli, A.E. Tengberg, S. Walter, and S. Welton. 2017. Scientific Conceptual Framework for Land Degradation Neutrality. A Report of the Science-Policy Interface. United Nations Convention to Combat Desertification (UNCCD), Bonn, Germany. ISBN 978-92-95110-42-7 (suport de hârtie), 978-92-95110-41-0 (format electronic).

Figura 2. Elementele-cheie ale cadrului conceptual științific pentru NDT (Orr et al., 2017[17])

Produsul 1.1.1: Grup de experți intersectorial la nivel național și local pentru a susține implementarea UNCCD și NDT constituit și consolidat

Aceasta va facilita planificarea spațială integrată în toate sectoarele și tipurile de exploatare a terenurilor cu accent special pe terenurile cultivabile, pășuni și terenurile silvicole. MADRM va fi responsabil de crearea grupului în consultare strânsă cu institutele de cercetare și autoritățile locale. Pe lângă aceasta, cel puțin cinci funcționari, de la MADRM, IPASP și Moldsilva, vor fi instruiți în principiile MIRN și NDT pentru consolidarea capacităților acestora pe termen lung, dintre care cel puțin 50% dintre ei trebuie să fie femei.

Produsul 1.1.2: Factorii naturali și antropici ce afectează fertilitatea solului în zona-pilot NTD selectată evaluați și cartografiați

Atingerea obiectivului de NDT necesită informații actualizate cu privire la starea actuală a terenurilor, factorii de degradare naturali și antropici și prolemele existente. Proiectul va evalua, cartografia și ține evidența schimbării exploatării terenurilor dezagregat după sex și alți determinanți sociali pe cât este posibil și a degradării terenurilor în zona–pilot a proiectului. Cei trei indicatori NDT – acoperirea terenurilor, productivitatea terenurilor și stocurile de carbon – vor fi monitorizați. Va fi efectuată evaluarea concomitentă a calității solului și a degradării solului și vor fi generate hărți, ceea ce va susține procesul de luare a deciziilor cu privire la practicile și abordările AIC ce urmează să fie implementate pentru realizarea NDT în zonele–pilot. Mai mult, vor fi efectuate analize agrochimice în cadrul sondajului zonei-pilot pentru a estima calitatea actuală a solului.

Produsul 1.1.3: Sistemul de monitorizare a calității solului în zona-pilot a proiectului este implementat

Realizarea obiectivului de NDT necesită implementarea măsurilor de protecție și restabilire a solului pentru a menține capacitatea de producere a solurilor pe termen lung. În contextul proiectului, este necesar de a stabili și implementa un Sistem local de monitorizare a calității solului care va furniza informații și va scoate în evidență locația terenurilor agricole degradate, formelor degradării solului și suprafeței acestora. Vor fi monitorizați trei indicatori NDT – acoperirea terenurilor, productivitatea terenurilor și stocurile de carbon. Sistemul de monitorizare a solului va fi instruit și partajat pentru replicare în alte locații.

Produsul 1.1.4: Planul strategic privind neutralitatea degradării terenurilor a zonei–pilot elaborat

În baza datelor colectate în etapele anterioare (factorii naturali și antropici, rapoartele pedo-agrochimice și procesele de degradare a solului) va fi elaborat un Plan privind neutralitatea degradării terenurilor a zonei–pilot cu recomandări și măsuri de reducere a degradării solului, îmbunătățire a calității solului și protecției mediului. Planul trebuie să includă, fără a se limita la: 1. Gestionarea carbonului organic din sol (COS) și îmbunătățirea fertilității solului prin implementarea asolamentului zonal, cultivarea culturilor de acoperire, utilizarea îngrășămintelor organice, minerale și verzi; 2. Metodele de îmbunătățire a fertilității solurilor irigate, utilizare rațională a acestora și gestionarea riscurilor de irigare, cum ar fi salinizarea; 3. Utilizarea măsurilor fito- și agrotehnice de prevenire și combatere a eroziunii solului, reabilitarea terenurilor, curățarea plantațiilor multianuale degradate, plantarea perdelelor de protecție pentru a reduce eroziunea solului de vânt și a conserva umezeala din sol.

[17] Ibid.

Rezultatul 1.2: Cadru de politici și legal consolidat pentru MIRN și NDT

Implementarea NDT necesită implicare multilaterală și planificare la toate nivelurile. O chestiune-cheie pentru guvernare este necesitatea reglementărilor și garanțiilor implicării active atât a bărbaților, cât și a femeilor, precum și a tinerilor, și că comunitățile vulnerabile nu vor fi dislocate atunci când terenurile vor deveni ținta reabilitării, dar că NDT va duce la rezultate din care toți să aibă de câștigat în baza cărora capitalul natural să contribuie la mijloace de existență îmbunătățite și mai durabile pentru toți. De asemenea, este important de menționat că contrabalansarea în general este gestionată în cadrul aceluiași tip de terenuri pentru a asigura conservarea ecosistemelor unice și a evita pierderea netă a serviciilor ecosistemice. Acest rezultat va fi livrat prin intermediul următoarelor produse:

Produsul 1.2.1: Cadrul legal, inclusiv mecanismele de reglementare, stimulentele economice și financiare pentru GDT, CA și NDT analizate și consolidate

Proiectul va implica și va beneficia diferite sectoare, astfel, trebuie analizate diferite reglementări și politici pentru a le verifica eficacitatea. În mod similar, unele reglementări vor trebui actualizate, inclusiv va fi necesar un mecanism de reglementare mai puternic pentru a asigura aplicarea eficace a reglementărilor. Unele acte legislative care trebui accesate/analizate includ codurile silvic și funciar, politicile de mediu, inclusiv acțiunile de gestionare a apelor și a solului, precum și politicile agricole, printre altele. Toate analizele vor fi ține cont de problematica genului, iar aspectele de incluziune socială vor fi luate în considerare în timpul cercetărilor și analizei.

Produsul 1.2.2: Grup de lucru interministerial și interguvernamental implementat

Există necesitatea facilitării unui proces multilateral și la mai multe niveluri pentru identificarea necesităților și oportunităților de reabilitare a terenurilor agricole, și identificarea rolurilor și responsabilităților instituțiilor vizate. Activitățile respective vor fi conduse de MADRM la nivel național. Va fi implementat un grup de lucru interministerial pentru a spori dialogul între diferite părți interesate. În zona-pilot a Proiectului autoritățile publice locale vor prelua inițiativa în alcătuirea coaliților multilaterale pentru planificarea și gestionarea NDT pentru a asigura participarea solidă a utilizatorilor funciari primari și a beneficiarilor scontați ai activităților de contrabalansare și consolidare a instituțiilor locale – formale și informale. Serviciile de consultanță agricolă vor fi parteneri importanți în acest proces.

Produsul 1.2.3: Analiza cost-beneficiu pentru informarea procesului de elaborare a deciziilor elaborată

Analiza cost-beneficiu este procesul prin care părțile interesate și decidenții pot analiza deciziile, sistemele și procesele, și pot determina valoarea bunurilor nemateriale. Prin intermediul analizei pot fi identificate diferite beneficii și costuri conexe care să sprijine procesul de luare a deciziilor. Va fi elaborată o analiză cost-beneficiu, ajustată la realitatea națională, pentru a sprijini statul la luarea deciziilor cu privire la NDT. Ulterior, analiza va fi pusă la dispoziția sectorului privat și a agricultorilor pentru a-i susține în procesul de luare a deciziilor.

Componenta 2: Implementarea MIRN, inclusiv a agriculturii inteligente sub aspect climatic și a măsurilor de reabilitare a perdelelor de protecție pe terenurile-pilot din raioanele Orhei și Rezina, la intersecția interfluviilor Nistru-Cogâlnic

Rezultatul 2.1: Gestionarea îmbunătățită a terenurilor în peisajul agricol al interfluviilor Nistru-Cogâlnic, în raioanele Orhei și Rezina din R. Moldova

Acest rezultat va fi livrat prin intermediul planificării integrate a exploatării terenurilor, acoperind toate tipurile de teren într-o zonă-pilot care identifică terenul pentru contrabalansare. AIC va fi implementat pentru a spori productivitatea și serviciile ecosistemice livrate de terenurile cultivate, precum și pentru a spori stocurile de carbon pe peisaj. În vederea asigurării durabilității practicilor AIC, vor fi implicați nu doar conducătorii gospodăriilor, dar și toți membrii familiei gospodăriei care activează în agricultură. În acest scop, vor fi luate în cont diferite necesități logistice și de fond ale tuturor bărbaților ș femeilor, inclusiv cele ale gospodăriilor cu un singur cap, și alte grupuri vulnerabile.

Perdelele de protecție vor fi reabilitate în domeniile desemnate pentru vegetația lemnoasă pentru a reduce eroziunea solului și a consolida reglementarea serviciilor ecosistemice în peisaj, cum ar fi fluxurile de apă și sediment, precum și captarea carbonului. Măsurile implementate în timpul Proiectului vor contribui la sporirea fertilității solului, respectiv, a creșterii productivității recoltelor și a eficienței producției de cereale în cazul utilizării îngrășămintelor organice. Avantajul ecologic este evident: utilizarea deșeurilor organice va contribui la reducerea poluării solului și apelor cu deșeuri animale. De asemenea, culturile de câmp vor fi fertilizate cu îngrășăminte organice, ceea ce face un bun punct de intrare pentru introducerea producerii ecologice în zonă. În mod corespunzător, vor spori mijloacele de existență rurale, contribuind la menținerea populației rurale și stoparea migrației.

Produsul 2.1.1: Planificarea participativă a exploatării terenurilor în peisajul agricol al interfluviilor Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina ale R. Moldova, elaborată

Evaluarea tuturor tipurilor de terenuri, inclusiv a terenurilor agricole, pășunilor și a terenurilor acoperite cu vegetație lemnoasă (adică, paravane de protecție) va fi efectuată pentru a stabili obiective NDT și a planifica intervenții. Aceasta implică și clarificarea chestiunilor legale și funciare ale tuturor proprietarilor legitimi. Aceasta va include evaluarea statutului și promovarea co-înregistrării proprietarilor de pământ care sunt membrii familiei neînregistrați, ca formă de sporire a beneficierii de dreptul de proprietate asupra terenului de către femei. Eforturile în cauză trebuie să fie în conformitate cu *Orientarea benevolă privind guvernarea responsabilă a deținerii terenurilor, pescăriilor și pădurilor în contextul securității alimentare naționale (OBGD)* a FAO.[18] și a ghiului tehnic OBGD conex: *Guvernarea pământului pentru femei și bărbați.* Acest Produs se va baza și pe sprijinul acordat în prezent de către FAO Școlilor pentru agricultori organizate în teren.

Efectuarea unei analize cost-beneficiu a perdelelor de protecție existente este necesară pentru a evalua necesitatea reabilitării acestora sau crearea altor noi. MoldSilva va prelua conducerea în efectuarea unei prezentări generale a perdelelor de protecție existente, a statutului acestora și importanței pentru generarea serviciilor ecosistemice la nivel de peisaj. Analiza cost-beneficiu a serviciilor ecosistemice identificate va fi efectuată de un institut de cercetare (Grădina Botanică (Institut) a Academiei de Științe din Moldova).

Produs 2.1.2: Practici și abordări agricole și agri-silvicole durabile inovatoare implementate în zonele proiectului

NDT în Republica Moldova va fi realizată doar în condițiile unui echilibru neutru sau pozitiv de substanțe organice în soluri. Fertilizarea organică este cea mai eficace măsură de reducere a degradării solului și sporire a fertilității. În același timp, există o provocare ecologică de lungă durată la fermele de porci și vite din țară în ceea ce ține de utilizarea îngrășămintelor lichide și solide. În Figura 3 este redat un exemplu bun

[18] FAO. 2012. *Orientarea benevolă privind guvernarea responsabilă a deținerii terenurilor, pescăriilor și pădurilor în contextul securității alimentare naționale (OBGD) (VGGT).* Organizația pentru Alimentație și Agricultură, Roma. ISBN 978-92-5-107277-6. Disponibilă online: http://www.fao.org/docrep/016/i2801e/i2801e.pdf.

al modului în care fermele de porci din apropiere pot contribui la realizarea NDT, asigurând îngrășăminte pentru fertilizarea solului terenurilor agricole din vecinătate. Alte practici agricole durabile, implementate în timpul proiectului, vor include, dar nu se vor limita la:

- practicile agricole de conservare (de ex. zero arat sau arat minim),
- acoperirea continuă a solului,
- asolamentul,
- managementul reziduurilor de culturi,
- optimizarea utilizării nutrienților,
- managementul integrat al buruienilor, bolilor și dăunătorilor.

După cum s-a menționat mai sus, pentru a asigura durabilitatea acestor practici, inclusiv AIC, vor fi implicați nu doar capii gospodăriilor agricole, dar și toți membrii familiei gospodăriei care activează în agricultură. Pentru aceasta, vor fi luate în considerare diferite necesități ale tuturor bărbaților și femeilor, inclusiv ale gospodăriilor cu un singur cap și ale altor grupuri vulnerabile. Toate datele beneficiarilor vor fi dezagregate după sex și vârstă pentru a asigura implicarea atât a bărbaților, cât și a femeilor care activează în agricultură, inclusiv tinerii. Măsurile corective vor fi întreprinse în cadrul implementării proiectului, după necesitate, astfel ca să fie asigurată o cotă minimă de 40 de procente a fiecărui sex.

De asemenea, proiectul se va axa pe împădurire, restabilirea pășunilor și a pajiștilor. În acest scop, vor fi create pepiniere pentru producerea materialului săditor, potrivit diferitor necesități. Pe lângă aceasta, va fi creată o pepinieră pentru producerea semințelor de iarbă pentru asigurarea restabilirii pășunilor și controlului eroziunii solului. În baza "Planului privind NDT", livrat în cadrul Produsului 1.1.4, va fi recomandat proiectul și locația perdelelor de protecție pentru întreaga zonă–pilot. Vor fi selectate zonele demonstrative unde vor fi plantate perdele de protecție pentru a reduce eroziunea solului, proteja culturile, conserva umiditatea în sol și îmbunătăți biodiversitatea.

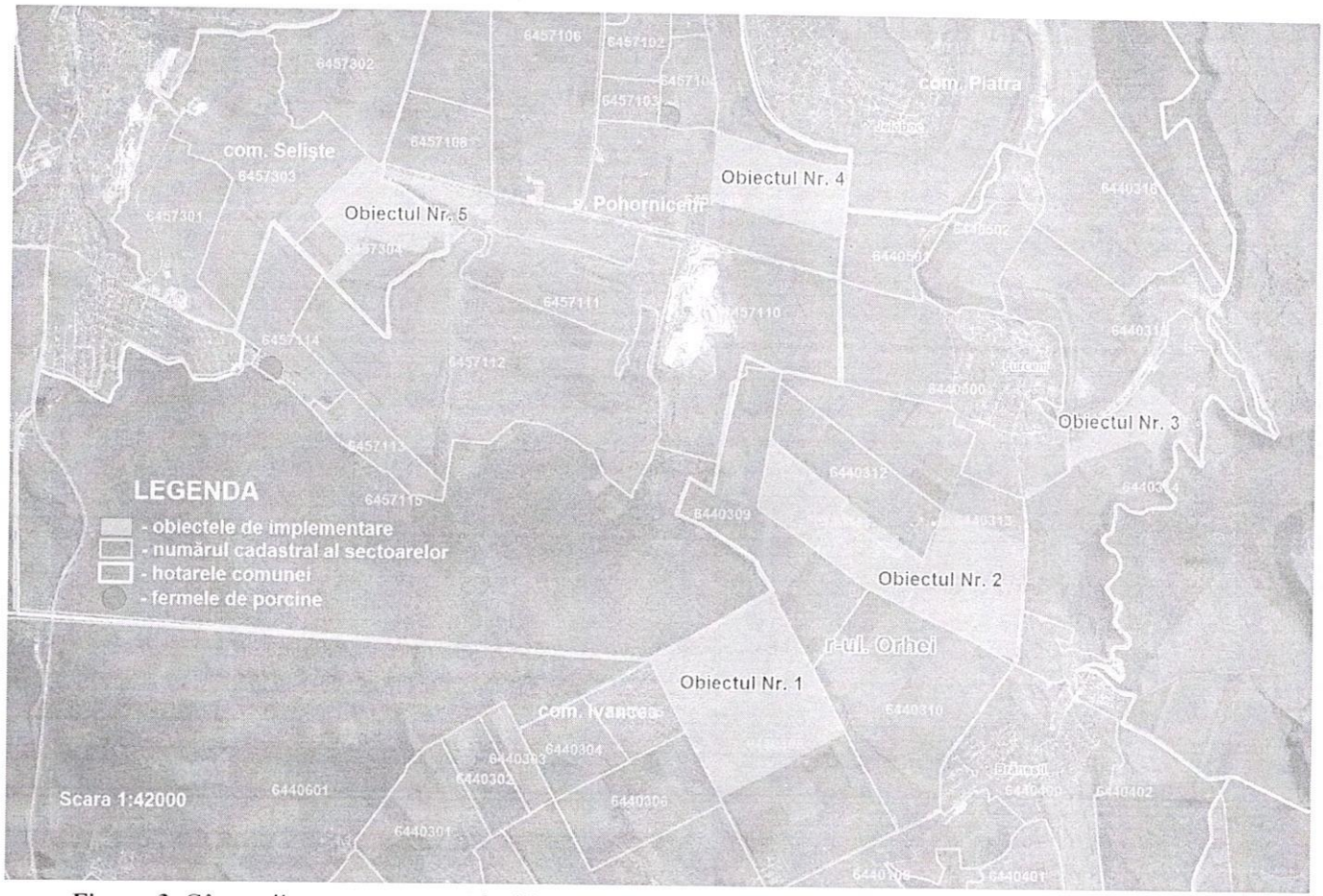

Figura 3. Câmpurile propuse pentru fertilizare cu îngrășăminte provenite de la porcine pentru demonstrația și implementarea practicilor agricole inteligente sub aspect climatic în zona–pilot (roșu – ferme de porci, verde – zona de implementare a îngrășămintelor)

Rezultatul 2.2: Strategia de egalitate de gen integrată în zona–pilot a Proiectului

Pe tot parcursul Proiectului vor fi implementate acțiuni de eliminare a dezechilibrelor istorice în comunitățile locale din zona-pilot pentru a îmbunătăți statutul femeilor, promova egalitatea de gen și asigura că femeile și bărbații au acces egal la resurse. Pe lângă integrarea generală a egalității în toate activitățile Proiectului, incluse în Strategia egalității de gen, acest Rezultat se va axa pe promovarea abilitării femeilor pentru sporirea rezilienței. În special, activitățile se vor axa pe îmbunătățirea abilităților femeilor în practicile reziliente la schimbările climatice în vederea sporirii productivității terenurilor și a producției vegetale. Egalitatea de gen va fi promovată în timpul instruirilor, vizitelor etc. astfel ca contribuțiile femeilor față de comunitate să devină mai vizibile și mai apreciate, iar statutul femeilor să sporească în toate domeniile de activitate.

Produsul 2.2.1: Strategii durabile de asigurare a existenței pentru abilitarea femeilor elaborate și implementate

Va fi asigurat sprijin pentru sensibilizarea cu privire la gen a serviciilor de consultanță/extindere agricolă aferente dezvoltării cooperativelor agricole, stabilirii rețelelor femeilor rurale și a vizitelor reciproce ale femeilor, și instruirea tinerelor întreprinzătoare în obținerea competențelor de utilizare a computerului, managementul afacerilor și contabilitatea de bază. Proiectul va sprijini și acțiunile de pledare *(advocacy)* publică pentru drepturile femeilor rurale. Va fi explorată și acordarea sprijinului pentru consolidarea lanțurilor de valori locale, cu atenție specială asupra activităților care implică un număr mare de femei, cum ar fi prelucrarea și promovarea pe piață *(marketing)*. În continuare, va fi întocmit și completat un Plan de Acțiune în domeniul aspectelor de gen pentru a face posibilă participarea femeilor în proiect în cadrul diapazonului NDT.

Următoarele instrumente FAO vor încadra acest Produs:

- FAO. 2018. Instrumentul de servicii de consiliere rurală care ține seama de dimensiunea de gen (GRAST)
- FAO. 2016. Elaborarea lanțurilor valorice care țin seama de dimensiunea de gen. Cadru de orientare
- FAO. 2016. Elaborarea lanțurilor valorice care țin seama de dimensiunea de gen. Orientări pentru practicieni

Produsul 2.2.2: Practicile reziliente la schimbările climatice care iau în calcul dimensiunea de gen pentru sporirea productivității terenurilor implementate

Introducerea practicilor reziliente la schimbările climatice în zona-pilot necesită o abordare care să ia în calcul dimensiunea de gen, asigurând implicarea activă a femeilor în proces. În primul an al Proiectului, va fi organizată o instruire în practicile reziliente la schimbările climatice care iau în calcul dimensiunea de gen pentru sporirea productivității terenurilor și promovarea producerii agricole reziliente la schimbările climatice. În următorii doi ani, tehnologiile inovatoare reziliente la schimbările climatice vor fi implementate în zonele-pilot cu un număr selectat de gospodării conduse de femei pentru a facilita adaptarea subzistenței agricole la schimbările climatice. Astfel, vor fi aplicate practicile agro-pastorale reziliente, gestionarea apelor și reabilitarea ecosistemelor pentru îmbunătățirea securității alimentare și reducerii vulnerabilității femeilor în zonele rurale. Printre practicile agricole aplicate pot fi utilizate semințe tolerante la secetă, mici lucrări de irigație (irigarea prin picurare) și cultivarea pomușoarelor.

Componenta 3: Gestionarea cunoștințelor, monitorizare & evaluare și sensibilizarea publică

Rezultatul 3.1: Monitorizarea și diseminarea lecțiilor învățate pentru a sprijini extinderea NDT la nivel național

Acest rezultat va asigura ținerea evidenței progresului proiectului și efectuarea evaluărilor periodice pentru învățare și managementul adaptiv. La începutul și mijlocul proiectului vor fi aplicate Orientările STAP privind evaluarea rezilienței, adaptării și transformării (RAPTA) pentru a stabili dacă strategiile de implementare și parcursul trebuie adaptate pentru a integra reziliența la schimbările climatice și alți factori de stres externi în abordările MIRN. Rezultatele Proiectului, abordările inovatoare și realizările vor fi distribuite pentru replicare și extindere la scară mai mare. Rezultatul 3.1 va fi livrat prin intermediul următoarelor produse:

Produs 3.1.1: Rezultatele Proiectului monitorizate și evaluate – va fi instituit un sistem de monitorizare și evaluare a Proiectului pentru a măsura progresul și impactul Proiectului din punctul de vedere al beneficiilor de mediu globale multiple (BMG), beneficiilor sociale și economice. Acestea vor include indicatori legați de gen și incluziunea socială, iar restul indicatorilor vor fi dezagregați după sex, vârstă și alți determinanți sociali relevanți pe cât va fi posibil. Valorile de bază și obiectivele pentru indicatorii

proiectului și NDT vor fi șlefuiți pentru monitorizarea progresului și impactelor Proiectului și raportarea prin intermediul a trei rapoarte anuale privind Proiectul, prezentate Secretariatului GEF și 6 rapoarte de progres semestriale, prezentate de UCP către UTP și unitatea FAO/GEF. Va fi efectuată o evaluare finală care va include o trecere în revistă a rapoartelor Proiectului, informații bazate pe site-urile web și vizitele de studiu la locațiile selectate, cu recomandări pentru asigurarea durabilității rezultatelor Proiectului.

Produsul 3.1.2: Recomandări pentru sporirea AIC și gestionarea perdelelor de protecție în Moldova elaborate și distribuite – în baza experiențelor Proiectului vor fi livrate următoarele:

a. Lecțiile învățate, colectate și distribuite;
b. Organizarea unui șir de ateliere de lucru pentru prezentarea și discutarea constatărilor Proiectului cu autoritățile naționale și raionale, întreprinzătorii din silvicultură și agricultură, experți, ONG-uri, comunitățile locale, investitorii de carbon și alții, organizațiile internaționale;
c. Publicarea și distribuirea materialelor Proiectului, inclusiv publicarea broșurilor, elaborarea și mentenanța paginii web a Proiectului, acces deschis la constatările Proiectului;
d. Crearea unei rețele de partajare a informației pentru promovarea agriculturii inteligente sub aspect climatic în Moldova.

Rezultatul 3.2: Capacitate sporită de extindere a NDT la nivel național

Prin analiza experiențelor din testarea-pilot a NDT in zona din raioanele Orhei și Rezina, la intersecția interfluviilor Nistru-Cogâlnic, va fi elaborat un model pentru implementarea NDT și va fi sporită capacitatea instituțiilor vizate, cum ar fi MADRM și IPASP, de extindere a experiențelor la nivel național.

Produsul 3.2.1: Prototipul pentru baza de date și sistemul de monitorizare a NDT creat și funcțional – aceasta include consolidarea capacității în replicarea experiențelor NDT din zona-pilot a Proiectului în alte părți ale Moldovei, până la nivelul național, inclusiv planificarea și monitorizarea practicilor GDT, agroforestiere și agricole inteligente sub aspect climatic.

Produsul 3.2.2: Experiențele privind NDT împărtășite și partajate

inclusiv o conferință cu participarea autorităților naționale și locale, agri-business-uri, ONG-uri, comunitățile locale, investitorii etc. și crearea unei pagini web pentru NDT în Moldova care permite și schimbul de experiențe NDT cu alte țări din regiune, cum ar fi Turcia.

4) Armonizarea cu domeniul de interes al GEF și/sau strategiile programelor de impact

Prezenta propunere este armonizată cu Obiectivul 1: "Sprijinirea implementării pe teren a GDT pentru a realiza NDT" din Strategia privind domeniul de interes degradarea terenurilor al GEF-7, chiar dacă nu face parte dintr-un Program de impact. În baza Produsului 2.1.2, Proiectul va promova agricultura cu zero arat sau arat minim. Mai mult decât atât, va implementa acoperirea continuă a solului, asolamentul, managementul reziduurilor de culturi, optimizarea utilizării nutrienților, precum și managementul integrat al buruienilor, bolilor și dăunătorilor. De asemenea, prezentul Produs implică împădurirea, împreună cu restaurarea pășunilor și pajiștilor, unde vor fi plantate perdele de protecție pentru a reduce eroziunea solului și a conserva umiditatea din sol.

În continuare, prezentul Proiect este aliniat cu Obiectivul 2: "Crearea unui mediu favorabil pentru susținerea implementării benevolă a obiectivului de NDT". Aceasta se reflectă în baza Componentei 1 a prezentei propuneri care are drept scop crearea unui mediu favorabil pentru MIRN întru susținerea implementării obiectivului de NDT. Prezenta propunere va implica consolidarea capacității de planificare și implementare a MIRN pentru menținerea peisajelor funcționale. În afară de aceasta, schimbarea exploatării terenurilor și

degradarea terenurilor vor fi evaluate, cartografiate și urmărite pentru a institui un sistem de monitorizare a calității solului. În cele din urmă, lecțiile învățate și experiențele cu NDT vor fi partajate și făcute schimb cu alte țări din regiune.

5) Argumentarea creșterii costurilor/costurilor adiționale și contribuțiile scontate ale valorilor de referință, FFGEF, FTPD, FSSC și cofinanțare

Prezenta propunere se bazează pe cadrul normativ și de politici existente privind mediul și exploatarea terenurilor al R. Moldova. Mai mult, activitățile AIC, GDT și GDP se vor baza pe investițiile și inițiativele de asistență tehnică din sectoarele agricol și de management al resurselor naturale deja existente în țară. (A se referi la secțiunea ce ține de *Valorile de referință*).

Contribuția valorilor de referință include implicări în baza modelelor cu impact înalt, și anume, practici agricole de conservare și generarea grupurilor de femei vulnerabile la climă în baza Proiectului de reziliență rurală UCIP-IFAD, care va susține implementarea MIRN (inclusiv AIC), precum și integrarea strategiilor care iau în cont problematica de gen în domeniile-pilot ale Proiectului.

În plus, resursele incrementale ale GEF au scopul să complementeze eforturile regionale ale Proiectului îmbunătățind starea sănătății animalelor. În această privință, proiectul "Consolidarea nivelului de pregătire, prevenire și reacție la dermatoza nodulară contagioasă în Belarus, Moldova și Ucraina" trebuie să sprijine depășirea provocării de mediu la fermele de porci și vite din apropiere cu privire la utilizarea îngrășămintelor lichide și solide pentru realizarea NDT.

Mai mult, Componenta 2 trebuie să se bazeze pe un mediu favorabil care să asigure servicii fitosanitare eficiente pentru abordarea dăunătoarelor plantelor pentru sistemele alimentare pentru a facilita practicile AIC, cum ar fi managementul integrat al buruienilor, bolilor și vătămătorilor în baza Produsului 2.1.2. În acest scop, proiectul "*Sprijin pentru instituirea bazei de date și a sistemului de management a informațiilor despre dăunători*" va sprijini Produsul 2.1.2, consolidând capacitatea organizațiilor naționale de protecție a plantelor pentru implementarea supravegherii vătămătorilor plantelor și identificării vătămătorilor.

În baza Componentei 1 a prezentei propuneri, investiția GEF va oferi sprijin pentru crearea unui mediu favorabil pentru planificarea și implementarea MIRN întru susținerea realizării obiectivului de NDT. Pentru a îndeplini această componentă, investiția GEF incorporează un șir de experți tehnici, inclusiv un Expert național în politici naționale și instituționale, un Expert de monitorizare a solurilor, precum și un Expert juridic. Mai mult, contribuția GEF în cadrul Componentei 1 va prilejui cartografierea carbonului organic din sol și valoarea de referință pentru sistemul de monitorizare a calităților solurilor, elaborarea Planului strategic privind NDT și evaluarea perdelelor de protecție.

În baza Componentei 2, investiția GEF va asigura sprijin pentru implementarea, pe teren, a MIRN. În acest scop, contribuția GEF va acoperi cheltuielile responsabililor de teren, experților pentru aspecte de gen și mijloace de existență, ale expertului în planificarea integrată a exploatării terenurilor, expertului în practicile agricole de conservare și AIC, expertului în agrosilvicultură și perdele de protecție, precum și ale expertului GIS. Investiția GEF, prin intermediul Componentei 2 respective, va sprijini și elaborarea planurilor integrate de exploatare a terenurilor, va finanța suportul tehnic și consolidarea capacităților pentru implementarea tehnicilor agricole de conservare pentru îmbunătățirea managementului perdelelor

de protecție. În cele din urmă, finanțarea GEF va sprijini consolidarea capacităților cooperativelor agricole de producere și implementarea pepinierelor pentru material săditor.

În cadrul Componentei 3 va fi instituit un sistem de monitorizare și evaluare pentru măsurarea progresului și impactului și care va disemina lecțiile învățate. În acest scop, investiția GEF în mod esențial va sprijini contribuția Expertului M&E și Comunicare, elaborarea Evaluării finale, precum și vizitele de schimb către loturile demonstrative.

6) Beneficiile globale de mediu (FFGEF) și/sau beneficiile de adaptare (FTPD/FSSC)

Proiectul propus va contribui la realizarea Beneficiilor globale de mediu prin gestionarea durabilă a 92.000 ha de peisaje de producere, susținând implementarea pe teren a practicilor GDT, GDP și AIC de realizare a obiectivelor NDT. Implementarea acestor practici include managementul durabil al perdelelor de protecție în peisaj, care este foarte necesar pentru protejarea ecosistemelor unice și evitarea pierderii nete a serviciilor ecosistemice.

Este important de clarificat că cele 92.000 de hectare se referă la hectare cu planificare îmbunătățită a managementului funciar (inclusiv cercetările de câmp și planurile privind exploatarea terenurilor comunitare/participative). În baza Componentei 2, Proiectul va desfășura activități demonstrative pe circa 10.000 de ha (finanțarea GEF: 0,85k dolari SUA; Cofinanțare: 3.2k dolari SUA; presupunând un cost mediu de circa 400 dolari SUA pe hectar). Fondurile GEF vor fi axate pe activitățile demonstrative pe circa 2.000 ha, iar echilibrul va fi atins cu resursele din cofinanțare. Costurile exacte (și mărimea zonelor-pilot) vor fi determinate odată cu selectarea locațiilor pilot (și a beneficiarilor Proiectului) și a tehnologiilor la faza inițială a Proiectului.

7) Caracterul inovator, durabilitatea și potențialul de extindere

Prezenta propunere a fost concepută să fie inovatoare și scalabilă după structură, obiectivul ei fiind *susținerea introducerii practicilor inovatoare a agriculturii inteligente sub aspect climatic, silvicultură și managementul durabil al terenurilor, care poate fi extins la scară mai mare pentru a atinge NDT în alte domenii care se confruntă cu probleme similare de schimbare climatică și degradare a terenurilor*, ceea ce îi va permite prezentului Proiect să aibă impact.

Propunerea de proiect, în cadrul Produsului 2.1.2, va implementa practici AIC inovatoare care implică practici agricole cu zero arat, asolament, optimizarea utilizării nutrienților, precum și managementul integrat al buruienilor, bolilor și vătămătorilor: Pe lângă aceasta, propunerea are drept scop atragerea atenției împăduririi prin plantarea perdelelor de protecție pentru a reduce eroziunea solurilor.

În baza Produsului 2.2.2, prezenta propunere va implementa tehnologii inovatoare reziliente la schimbările climatice în zonele-pilot cu un șir selectat de gospodării conduse de femei pentru a facilita adaptarea subzistenței agricole la schimbările climatice.

În cele din urmă, pentru a avea impact, prezenta propunere asigură partajarea experiențelor pentru a reduce ciclul de la inovare la replicare. În acest scop, Produsul 3.1 va asigura distribuirea pentru replicare și extindere la scară mai mare a rezultatelor, abordărilor inovatoare și realizărilor.

1b. Harta și coordonatele geografice ale Proiectului. Oferiți informații georeferențiate și a hărții locului unde vor avea loc intervențiile proiectului.

Zona-pilot este amplasată în prima zonă pedo-geografică – zona deluroasă de stepă forestieră din Câmpia de nord; regiune cu soluri gri, cernoziomuri levigate și argilice; dealurile raionului Rezina. Teritoriul acestui raion pedo-geografic este caracterizat prin prezența a aproape tuturor tipurilor și subtipurilor de soluri găsite în Republica Moldova. Astfel, Proiectul va include cele mai reprezentative soluri pentru Moldova și sistemul de monitorizare a solurilor creat va fi replicat ca model în alte zone alte țării. Intervențiile Proiectului vor avea loc la intersecția interfluviilor Nistru-Cogâlnic, pe porțiuni din raionul Orhei și Rezina (Figura 4). Zona este amplasată în perimetrul cu următoarele puncte de referință (în sistemul de coordonate MoldRef 98):

1. x = 207755.2854, y = 292449.5956
2. x = 235116.7222, y = 292349.9242
3. x = 256746.6624, y = 258210.4128
4. x = 245483.1744, y = 233091.7280
5. x = 227391.6896, y = 233241.2506

Suprafața totală de intervenție a Proiectului alcătuiește circa 92.000 ha de teren.

Această zonă va include o parte din raionul Orhei cu următoarele comune (com.) și sate (s.):

Com. Ivancea, com. Trebujeni, s. Pohorniceni, com. Piatra, s. Susleni, s. Văscăuți, com. Jora de Mijloc, s. Bulăiești, com. Berezlogi, s. Bolohan, com. Step-Soci, com. Zorile, com. Bierți, com. Mârzești, com. Pohrebeni, com. Chiperceni, com. Cucuruzeni, com. Crihana, s. Podgoreni, s. Zahoreni.

Comunele și satele din raionul Rezina incluse în zona proiectului:

S. Otac, s. Cuizăuca, s. Bușăuca, com. Ghiduleni, com. Pereni, s. Cogâlniceni, s. Trifești, s. Gordinești, com. Pripiceni-Răzești, s. Ignăței, s. Peciste.

De asemenea, și satul Răspopeni din raionul Șoldănești este inclus în zona Proiectului.

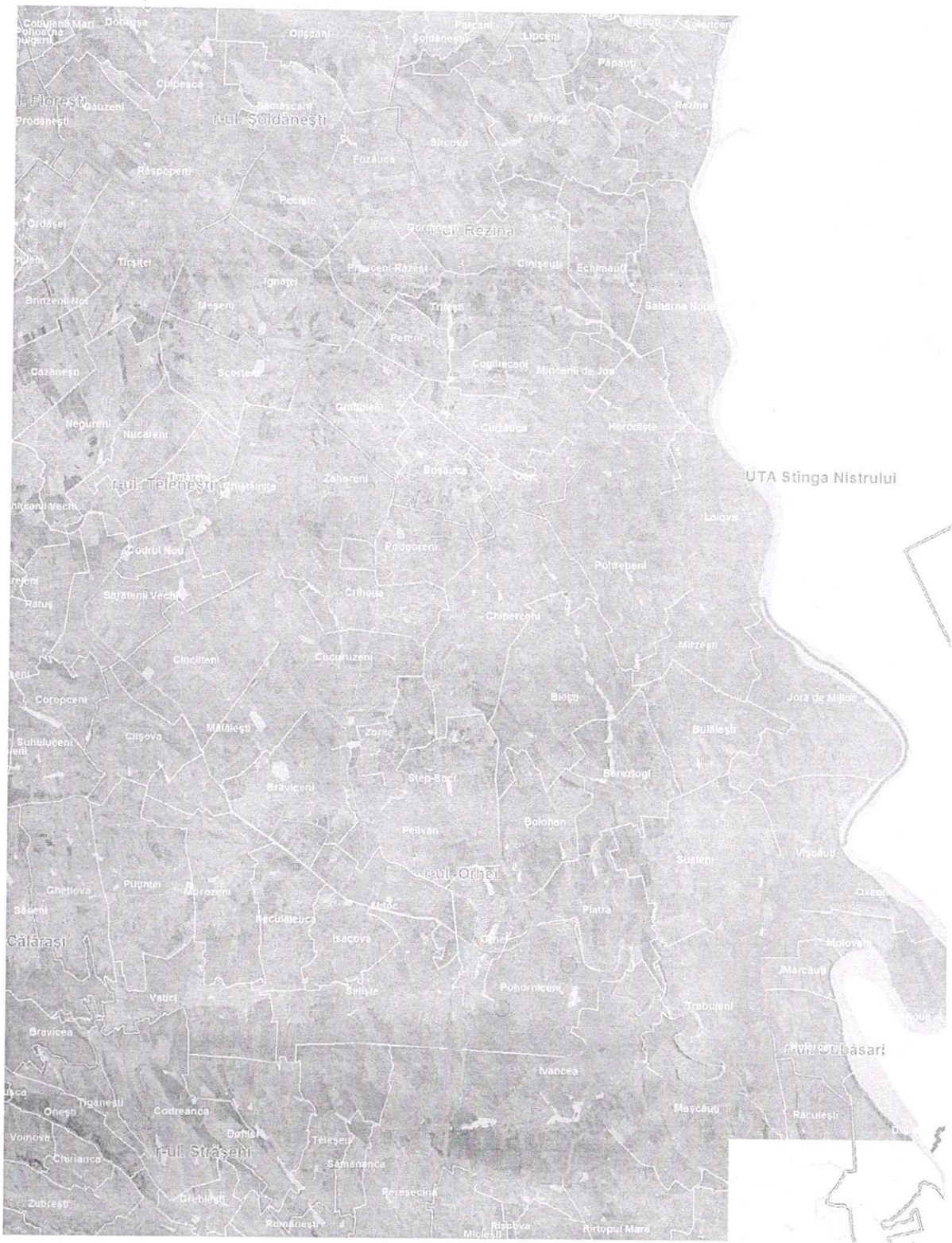

Figura 4. Zona de intervenție a Proiectului

1c. Subproiect (Child Project)? În cazul în care acesta subproiect în cadrul unui program, descrieți modul în care componentele contribuie la impactul general al programului.

N/A

2. Părțile interesate. Furnizați Planul de implicare a părților interesate sau evaluarea echivalentă. În plus, furnizați un rezumat privind modul în care părțile interesate vor fi consultate în cadrul executării Proiectului, mijloacele și intervalul de implicare, modul de distribuire a informației, și explicația tuturor cerințelor de resurse în tot ciclul proiectului/programului pentru a asigura o implicare adecvată și constructivă a părților interesate.

- Selectați rolul pe care societatea civilă îl va juca în Proiect:
- ☐ Doar consultată;
- ☐ Membru al Organului consultativ; contractant;
- ☐ Co-finanțator;
- ☐ Membru al comitetului de coordonare al Proiectului sau al organului de luare a deciziilor echivalent;
- ☒ Executor sau co-executor;
- ☐ Alte (Explicați)

Proiectul va lucra cu un șir larg de părți interesate, de la nivel local, național până la internațional. Principalele părți interesate includ:

Parte interesată	Rolul în Proiect
Internațional	
FAO	FAO are experiență extensivă în sprijinirea reformelor de politici din sectorul agricol și silvicol din Moldova, precum și în GDT și MIRN. FAO va fi agenția implementatoare GEF pentru Proiect și va fi responsabilă de asigurarea monitorizării, suportul tehnic și supravegherea implementării proiectului.
Național	
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM)	MADRM și instituțiile subordonate îndeplinesc funcția de Puncte focale politic și operațional ale GEF, precum și de Puncte focale ale Convenției Cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice (UNFCCC) și Convenție Națiunilor Unite pentru combaterea deșertificării (UNCCD). Ele vor coordona între furnizorii și utilizatorii informațiilor despre climă, precum și organizațiile implementatoare pentru a se asigura că toate acțiunile sunt în conformitate cu cerințele GEF. MADRM este responsabil de dezvoltarea agricolă și rurală și va fi principala agenție executorie pentru proiect. Grupul de Lucru pentru Egalitatea de gen al MADRM, care este susținut de FAO, va fi implicat în proiect.

Parte interesată	Rolul în Proiect
Institutul de Cercetări şi Amenajări Silvice (ICAS), institut de stat din cadrul Agenţiei „Moldsilva" din subordinea MADRM	ICAS a fost instituţie principală de implementare pentru câteva proiecte de captare a carbonului. ICAS va lucra cu APL la evaluarea necesităţilor de reabilitare a perdelelor de protecţie existente şi crearea altor noi, inclusiv la efectuarea unei analize cost-beneficiu, susţinând APL la întocmirea planurilor pentru crearea/restabilirea şi managementul durabil al perdelelor de protecţie la nivel de peisaj şi asistarea lor la obţinerea aprobării planurilor respective de către Consiliile locale. ICAS va fi responsabil şi de executarea tuturor măsurilor necesare pentru demonstrarea abordărilor inovatoare faţă de managementul paravanelor de protecţie.
Institutul de Pedologie, Agrochimie şi Protecţie a Solului "Nicolae Dimo" (IPASP).	IPASP efectuează cercetarea, monitorizarea şi ameliorarea solului. Institutul este responsabil de elaborarea conceptelor, strategiilor şi programelor ştiinţifice în ştiinţa solului, agrochimie şi utilizarea durabilă a solului, promovând cele mai eficiente metode şi tehnologii avansate pentru implementarea în agricultură. IPASP va colecta informaţii cadastrale privind exploatarea terenurilor şi indicatori cantitativi şi calitativi pentru a susţine stabilirea obiectivelor NDT într-o zonă-pilot NTD selectată. Institutul va fi responsabil de crearea bazei de date NDT şi a sistemului de monitorizare a solurilor, monitorizarea rezultatelor Proiectului conform listei indicatorilor de performanţă prestabiliţi. Va elabora un Plan strategic NDT a zonei-pilot şi va elabora şi recomanda practici AIC inovatoare pentru implementare în zona-pilot.
Autorităţile publice locale	APL îşi gestionează propriile resurse locale în selectarea resurselor umane pentru efectuarea lucrărilor. De asemenea, au cunoştinţe despre propriile resurse şi oportunităţi durabile pentru utilizarea şi reabilitarea acestora. Consiliile Locale vor discuta planurile de creare/restabilire a managementului durabil al perdelelor de protecţie la nivel de peisaj şi aprobarea acestora. APL vor fi responsabile de gestionarea perdelelor de protecţie pe terenurile APL
Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp şi Institutul de Horticultură	Acestea efectuează cercetări în reproducerea şi genetica culturilor anuale şi a speciilor de pomi fructiferi şi fac experimente de lungă durată în aspecte conexe. Vor fi responsabile de alegerea şi introducerea soiurilor de grâu, porumb şi mere tolerante la secetă.
Agenţia Naţională de Dezvoltare Rurală (ACSA)	ACSA joacă rolul de agenţie principală pentru serviciile de extindere a agriculturii în Moldova şi are experienţă în implementarea cu succes a proiectelor care ţin seama de dimensiunea de gen în agricultura cu valoare înaltă. Va fi responsabilă de consolidarea grupurilor de experţi intersectoriale la nivel de stat şi local pentru susţinerea implementării obiectivelor UNCCD şi NDT, facilitarea unui proces multilateral şi la mai multe niveluri de identificare a necesităţilor şi oportunităţilor de reabilitare a terenurilor agricole şi responsabilităţilor instituţiilor vizate.

Parte interesată	Rolul în Proiect
Societatea Națională pentru Știința Solului (SNȘS)	Dezvoltarea științei solurilor și soluționarea problemelor actuale cu solul privind utilizarea, gestionarea și protecția resurselor solului și a fertilității acestora în vederea asigurării protecției ecologice și menținerii echilibrului ecologic. Va fi responsabil de organizarea reuniunilor, elaborarea materialelor informative, discursurilor publice, publicațiilor și distribuirea în presă, inclusiv TV în domeniul protecției resurselor solului și implementarea NDT.
Centrul de date privind solul	A fost creat prin ordinul nr. 24 din 12.09.2017 în baza Sistemului de geoinformații privind solul și Laboratorul agriculturii de precizie al IPAPS. Scopul principal al Centrului este extinderea accesului public la informațiile actualizate despre sol. Coordonează activitățile de inventariere a solului: colectează date despre sol actuale și de arhivă; digitalizează, verifică, prelucrează, analizează, face schimb și aplică în practică date despre sol. Crearea și dezvoltarea Centrului a fost în strânsă colaborare și sprijin tehnic-informațional cu Parteneriatul eurasian pentru sol. În cadrul activității sale, Centrul a participat și a contribuit la crearea Hărții globale a carbonului organic din sol a FAO. Va fi responsabil de digitalizarea informației din registrul funciar cu privire la exploatarea terenurilor și indicatorii cantitativi și calitativi ai solului. Va sprijini Proiectul la crearea bazei de date NDT și a sistemului de monitorizare a solului.
ONG BIOS	Are experiență la dezvoltarea și implementarea participativă cu succes a practicilor GDT, tehnologiilor AIC și consolidării capacităților. BIOS reprezintă OSC-urile regiunii Europei de est acreditate la Conferința Părților în Panelul OSC al UNCCD. Va fi responsabilă de planificarea participativă a exploatării terenurilor într-o zonă demonstrativă, asistență la implementarea practicilor agricole inovatoare inteligente sub aspect climatic și consolidarea capacităților în NDT, inclusiv planificarea și monitorizarea GDT, agrosilviculturii și AIC.
ONG Ecostrategii	ONG-ul are experiență în proiecte de educație ecologică, degradarea solului și conservarea mediului. Va fi responsabil de organizarea reuniunilor, conferințelor și distribuirea materialelor etc.
Centrul Gender	Este grupul de experți principal în aspecte de gen în Moldova. Va fi partenerul-cheie pentru asigurarea reprezentării eficace a aspectelor de gen în activitățile Proiectului și discutarea politicilor.
Organizațiile fermierilor – Asociațiile fermierilor și Grupurile industriale: NFFM, UniAgroProtect, Federația Națională AGROinform	Vor desfășura activități de sensibilizare și consolidare a capacităților printre membri, vor institui o rețea pentru schimbul de informații pentru promovarea practicilor agricole inteligente sub aspect climatic, precum și distribuirea materialelor de proiect.
Asociațiile consumatorilor de apă pentru irigație (ACAPI)	Dispun de Planuri de management de mediu și social (PMMS) pentru zonele irigate. Vor include crearea/restabilirea și managementul durabil al perdelelor de protecție în PMMS în timpul actualizării anuale a acestora și vor monitoriza implementarea lor.

Parte interesată	Rolul în Proiect
Agro TV Moldova	Promovează agricultura și dezvoltarea rurală. Va fi responsabilă de campaniile de presă privind AIC și managementul durabil al perdelelor de protecție la nivel de peisaj.
Sub-național	
Consiliile raionale	Vor reconcilia obiectivele Proiectului cu politicile regionale existente și vor oferi contribuții relevante conexe din alte proiecte existente în domeniu.
Autoritățile publice locale	Sunt responsabile de dezvoltarea comunitară. Consiliile Locale vor discuta planurile pentru crearea/restabilirea și gestionarea durabilă a perdelelor de protecție la nivel de peisaj și le aprobă. APL vor fi responsabile de gestionarea perdelelor de protecție de pe terenurile lor.
Fermieri și producători agricoli	Vor fi instruiți în AIC și managementul durabil al perdelelor de protecție și vor implementa practicile AIC.
Asociațiile femeilor	Vor fi instruiți în: introducerea strategiilor privind mijloacele de existență durabile și cu respect față de egalitatea de gen pentru comunitățile locale și introducerea practicilor reziliente la schimbările climatice care iau în calcul problematica de gen pentru sporirea productivității terenurilor și încurajate să le partajeze pe larg cu constituenții lor.

Planul de implicare a părților interesate

Implicarea principalelor părți interesate a fost menționată în descrierea Rezultatelor și Produselor Proiectului în cadrul prezentului document și este rezumată în secțiunea privind Aranjamentele de implementare a Proiectului. Proiectul va asigura implicarea solidă a părților interesate pe toata perioada de implementare a Proiectului. Rezultatul 1.2 subliniază că implementarea NDT va necesita implicarea multilaterală și planificarea transversală între sectoare. Mai mult, el subliniază cerința reglementărilor și măsurilor de garanție pentru asigurarea că grupurile vulnerabile nu sunt dislocate din cauza activităților Proiectului. Ulterior, Produsul 1.2.2 scoate în evidență necesitatea promovării procesului multilateral care va identifica necesitățile și oportunitățile ce vizează reabilitarea terenurilor agricole. După el, Produsul 1.2.3 va livra o analiză cost-beneficiu prin intermediul căreia părțile interesate își vor analiza deciziile. Se presupune că analiza respectivă va fi pusă la dispoziția sectorului privat și agricultorilor.

Mecanismul de luare a deciziilor al Proiectului este reflectat în cadrul Secțiunii *6. Aranjamente și coordonare instituțională.* Comitetul de Coordonare a Proiectului este alcătuit din reprezentanții Guvernului și FAO, precum și ai sectorului și ONG-urilor (vezi părțile interesate enumerate mai sus).

Planul preliminar de implicare a părților interesate este detaliat mai jos, urmând să fie discutat și actualizat la începutul Proiectului.

Evenimentul de implicare a părților interesate	**Părțile interesate–țintă**	**Scopul evenimentului**

Atelierul de inițiere (a 3-a lună după prima debursare)	Funcționarii tehnici de la MADRM, ICAS, Organizațiile fermierilor (NFFM, UniAgroProtect, Federația Națională AGROinform), IPASP, BIOS, Ecostrategii, Centrul Gender	Definirea și validarea metodologiilor Proiectului cu partenerii Proiectului care vor fi utilizate pentru implementarea proiectului, M&E. Confirmarea rolurilor instituționale ale partenerilor proiectului. Definirea punctelor de intrare locale și naționale pentru mecanismul de reclamații – într-un mod participativ.
Atelierul de lucru interimar (Luna 18)	Funcționarii tehnici de la MADRM, ICAS, Organizațiile fermierilor (NFFM, UniAgroProtect, Federația Națională AGROinform), IPASP, BIOS, Ecostrategii, Centrul Gender Fermierii și producătorii agricoli Asociațiile femeilor	Evaluarea realizărilor interimare ale Proiectului vizavi de obiectivele indicatorului de Rezultat scontat. Evaluarea performanței Unității de Coordonare a Proiectului și a structurii tehnice a Proiectului. Identificarea punctelor slabe care urmează să fie consolidate pentru a spori eficacitatea Proiectului și realiza obiectivele Proiectului. Cunoașterea, sistematizarea și analiza percepțiilor producătorilor față de implementarea Proiectului, alinierea cu propriile așteptări și Rezultatele scontate. Partajarea Mecanismului de reclamații cu partenerii Proiectului.
Atelierul de lucru final (3 luni după încheierea Proiectului)	Partenerii co-executori ai Proiectului. Funcționarii tehnici de la MADRM, ICAS, Organizațiile fermierilor (NFFM, UniAgroProtect, Federația Națională AGROinform), IPASP,	Distribuirea Rezultatelor proiectului și discutarea lecțiilor învățate pentru următoarele proiecte. Partajarea istoriilor de succes cu și între organizațiile producătorilor, precum și cu alți actori naționali și

	BIOS, Ecostrategii, Centrul Gender	internaționali din sectorul de creștere a vitelor. Evaluarea implementării Proiectului, partajarea Evaluării finale, consultarea cu partenerii co-executori, și identificarea punctelor tari și punctelor slabe la nivel instituțional și operațional (local și național). Consolidarea contribuțiilor pentru Raportul final al Proiectului.

Alte acțiuni de implicare a partenerilor, ce urmează să fie desfășurate, includ publicarea Evaluării de mediu și sociale. Versiunea finală a evaluării respective, aprobată de FAO, urmează să fie publicată pe Portalul de informați publice al FAO[19]

Mecanismul de reclamații: Mecanismul de reclamații al Proiectului este descris în detaliu în secțiunea 6, paginile 43-47 din prezentul document.

3. Egalitatea de gen și abilitarea femeilor. Furnizați analiza de gen sau evaluarea socioeconomică echivalentă.

Proiectul va beneficia de expertiza de gen a REA FAO și va implica experți naționali în problematica de gen ca parte din echipa Proiectului. Asociațiile femeilor la nivel local și național vor fi implicate activ de la bun început, inclusiv mașinăria națională în aspecte de gen, drepturile omului și discriminare. Toți angajații Proiectului implicați în implementare vor fi asigurați cu instruire de sensibilizare în aspectele de gen la etapa de inițiere. Lista de verificare a Ghidului FAO privind abordarea aspectelor de gen și drepturile omului pentru funcționarii tehnici[20] va fi ajustată la contextul relevant și aplicat de conducerea Proiectului pe tot ciclul de implementare a Proiectului. Vor fi depuse eforturi pentru asigurarea participării echitabile sub aspect de gen și implicarea activă în toate activitățile Proiectului, inclusiv în cadrul consultațiilor cu agricultorii și evaluării necesităților. Vor fi consultați nu doar conducătorii firmelor, dar și toți membrii familiilor gospodăriilor agricole care activează în agricultură. Toate datele colectate de echipa Proiectului vor fi dezagregate după gen și alți determinanți sociali relevanți, după posibilitate. Considerațiunile de gen și abordările participative de asemenea vor fi luate în calcul la monitorizare și evaluare, prin intermediul unei evaluări specifice.

Proiectul noii Strategii pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republicii Moldova pe anii 2017-2020[21] include un capitol special privind egalitatea genurilor și schimbările climatice cu accent pe sectorul

[19] http://www.fao.org/environmental-social-standards/disclosure-portal/en/

[20] FAO. 2017. *Abordarea integrată a egalității și bazată pe drepturile omului. Orientări pentru ofițerii tehnici.* Disponibilă online: http://www.fao.org/3/a-i6808e.pdf

[21] http://particip.gov.md/public/documente/139/ro_3140_anexa1.pdf

energetic, al transporturilor, sănătății și agricol. Activitățile Proiectului pot contribui la implementarea Strategiei naționale de gen prin integrarea aspectelor de gen în abordarea NDT, astfel contribuind la reducerea inegalității de gen în toată țara.

Proiectul va fi implementat cu respectarea drepturilor omului, astfel ca toți deținătorii de drepturi și obligații să fie identificați în mod corespunzător și implicați adecvat în Proiect. Abordarea în cauză implică luarea în considerare a tuturor convențiilor privind Drepturile Omului, cu trimitere specifică la articolul 14 privind Drepturile femeilor rurale din Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW)[22].

După aceasta, pe parcursul implementării Proiectului, va fi efectuată o evaluare socioeconomică. Evaluarea respectivă va permite utilizarea eficientă a resurselor naturale ca sursă de existență, analizând interacțiunile între NDT și mișcările venit-populație. Analiza socioeconomică va atenționa cu privire la consolidarea capacității ocupaționale pentru femei, creând uniuni de producere bazate pe ONG-uri pentru asigurarea organizării eficace și active a femeilor în zonele rurale, și organizând cooperative agricole.

Suplimentar, pentru a compara zonele degradate, va fi intervievat un șir semnificativ din punct de vedere statistic de gospodării (grup-țintă secundar) care locuiesc în zone nedegradate. Participarea la studiu va fi benevolă, iar interviurile vor fi alcătuite cu utilizarea chestionarelor și echipamentului de înregistrare. Vor fi intervievați și femei, și bărbați de vârste diferite, astfel ca să fie identificate necesitățile și realitățile tuturor.

FAO se află în proces de efectuare a unei Evaluări de țară în problematica egalității mijloacelor de existență agricole și rurale în Moldova. Rezultatele și recomandările evaluării vor alimenta activitățile Proiectului, de la elaborarea politicilor până la implementarea pe teren.

[22]Adunarea Generală a ONU. 1979. *Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor* (CEDAW). Seria tratatelor vol. 1249. Disponibilă online: http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/text/econvention.htm

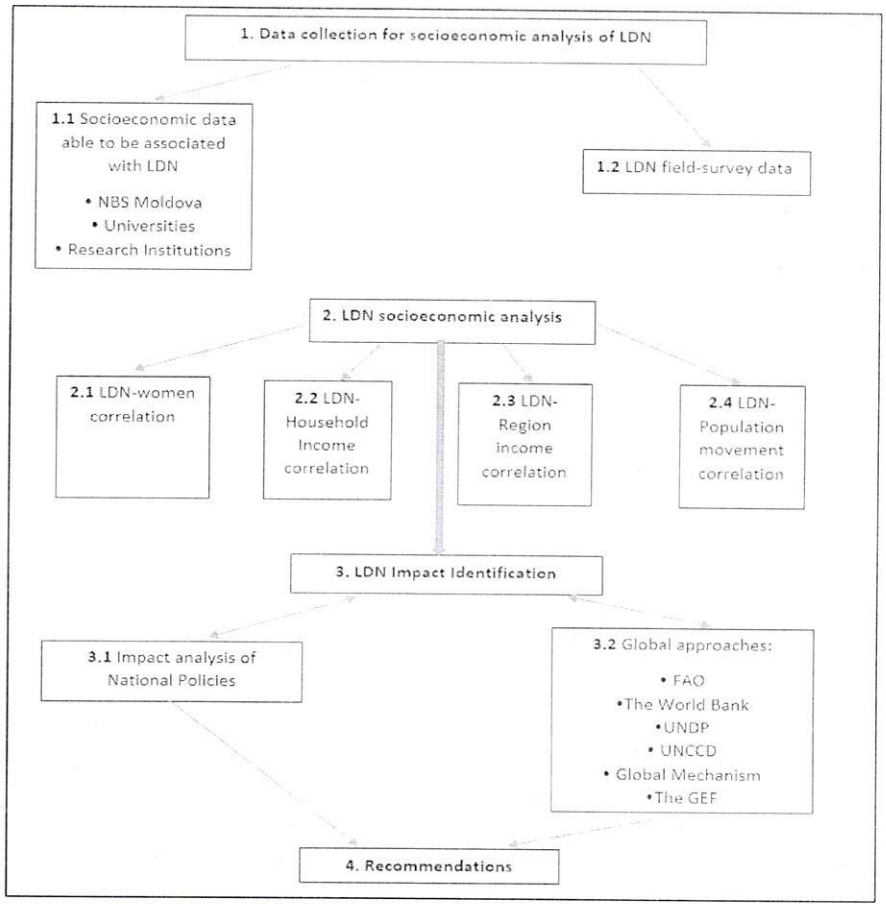

Figura.5 Cadrul metodologic pentru analiza socioeconomică a NDT

Presupune Proiectul includerea măsurilor care ține seama de dimensiunea de gen pentru abordarea disparităților de gen sau promovarea egalității de gen și abilitarea femeilor? (da ☒ /nu☐) Dacă da, încărcați planul de acțiuni care integrează dimensiunea de gen sau echivalentul lui aici.

Întocmirea planului de acțiuni care integrează dimensiunea de gen va fi inițiată și încheiată în primele 6 ani de implementare a Proiectului. Planul de acțiuni care integrează dimensiunea de gen va fi elaborat și implementat în strânsă colaborare cu grupul de lucru pentru aspecte de gen al MADRM și OSC-urile relevante. Va fi explorată sinergia cu activitățile în curs de desfășurare ale altor agenții ONU.

Vor fi desfășurate următoarele acțiuni care să permită participarea femeilor la proiect în cadrul NDT și pentru succesul prevenirii și atenuării degradării terenurilor și studiilor de evaluare:

- Identificarea femeilor afectate de degradarea terenurilor în zona Proiectului (în baza sondajelor și datelor existente).
- Determinarea măsurii în care degradarea terenurilor a dus, de exemplu, la o reducere a venitului. Măsurarea efectelor problemelor identificând condițiile de lucru actuale al femeilor, sursele de venit, starea nutrițională, structurile sociale (chestionar și datele existente).

- Asigurarea sensibilizării față de NDT, pentru determinarea numărului de femei (dispunerea) care să participe la acțiunile aferente NDT (chestionare și interviuri).
- Asigurarea educației la fața locului: Descrierea NDT cu analiza socioeconomică, pentru a asigura utilizarea eficientă a resurselor naturale ca sursă de mijloace de existență, sporirea capacității ocupaționale a femeilor–agricultori, uniuni de producere în baza ONG-urilor care să asigure organizarea eficace și activă a femeilor în zonele rurale și instruirea în organizarea formei de cooperative.
- Femeile campioane urmează să-și împărtășească experiența proiectelor, inclusiv cele mai bune practici, cu publicul larg.
- Identificarea căilor de primire a posibilului sprijin pentru structurile statului (educație, agricultură, silvicultură etc.), introducând problemele femeilor în NDT.
- Crearea surselor de venit din NDT cu statul, autoritățile locale și organizațiile neguvernamentale (camerele de agricultură și comerț) și propunerea alternativelor, furnizând informații despre granturile de stat, stimulentele și împrumuturile oferite de sectorul privat etc. (utilizarea resurselor naturale, bune practici agricole, meșteșuguri care folosesc resursele locale, plante medicinale și aromatice din păduri, ciuperci, rășini etc., produse alimentare vegetale, produse alimentare animaliere, lână etc.) în baza aplicațiilor cu care cel mai probabil au nimerit în sondaj.

Dacă este posibil, indicați în care domeniu(ii) de rezultate se prevede că Proiectul va contribui la egalitatea de gen:
☐ eliminarea disparităților de gen în accesarea și controlul asupra resurselor naturale;
☒ îmbunătățirea participării femeilor și luării deciziilor de către acestea; și/sau
☒ generarea beneficiilor socioeconomice sau serviciilor pentru femei.

Include cadrul de rezultate sau cadrul logistic al Proiectului indicatori care respectă dimensiunea de gen? (da ☒/nu☐)

Cel puțin 50.000 din beneficiarii indirecți ai Proiectului sunt femei. Vedeți Anexa A.

4. Implicarea sectorului privat. Detaliați implicarea sectorului privat în Proiect, după caz.

Proiectul va include:
- Proprietari de terenuri agricole mari, cu forma legală de proprietate "Societate cu răspundere limitată" (SRL), care gestionează suprafețe de la 500 la 2.500 ha cu creșterea plantelor;
- Proprietari privați de plantații multianuale care gestionează de la 50 la 120 ha;
  - Gospodării țărănești și întreprinderi individuale care gestionează suprafețe mici, de la 10 la 50 ha de culturi de câmp și culturi multianuale.

Întreprinderile agricole au acceptat să acopere 40-50% din costul studiului pedoagrochimic (vezi acordurile de colaborare).
Mai mult, două ferme mari de porci au acceptat să participe la Proiect. Una dintre fermele respective (Orhodoj) este privată; ea generează deșeuri animale care pot fi aplicate ca ameliorări ecologice. Fermele au convenit să-și modifice producerea de deșeuri cu ameliorări de calciu care pot servi ca îngrășăminte organo-minerale pentru menținerea și îmbunătățirea fertilității pe terenurile irigate și cele agricole de valoare înaltă.

La momentul consultațiilor în domeniul de intervenție a Proiectului, autoritățile publice, actorii sectorului privat și întreprinderile de stat – toți au convenit să adere la prezenta propunere, contribuind cu sprijinul financiar disponibil.

5. Riscuri. Detaliați cu privire la riscurile indicate, inclusiv schimbarea climei, potențialele riscuri sociale și de mediu care ar putea împiedica realizarea obiectivelor Proiectului și, dacă este posibil, măsurile propuse care abordează riscurile respective în momentul implementării Proiectului (formatul de tabel este acceptabil):

Tabelul de mai jos conține o analiză a riscurilor deplină urmare a orientării FAO cu identificarea acțiunilor de atenuare.

Descrierea riscului	**Impact**[1]	**Probabilitatea survenirii**[1]	**Gradul de incidență**	***Acțiuni de atenuare***	**Responsabil**
Lipsa cooperării strânse între principalii parteneri instituționali, cum ar fi MADRM și Moldsilva	Î	MÎ	S	Acest risc va fi atenuat în cadrul Componentei 1 a Proiectului care va consolida mecanismul de coordonare intersectorial pentru sporirea cooperării privind NDT, inclusiv instituirea unei FF interministerial.	MADRM și FAO
Responsabilități neclare ale instituțiilor la nivel național și local	Î	S	S	Componenta 1 a Proiectului va asigura sprijin pentru îmbunătățirea structurilor instituționale și legislația pentru MIRN, inclusiv rolurile și responsabilitățile la instituțiile naționale și APL. Aceasta implică și facilitarea unui proces multilateral și la mai multe niveluri. Iar componenta 2 a Proiectului va spori colaborarea interministerială pe teren, consolidând colaborarea și responsabilitățile de clarificare.	MADRM, Moldsilva și APL
Capacitate tehnică redusă la operaționalizare a NDT la nivel național și local care stopează	MÎ	S	MÎ	Dezvoltarea capacității în NDT, AIC și managementul perdelelor protectoare în zona-pilot a Proiectului va fi asigurată în cadrul Componentelor 1 și 2, ceea ce va atenua acest risc. Componenta 3 va asigura, pe lângă aceasta, consolidarea capacităților pentru replicarea	FAO

[1] Î: Înalt; MÎ: Moderat de înalt; MS: Moderat de scăzut; S: Scăzut

progresul Proiectului				experienței NDT în alte domenii și pentru extinderea la nivel național.	
Lipsa sprijinului politic pentru NDT, AIC și gestionarea perdelei de protecție	S	S	S	Sprijinul politic este înalt în Republica Moldova pentru trecerea la practici de management al resurselor naturale ecologic durabile, ceea ce este demonstrat de procesele de reformare a politicilor, inițiate atât în sectorul agricol, cât și cel silvicol, cu sprijinul UE, FAO, etc. Acest Proiect va oferi oportunitatea de integrare în continuare a considerațiunilor globale de mediu și pentru a demonstra bunele practici în domeniu.	MADRM și Moldsilva
Schimbări naturale în zonele agro-ecologice grație schimbărilor treptate în climă și fenomenele meteorologice extreme	Î	MÎ	MS	Practicile MIRN care urmează să fie demonstrate și extinse de Proiect se dovedește că sporesc reziliența la schimbările climatice, cum ar fi AIC și managementul agrosilvic/perdelelor de protecție multifuncțional.	Moldsilva și FAO
Lipsa angajamentului partenerilor locali la nivel de sat și comunitate de adoptare a AIC și practicilor de perdele de protecție durabile	MS	MS	MS	Faza de implementare va fi întreprinsă prin abordări participative comunitare care abordează preocupări locale culturale, socioeconomice și ecologice. Proiectul va asigura stimulente pentru producătorii agricoli pentru a se implica în diverse activități care au drept obiectiv NDT și AIC, la nivel de consolidare a capacităților, sensibilizare și implementare.	APL
Implementarea Proiectului cu abordare limitată față de problematica de gen sau incluziunea socială, ceea ce duce la	Î	S	S	Instruire în abordarea integrată a egalității și incluziunea socială este prevăzută pentru echipa Proiectului și partenerii de implementare la începutul Proiectului și instruire pentru partenerii naționali și alți parteneri în timpul implementării Proiectului pentru sensibilizare și asigurare a implementării cu respect față de dimensiunea de gen și incluziunea socială.	FAO și MADRM

inegalități sporite și lipsa durabilității sau rezultatelor				Se prevede că echipa de lucru în aspecte de gen va pleda pentru luarea în calcul a aspectelor de gen în cadrul Proiectului. Proiectul, de asemenea, va conta pe expertiză în materie de egalitatea de gen și incluziune socială și pe un plan de acțiune privind abordarea integrată a egalității.	

6. Aranjament și coordonare instituțională. Descrierea aranjamentului instituțional pentru implementarea Proiectului. Detaliați coordonarea planificată cu alte proiecte relevante finanțate de GEF și alte inițiative.

Aranjamente instituționale

Principalele agenții guvernamentale în cadrul Proiectului sunt:

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Rurale și Mediului (MADRM): MADRM va acționa ca entitate executorie a Proiectului în coordonare cu alte instituții și administrații care participă la activitățile pe teren. MADRM este autoritatea națională de mediu responsabilă de elaborarea și promovarea politicilor, strategiilor și planurilor de acțiune pentru protecția mediului, gestionarea și utilizarea resurselor naturale și managementul deșeurilor; astfel, acesta va deține responsabilitatea executorie și tehnică pentru proiect, FAO asigurând supravegherea tehnică ca Agenție GEF.

Agenția „Moldsilva" (Moldsilva): Moldsilva va juca un rol de frunte în componentele Proiectului ce țin de managementul perdelelor de protecție și a pădurilor. Este responsabilă de elaborarea politicii silvicole și gestionarea resurselor silvicole de stat. Aceasta include crearea pădurilor noi, managementul și protecția pădurilor existente, studiul și monitorizarea ecosistemelor forestiere și reabilitarea terenurilor agricole degradate și erodate prin intermediul programelor de împădurire.

Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului "N. Dimo" (IPASP): IPASP va juca un rol principal în coordonarea activităților ce țin de inventarierea solului, crearea bazei de date NDT și sistemul de monitorizare a calității solului. Va elabora Planul strategic privind neutralitatea degradării terenurilor din zona-pilot, va elabora și recomanda practici AIC inovatoare pentru zona pilot.

Aranjamentele de implementare

Organizația pentru Alimentație și Agricultură (FAO) a fost selectată de Guvernul R. Moldova ca Agenția implementatoare GEF pentru Proiectul propus și, ca atare, va oferi servicii de gestionare a ciclului Proiectului în modul stabilit în Politica GEF.[23] FAO va fi responsabilă de asigurarea monitorizării, suportului tehnic și supravegherii implementării Proiectului pentru a asigura desfășurarea Proiectului în conformitate cu standardele și cerințele convenite. Suportul tehnic va fi asigurat de FAO în coordonare cu Comitetul de coordonare a Proiectului (CCP, vezi figura 6 mai jos). Rolurile și responsabilitățile FAO sunt descrise în subsecțiunea *Rolurile și responsabilitățile FAO* mai jos.

[23] GEF/C.52/Inf.06/Rev.01. Orientări privind politica ciclurilor proiectelor și programelor.

MADRM va fi responsabil de executarea generală a Proiectului și va acționa ca entitate națională de executare, denumit și Partenerul Operațional Național în terminologia FAO.[24] Agențiile naționale de co-executare au fost desemnate și vor fi susținute de CCP și Unitatea de Coordonare a Proiectului (UCP). Responsabilitatea generală pentru executarea Proiectului implică responsabilitate pentru utilizarea preconizată și corespunzătoare a fondurilor, precum și pentru livrarea oportună a contribuțiilor și produselor. Un vehicul important pentru colaborare va fi prin Scrisorile de aprobare (SdA) care vor fi elaborate și semnate între FAO și partenerii respectivi. Aceasta include Partenerul Operațional Național și ar putea include și alte instituții guvernamentale care participă la Proiect, organizațiile societății civile și mediul academic, dacă se stabilește astfel în Planurile de lucru anuale, aprobate de CCP. Fondurile primite în baza SdA vor fi folosite pentru executarea activităților Proiectului în conformitate cu regulile și procedurile FAO.

Mecanismele de luare a deciziilor ale Proiectului

Comitetul de Coordonare a Proiectului (CCP). CCP activează la nivel politic pentru a asigura implementarea Proiectului în conformitate cu politicile naționale și planurile de dezvoltare. CCP este alcătuită din MADRM, reprezentanți pertinenți ai sectorului privat, reprezentanții institutelor de cercetare relevante, reprezentanții ONG-urilor relevante și APL. Principala funcție a CCP este ghidarea implementării Proiectului, verificarea și aprobarea planurilor de lucru anuale, aprobarea rapoartelor financiare și tehnice, și asigurarea ghidării strategice pentru Proiect. Schema CCP este prezentată în Figura 6 mai jos.

Directorul Național al Proiectului (DNP). MADRM, ca principalul partener al Proiectului, își va exercita responsabilitățile pentru sprijinirea executării Proiectului prin DNP. DNP va fi un angajat superior, desemnat de minister, și va fi principala persoană responsabilă de asigurarea bunei executări a Proiectului din numele Guvernului. DNP nu este finanțat de Proiect și este responsabil față de Guvernul său pentru implementarea cu succes a Proiectului și a impactelor Proiectului. Sarcinile DNP includ:

(i) acționarea ca punct focal responsabil la nivel politic și de politici în fiecare țară, și

(ii) asigurarea acordării întregului suport necesar din partea angajaților Guvernului pentru a-i permite Proiectului să implementeze toate activitățile propuse ale componentelor; și

(iii) analiza și contribuirea la planurile de lucru anuale și bugete în consultare/colaborare cu reprezentantul FAO;

(iv) și participarea la selectarea și recrutarea consultanților, după necesitate.

Termenii de Referință pentru DNP sunt disponibili în Anexa L.

Unitatea de Coordonare a Proiectului (UCP). UCP va fi responsabilă de executarea de zi cu zi a proiectului. Principala funcție a UCP, urmare a directivei CCP, este asigurarea coordonării și executării Proiectului prin implementarea eficace a Planului(urilor) de lucru anuale și a Bugetului(urilor). Echipa va fi compusă dintr-un Coordonator de Proiect (CP), un Responsabil local și un expert M&E, precum și alți consultanți naționali pe termen mai scurt. UCP va fi sprijinită de experți tehnici care vor fi angajați după necesitate. UCP va fi compusă din funcții cu normă deplină *(full-time)*, finanțate din resursele Proiectului.

Coordonatorul Proiectului (CP) va fi responsabil de supravegherea și ghidarea UCP. Astfel, CP va conduce și organiza executarea de zi cu zi a Proiectului. CP va prelua conducerea în comunicările cu agențiile statului și regionale, și în acțiunile de advocacy. De asemenea, va fi responsabil de acordarea

24 Potrivit modalităților FAO de executare și implementare a proiectelor, Partenerul Operațional este responsabil de realizarea produselor convenite, definite în documentul de proiect aprobat.

consilierii și ghidării tehnice în domeniul său de expertiză tehnică. CP va raporta asupra progresului Proiectului la ședințele CCP și va sprijini întocmirea Rapoartelor de progres ale Proiectului (RPP) semi-anuale către Deținătorul bugetului din partea FAO, Rapoartelor de implementare a Proiectului anuale (RIP) și a evaluării finale către Ofițerul de legătură pentru finanțare al FAP care ulterior le va prezenta Secretariatului GEF. Termenii de referință pentru CP se conțin în Anexa L.

Managerul Administrativ și Financiar va fi responsabil de managementul financiar de fiecare zi al Proiectului, inclusiv ridicarea contractelor și achiziționarea altor rechizite necesare conform Bugetului Proiectului și Planurilor de lucru anuale aprobate. Va activa în consultare strânsă cu CP și partenerii de implementare a Proiectului, în special cu Reprezentanța FAO în Moldova și MADRM.

Coordonatorul asistent/Expert M&E va fi operațional responsabil de livrarea oportună a contribuțiilor necesare pentru producerea rezultatelor, rapoartelor, va organiza atelierele de lucru și reuniunile anuale ale Proiectului pentru monitorizarea progresului Proiectului, va întocmi planurile de lucru și bugetele anuale și va organiza logistica și Evaluarea finală (EF).

Expertul în aspecte de gen și mijloace de existență va asigura integrarea considerațiunilor de gen și mijloace de existență în toate abordările, strategiile, activitățile, contribuțiile și produsele Proiectului. Expertul va fi responsabil de consilierea FAO și UCP în aspecte de gen. Mai mult, această funcție va oferi suport tehnic pentru implementarea eficace a Planului de acțiuni privind abordarea integrată a egalității a Proiectului.

Figura 6. Mecanismele de luare a deciziilor ale Proiectului.

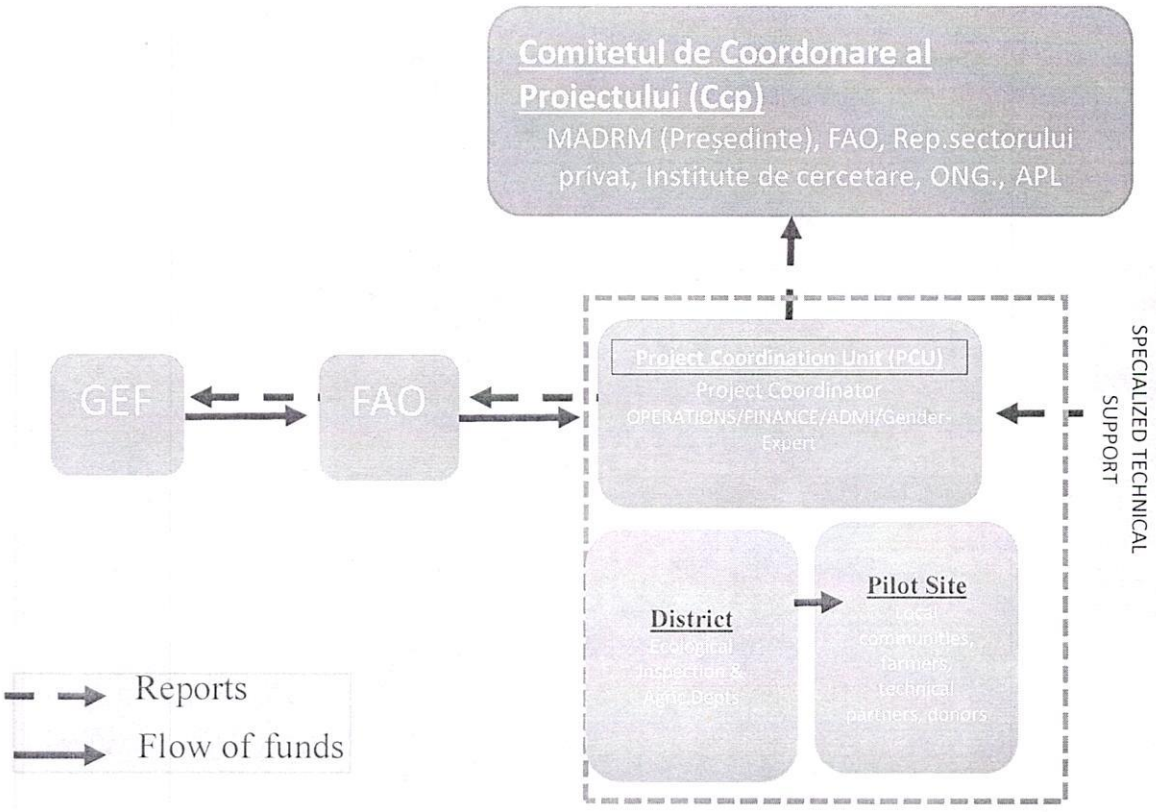

Rolurile și responsabilitățile FAO

Rolul FAO în structura de guvernare a Proiectului

Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Organizației Națiunilor Unite (FAO) va fi Agenția GEF responsabilă de supravegherea și asigurarea ghidării tehnice în timpul implementării Proiectului. În calitate de agenție GEF pentru Proiect, FAO va:

- administra fondurile de la GEF în conformitate cu regulile și procedurile FAO;
- supraveghea implementarea Proiectului în conformitate cu documentul Proiectului, planurile de lucru, bugetele, acordurile cu co-finanțatorii și regulile și procedurile FAO;
- furniza orientări tehnice pentru asigurarea aplicării calității tehnice adecvate în toate activitățile vizate;
- efectua cel puțin o misiune de supraveghere pe an; și
- raporta către Secretariatul și Oficiul de evaluare al GEF prin intermediul Evaluării anuale a implementării Proiectului, privind progresul Proiectului și va furniza rapoarte financiare către Mandatarul GEF.

La solicitarea Guvernului R. Moldova, FAO poate oferi servicii de proiect directe. FAO și Guvernul participant admit și convin că serviciile respective nu sunt obligatorii și vor fi acordate doar la solicitarea scrisă a Guvernului. Serviciile de proiect directe vor respecta politicile FAO privind recuperarea costurilor de proiect directe aferente proiectelor finanțate de GEF.

În conformitate cu Documentul de Proiect și Planul de lucru și bugetul anual PLBA, aprobate de CCP, FAO va întocmi revizuiri ale bugetului pentru a menține bugetul actualizat în sistemul de management financiar al FAO și va oferi informația respectivă către CCP pentru a facilita planificarea și implementarea activităților de proiect. În colaborare cu UCP și CCP, FAO va participa la planificarea proceselor de contractare și achiziție. FAO va procesa plățile pentru livrarea bunurilor, serviciilor și produselor la cererea UCP și în baza PLBA și Planurilor de achiziție care vor fi anual aprobate de CCP.

Rolurile FAO în organizarea internă

Rolurile și responsabilitățile angajaților FAO sunt reglementate de *Ghidul FAO privind ciclul proiectului, calitate pentru rezultate, 2015*, Anexa 4: Rolurile și responsabilitățile membrilor Grupului de lucru al Proiectului, și versiunile actualizate ale acestuia.

Grupul de lucru al Proiectului (GLP) este un organ de management și consultativ care integrează calificările tehnice necesare de la unitățile relevante FAO pentru susținerea Proiectului. GLP constă dintr-un Deținător de buget, un Ofițer tehnic principal, un Ofițer tehnic al sediului central și un Ofițer de legătură pentru finanțare. Ofițeri tehnici suplimentari de la departamentele tehnice ale FAO pot fi adăugați la GLP după necesitate. Rolurile respective sunt descrise mai jos.

Biroul Regional pentru Europa și Asia Centrală (REA) al FAO va fi **Deținătorul bugetului** (DB) și va fi responsabil de gestionarea resurselor GEF. Ca prim pas în implementarea Proiectului, Biroul Regional al FAO va crea un Grup de lucru interdisciplinar al Proiectului (GLP) în cadrul FAO care să ghideze implementarea Proiectului. În consultare cu Ofițerul tehnic principal (OTP), REA FAO va fi responsabil de managementul operațional, administrativ și financiar oportun al resurselor proiectului GEF, inclusiv în special: (1) achiziția bunurilor și contractarea serviciilor pentru activitățile Proiectului, conform regulilor și procedurilor FAO, în conformitate cu PLBA aprobat; (2) procesarea plăților corespunzătoare livrării bunurilor, serviciilor și produselor tehnice în consultare cu CCP; (3) furnizarea rapoartelor financiare semestriale, inclusiv declarația cheltuielilor Proiectului către CCP; și (4) cel puțin o dată pe an, sau mai frecvent, la solicitare, întocmirea revizuirilor bugetului pentru prezentare Unității de coordonare a FAO-GEF prin Sistemul informațional de management al programelor pe teren (SIMPT) al FAO.

REA FAO, în conformitate cu GLP, va aproba PLBA prezentat de UCP, dar și Rapoartele de progres ale Proiectului (RPP). RPP pot fi comentate de către GLP și trebuie aprobate de OTP înainte de a fi încărcate de DB în SIMPT.

Ofițerul tehnic principal (OTP) pentru proiect va fi Ofițerul agricol al REA FAO. Rolul OTP este central față de avantajul comparativ al FAO pentru proiecte. OTP va supraveghea și exercita suportul tehnic pentru implementarea Proiectului. OTP va susține DP la implementarea și monitorizarea PLBA, inclusiv a planurilor de lucru și revizuirile bugetului. OTP este responsabil și răspunzător de oferirea sau obținerea autorizării tehnice a contribuțiilor și serviciilor tehnice, achiziționate de Organizație.

Pe lângă aceasta, OTP va acorda suport tehnic către PT pentru asigurarea livrării unor produse tehnice de calitate. OTP va coordona acordarea suportului tehnic adecvat din partea GLP pentru a răspunde la solicitările CCP. OTP va fi responsabilă de:

- Revizuirea și aprobarea TR pentru consultanțe și contracte care să fie executate în baza Proiectului, precum și a CV-urilor și propunerilor tehnice, incluse în lista preliminară de către UCP pentru funcțiile-cheie ale Proiectului, bunuri, lucrări minore și servicii care să fie finanțate din resursele GEF;

- Cu susținerea REA FAO, revizuirea și autorizarea produselor tehnice finale, livrate de consultanți și deținătorii contractelor, finanțate din resursele GEF înainte de procesarea plății finale;

- Asistarea la revizuirea și furnizarea comentariilor tehnice la elaborarea produselor/rapoartelor tehnice în timpul executării Proiectului;

- Examinarea și aprobarea rapoartelor privind progresul Proiectului, prezentate de către CNP, în colaborare cu DP;

- Susținerea Reprezentantului FAO la examinarea, revizuirea și aprobarea PLBA, prezentat de CNP, pentru aprobare de către Comitetul de coordonare a Proiectului;

- Asigurarea calității tehnice a Rapoartelor privind progresul Proiectului (RPP) semestriale. RPP vor fi întocmite de CNP, cu contribuția PT. TDP va prezenta PPR către Unitatea de Coordonare a FAO/GEF pentru comentarii și OTP – pentru autorizare tehnică. RPP vor fi prezentate către CCP pentru aprobare de două ori pe an. DP va încărca RPP aprobate în SIMPT.

- Supravegherea întocmirii și asigurarea calității tehnice a AIP anual. AIP va fi întocmit de CNP, cu contribuția PT. AIP va fi prezentat către DP și Unitatea de Coordonare a FAO-GEF pentru aprobare și finalizare. Unitatea de Coordonare a FAO-GEF va prezenta AIP către Secretariatul GEF și Biroul de Evaluare al GEF, ca parte din Raportul privind analiza monitorizării a portofoliului FAO-GEF. OTP trebuie să asigure că CNP și PT au furnizat informații privind co-finanțarea oferită pe parcursul anului pentru includere în AIP;

- Efectuarea misiunilor de supraveghere anuale (sau după necesitate);

- Participarea la atelierul de lucru interimar cu toți partenerii principali ai Proiectului, elaborarea unui plan de ajustare eventual convenit în abordarea de executare a Proiectului, și supravegherea implementării acestuia; și

- Furnizarea comentariilor către TR pentru evaluarea finală; furnizarea informațiilor și partajarea întregii documentații de context relevante cu echipa de evaluare. Participarea la atelierul final cu toți partenerii principali ai Proiectului, după caz. Contribuirea la acțiuni de urmare privind modul de asigurare a durabilității produselor Proiectului și a rezultatelor după încheierea Proiectului.

Ofițerul tehnic de la sediul central este membru al GLP, ca cerință obligatorie a Ghidului FAO privind ciclul Proiectului. Ofițerul tehnic de la sediul central are cea mai relevantă expertiză tehnică – în cadrul departamentelor tehnice ale FAO – în ceea ce ține de tematica Proiectului. Ofițerul tehnic de la sediul central va oferi consiliere funcțională eficace către OTP pentru asigurarea aderării la standardele tehnice corporative ale FAO în timpul implementării Proiectului, în special:

- Susține OTP la monitorizarea și implementarea planurilor de angajament ecologic și social pentru proiectele moderate. Va sprijini OTP la monitorizarea și raportarea riscurilor identificate și măsurilor de atenuare (Anexa J) în strânsă coordonare cu partenerii Proiectului.
- Asigură suport tehnic pentru planul de lucru al Proiectului.
- Autorizează rapoartele tehnice, contribuie și supraveghează calitatea Rapoartelor Proiectului (RPP și RIP).
- Poate fi solicitat să sprijine OTP și GLP pentru implementare și monitorizare.
- Va contribui la TR generali pentru evaluarea finală; revizuirea componenței echipei de evaluare și sprijinirea funcției de evaluare.

Unitatea de coordonare FAO-GEF va acționa ca **Ofițer de legătură pentru finanțare (OLF).** Unitatea de Coordonare FAO/GEF va examina RPP și rapoartele financiare, precum și va analiza și aproba revizuirile bugetelor în baza Bugetului proiectului și PLBA aprobate. Unitatea de Coordonare FAO/GEF în cauză va

examina și oferi un clasament în RIP anual și va întreprinde misiuni de supraveghere, după necesitate. RIP vor fi incluse în Analiza Monitorizării Anuale a FAO GEF, prezentată către GEF de către Unitatea de Coordonare FAO GEF. Unitatea de Coordonare FAO GEF va organiza și facilita evaluarea și va participa (OLF) la elaborarea acțiunilor corective în strategia de implementare a Proiectului, după necesitate, pentru atenuarea riscurilor eventuale care afectează implementarea oportună și eficace a Proiectului. Unitatea de Coordonare FAO GEF, în colaborare cu Direcția Finanțe a FAO, va solicita transferul fondurilor Proiectului de la Mandatarul GEF în baza proiectărilor de fonduri semestriale, după necesitate.

Direcția Financiară a FAO va prezenta Rapoarte financiare anuale către Mandatarul GEF și, în colaborare cu Unitatea de Coordonare FAO-GEF, semestrial, va solicita fonduri de proiect către Mandatarul GEF.

Coordonarea cu alte inițiative finanțate de GEF relevante și altele

Proiectul va coordona cu următoarele proiecte:

- Proiectul Băncii Mondiale "Competitivitatea în Agricultură" (2012-17). Proiectul propus va căuta sinergii și va promova abordări coerente privind măsurile de protecție a solului și managementul durabil al perdelelor de protecție. În mod specific, prezenta propunere caută să coordoneze cu proiectul recent aprobat *"Competitivitatea în Agricultură în R. Moldova – Finanțare suplimentară GEF"*, acesta fiind o extindere a proiectului-părinte menționat anterior. Această inițiativă GEF-Banca Mondială, în valoare de 3.105.023 dolari SUA, preconizează fortificarea unui sector agro-alimentar mai competitiv prin modernizarea sistemului de management a siguranței alimentare, acordând acces la piață producătorilor agricoli și distribuind GDT și practici agro-ecologice. Proiectul GEF-FAO își va coordona activitățile cu Proiectul BM "Competitivitatea în Agricultură", sprijinind accesul la piețe pentru grupurile de producători, axându-se și pe femeile-capi de gospodării. Astfel, Produsul 2.2.1 al Proiectului GEF-FAO va beneficia de Componenta 2 a Proiectului GEF-BM. Mai mult, Componenta 3 a proiectului GEF-BM, vizând implementarea practicilor GDT de către fermierii privați, are potențialul să coordoneze eforturile cu Produsul 2.1.2 al proiectului GEF, condus de FAO, în special cu privire la implementarea agriculturii inteligente sub aspect climatic și practicilor și abordărilor agrosilvice, implementate în domeniile Proiectului pentru realizarea NDT. Datele financiare/economice, produse din activități demonstrative (și analiza cost-beneficiu al acestora) în baza Produsului 2.1.2 al Proiectului condus de FAO va fi în beneficiul programului "Competitivitate în agricultură" al BM.

- Proiectul IFAD/GEF "Reziliența la schimbările climatice prin practici agricole de conservare" (2013-2018). Proiectul propus va căuta sinergii privind practicile durabile de gestionare a terenurilor și măsuri de protecție a solului.

- Proiectul PNUD privind managementul durabil al pășunilor, pădurilor și ecosistemelor acvatice. Proiectul propus va învăța din experiențele existente privind abordarea integrată a egalității în utilizarea durabilă a pășunilor și pădurilor.

- Proiectul BM/GEF "Adaptarea Republicii Moldova la Schimbările Climatice". Proiectul se va asigura că proiectele respective identifică sinergiile și extinderea practicilor agricole sub aspect climatic a producătorilor agricoli.

- Proiectul va avea de beneficiat din rezultatele și activitățile desfășurate de proiectul IDA/BM "Managementul riscului de dezastre și climatic" (2010-14) pentru consolidarea abilității Serviciilor hidrometeorologice de stat de prognozare a condițiilor meteorologice extreme și îmbunătățirea capacității R. Moldova de a se pregăti și a răspunde la dezastrele naturale.

- Proiectul, de asemenea, se va baza pe experiența dobândită din proiectul CDM susținut de BM "Conservarea solului în Moldova" gestionat de Moldsilva, care implementează lucrările de împădurire și reîmpădurire pe terenurile agricole de stat și comunale degradate și erodate din toată țara.

Planul financiar (după componente, rezultat și cofinanțatori)

Component/Output	CPIU-IFAD	MARDE	District Council of Orhei	FAO	IPASP "Nicolae Dimo"	Total Co-financing	% Co-financing	GEF	% GEF	Total
Component 1	-	160,000	0	278,400	120,000	558,400	62%	344,800	38%	903,200
Outcome 1.1: Enhanced capacity in INRM planning and implementation to achieve LDN		80,000	0	250,400	120,000	450,400	69%	200,800	31%	651,200
Outcome 1.2: Strengthened policy and legal framework for INRM and LDN		80,000	0	28,000	0	108,000	43%	144,000	57%	252,000
Component 2	2,200,000	0	650,000	309,000	0	3,159,000	79%	846,300	21%	4,005,300
Outcome 2.1: Improved land management in the agro-landscape of Nistru-Coghilnic interfluves, Orhei and Rezina districts of Moldova	1,100,000	0	150,000	222,000	0	1,472,000	72%	561,900	28%	2,033,900
Outcome 2.2: Gender sensitive strategy mainstreamed in in the Project pilot area	1,100,000	0	500,000	87,000	0	1,687,000	86%	284,400	14%	1,971,400
Component 3	-	740,000	0	248,600	200,000	1,188,600	79%	325,500	21%	1,514,100
Outcome 3.1: Monitoring and dissemination of lessons learned to support scaling up of LDN to the national level		240,000	0	107,000	0	347,000	62%	208,600		555,600
Outcome 3.2: Enhanced capacity in scaling up LDN to the national level		500,000	0	141,600	200,000	841,600	88%	116,900		958,500
Project Management Cost (PMC)				132,000		132,000	47%	150,295	53%	282,295
Total Project	2,200,000	900,000	650,000	968,000	320,000	5,038,000	75%	1,666,895	25%	6,704,895

Managementul financiar și raportarea privind resursele GEF

Managementul financiar și raportarea în legătură cu resursele GEF vor fi desfășurate în conformitate cu regulile și procedurile FAO, precum și în conformitate cu acordul dintre FAO și Mandatarul GEF. În baza activităților prevăzute în buget și în proiect, FAO va întreprinde toate operațiile de debursare, achiziție și contractare pentru întregul volum de resurse GEF.

Înregistrări financiare. FAO va menține un cont separat în dolari SUA pentru resursele Proiectului care va reflecta toate veniturile și cheltuielile. Cheltuielile suportate într-o altă valută decât dolari SUA vor fi convertite în dolari SUA la rata de schimb operațională a ONU pentru data tranzacției. FAO va administra Proiectul în conformitate cu reglementările, normele și directivele sale.

Rapoartele financiare. DP va întocmi conturi de cheltuieli ale Proiectului și conturi finale pentru Proiect, indicând suma bugetată pentru perioadă, suma cheltuită de la începutul perioadei, obligațiile nelichidate, după cum urmează:

1. Detalii privind cheltuielile Proiectului, venit după venit, raportate în conformitate cu Bugetul Proiectului (Anexa I al prezentului document), la data de 30 iunie și 31 decembrie a fiecărui an.

2. Conturile finale privind încheierea Proiectului după componente și după venituri, raportare în conformitate cu Bugetul Proiectului (Anexa I a prezentului document).

3. O declarație contabilă finală în conformitate cu codurile bugetului Proiectului Oracle al FAO, reflectând cheltuielile finale efective în cadrul Proiectului, după lichidarea tuturor obligațiilor.

Situațiile financiare. În decursul a 30 de zile lucrătoare până la sfârșitul fiecărui semestru, împreună cu FAO vor fi prezentate declarații semestriale privind cheltuiala resurselor GEF, care urmează să fie prezentate către RTC și CCP și incluse în RPP. Scopul situațiilor financiare este enumerarea cheltuielilor suportate pentru Proiect semestrial comparativ cu bugetul, pentru a monitoriza progresul Proiectului și a reconcilia avansurile de lichidat în timpul semestrului. Situațiile financiare vor conține informații care vor servi drept bază pentru revizuirea periodică a bugetului.

DP va prezenta rapoartele financiare sus-menționate pentru analiză și monitorizare către OTP și Unitatea de Coordonare FAO GEF. Rapoartele financiare pentru prezentare către donator (GEF) vor fi întocmite în conformitate cu prevederile din Acordul privind procedurile financiare al GEF și prezentate de către Direcția Finanțe a FAO.

Responsabilitatea pentru depășirea costurilor: DP va utiliza fondurile Proiectului GEF în conformitate strictă cu Bugetul Proiectului (Anexa 3) și PLBA aprobate. DP poate face modificări cu condiția ca totalul alocat pentru fiecare componentă de Proiect bugetată nu este depășită și realocarea fondurilor nu are impact asupra realizării a niciunui dintre produsele Proiectului conform Cadrului de rezultate ale Proiectului (Anexa 1). Cel puțin o dată pe an, DP va prezenta o revizuire a bugetului pentru aprobarea OTP și Unității de Coordonare a FAO/GEF prin SIMPT. Depășirea costurilor va fi responsabilitatea exclusivă a DP.

Audit: Proiectul va fi supus procedurilor de audit intern și extern prevăzut în reglementările, normele și directivele financiare ale FAO și în conformitate cu Acordul procedurilor financiare dintre Mandatarul GEF și FAO.

Regimul de audit la FAO constă dintr-un audit extern, exercitat de Auditorul-General (sau persoanele care exercită o funcție echivalentă) sau o națiune-membru, desemnată de Organele de conducere ale Organizației, raportând direct lor, și o funcție de audit intern, condusă de Inspectorul General al FAO și care raportează direct Directorului General. Această funcție operează ca o parte integrantă din Organizație în baza politicilor stabilite de conducerea de vârf și, pe lângă aceasta, are o linie de raportare către organele de conducere. Ambele funcții sunt necesare în baza Textelor de bază ale FAO, care stabilesc un cadru pentru

TR ai fiecăruia. Auditurile interne ale conturilor de avans, înregistrărilor, reconcilierea bancară și verificarea activelor are loc ciclic în birourile de pe teren și de legătură ale FAO.

Mecanismul de soluționare a reclamațiilor

FAO este angajată să asigure că programele sale sunt implementate în conformitate cu obligațiile de mediu și sociale ale Organizației. Pentru a atinge mai bine aceste rezultate și a asigura că beneficiarii programelor FAO au acces la un mecanism eficace și oportun de abordare a preocupărilor lor cu privire la neconformarea cu aceste obligații, Organizația, pentru suplimentarea măsurilor de primire, examinare și acționare în modul cuvenit în privința preocupărilor respective la nivel de management de programe, a însărcinat Oficiul Inspectorului General cu mandatul să examineze independent reclamațiile care nu pot fi soluționate la nivelul respectiv.

FAO va facilita soluționarea preocupărilor beneficiarilor programelor FAO în ceea ce ține de încălcările pretinse sau potențiale ale angajamentelor sociale și de mediu ale FAO. În acest scop, preocupările pot fi comunicate în conformitate cu criteriile de eligibilitate ale Orientărilor privind examinarea conformității urmare a reclamațiilor ce țin de standardele de mediu și sociale ale Organizației,[25] care se aplică tuturor programelor și proiectelor FAO.

Preocupările trebuie abordate la cel mai apropiat nivel adecvat i.e. la nivelul de management al proiectelor/tehnic și, după necesitate, la nivelul Biroului Regional. În cazul în care o preocupare sau reclamație nu poate fi soluționată prin consultații și măsuri la nivelul conducerii Proiectului, poate fi depusă o reclamație de solicitare a unei Examinări a conformității la Oficiul Inspectorului General (OIG) în conformitate cu Orientările. Conducătorii de programe și proiecte vor avea responsabilitatea să abordeze preocupările aduse în atenția punctului focal.

Principiile de urmat în procesul de soluționare a reclamațiilor includ: imparțialitate, respectarea drepturilor omului, inclusiv cele ce țin de persoanele indigene, conformitatea cu normele naționale, coerența normelor, egalitate, transparență, onestitate și respect reciproc.

Mecanismul de soluționare a reclamațiilor la nivel de Proiect

Proiectul va institui un mecanism de soluționare a reclamațiilor la nivel local pentru depunerea reclamațiilor în faza de inițiere a Proiectului. Informațiile de contact și informațiile despre procesul de depunere a reclamațiilor vor fi comunicate la toate reuniunile, atelierele de lucru și alte evenimente conexe pe toată durata Proiectului. Pe lângă aceasta, se prevede că toate materialele de sensibilizare ce urmează să fie distribuite vor include informațiile necesare de contact și despre procesul de depunere a reclamațiilor.

Proiectul va fi responsabil și de documentare și raportare ca parte a monitorizării performanței măsurilor de garanție în privința tuturor reclamaților primite și a modului de abordare a acestora.

Mecanismul include următoarele etape:

1. În cazul în care reclamantul dispune de mijloace să depună direct reclamația, el/ea are dreptul să facă acest lucru, depunând-o direct către UCP. Procesul de depunere a reclamației va lua în considerare anonimitatea în mod corespunzător, precum și toate mecanismele existente tradiționale sau indigene de soluționare a disputelor și nu va interveni în sistemul de auto-guvernare a comunității.

2. Reclamantul depune reclamația prin unul dintre canalele mecanismului de soluționare a reclamațiilor. Aceasta va fi trimisă Coordonatorului Proiectului (CP) pentru evaluarea eligibilității reclamației. Confidențialitatea reclamației trebuie menținută în proces.

[25] Examinarea conformității urmare a reclamațiilor ce țin de standardele de mediu și sociale ale Organizației: http://www.fao.org/aud/42564-03173af392b352dc16b6cec72fa7ab27f.pdf

3. PGC va fi responsabil de înregistrarea reclamației și a modului în care aceasta a fost abordată în cazul în care s-a convenit asupra unei soluții.

4. În cazul în care situația este prea complexă, sau reclamantul nu acceptă soluția, reclamația trebuie depusă la un nivel mai înalt până când se ajunge la o soluție sau acceptare.

5. Pentru fiecare reclamație primită va fi trimisă dovadă scrisă în decursul a zece (10) zile lucrătoare; după aceasta, se va face o propunere de soluționare în decurs de treizeci (30) de zile lucrătoare.

6. În conformitate cu soluția, persoana responsabilă care se ocupă de reclamație poate interacționa cu reclamantul sau poate solicita convorbiri și întruniri pentru a înțelege mai bine motivele.

7. Toate reclamațiile primite, răspunsul la acestea și soluționările trebuie înregistrate în mod corespunzător.

Procesul intern

1. Unitatea de Coordonare a Proiectului (UCP). Reclamația poate veni în scris sau verbal către UCP direct. La acest nivel, reclamațiile primite vor fi înregistrate și soluționate de UCP.

2. În cazul când reclamația nu a fost soluționată și nu a putut fi soluționată la nivelul 1, CP o ridică la nivelul Reprezentantului FAO în R. Moldova.

3. Comitetul de Coordonare a Proiectului (CCP). Asistența CCP este soluționată în cazul în care nu s-a convenit asupra unei soluții la nivelul 1 și 2.

4. Biroul Regional pentru Europa și Asia Centrală al FAO. Reprezentantul FAO, după necesitate, va solicita consilierea Biroului Regional pentru soluționarea reclamației sau va transfera soluționarea reclamației integral către Biroul regional, în cazul în care problema este extrem de complexă.

5. Reprezentantul Regional al FAO va solicita, în situații foarte specifice sau probleme complexe, asistența Inspectorului General al FAO care urmează propriile proceduri de soluționare a problemei.

Soluționarea

La acceptarea soluției de către reclamant, trebuie semnat un document corespunzător împreună cu acordul.

Unitatea de Coordonare a Proiectului (UCP)	Trebuie să răspundă în decursul a 5 zile lucrătoare.
Reprezentanța FAO în Moldova	Oricine din cadrul Reprezentanței FAO poate primi o reclamație și trebuie să solicite dovada primirii. În cazul când cauza este acceptată, Reprezentantul FAO trebuie să răspundă în decurs de 5 zile lucrătoare în consultare cu Reprezentanța FAO și Echipa Proiectului. Reprezentantul FAO: Raimund Jehle Raimund.Jehle@fao.org Tel: +36 1 4612037
Comitetul de Coordonare a Proiectului (CCP)	În cazul când cauza nu poate fi soluționată de Reprezentanța FAO, el/ea trebuie să trimită informația tuturor membrilor CCP și să convoace o reuniune pentru a identifica soluția. Răspunsul trebuie trimis în decurs de 5 zile lucrătoare după reuniunea CCP.
Biroul Regional pentru Europa și Asia Centrală a FAO	Trebuie să răspundă în decurs de 5 zile lucrătoare în consultare cu Reprezentanța FAO. Reprezentanța Regională FAO: Vladimir Rakhmanin REU-ADG-RR@fao.org; Vladimir.Rakhmanin@fao.org Tel: +36 1 461 2001

Biroul Inspectorului General (OIG)	Pentru raportarea cazurile de posibilă fraudă sau comportament urât, prin fax, confidențial: (+39) 06 570 55550 Prin e-mail: Investigations-hotline@fao.org Prin linie fierbinte confidențială: (+ 39) 06 570 52333

7. Consecvența cu Prioritățile Naționale. Descrieți consecvența proiectului cu strategiile și planurile sau rapoartele și evaluările naționale în baza convențiilor relevante, de mai jos:

Proiectul propus va contribui la realizarea obiectivelor privind reducerea vulnerabilității agriculturii la riscurile schimbării climatice, incluse în prioritățile strategice și politicile naționale, cum ar fi Strategia de Dezvoltare "Moldova 2020", Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală, pentru perioada 2014-2020", "Strategia națională de adaptare la schimbările climatice până în 2020", Strategia Națională de Mediu pentru anii 2014-2023, "Strategia privind diversitatea biologică pentru anii 2015-2020 și Planul de Acțiune aferent" și Programul național de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2011-2020", angajamentele aferente Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, tratatele internaționale și regionale, precum și Acordul de Asociere UE-Moldova, semnat în 27 iunie 2014, care ghidează colaborarea între Republica Moldova și UE. Printre măsurile prioritare, implementarea agriculturii inteligente sub aspect climatic și managementul durabil al perdelelor de protecție la nivel de peisaj sunt scoase în evidență. Mai mult, propunerea sprijină obiectivele Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice și ale Convenției Organizației Națiunilor Unite pentru combaterea deșertificării, la care Moldova este parte semnatară. Proiectul este gestionat la nivel de țară și va fi implementat în conformitate cu prioritățile naționale, identificate în a Treia Comunicare Națională către UNFCCC, Raportul privind implementarea UNCCD în Republica Moldova, al Cincilea Raport Național privind Diversitatea Biologică, Raportul Național pentru Conferința ONU privind Dezvoltarea Durabilă "Rio+20" și alte documente de politici internaționale relevante care abordează adaptarea la schimbările climatice în R. Moldova, cum ar fi "Raportul național privind dezvoltarea umană 2010: opțiuni de politici pentru adaptarea la SC în Moldova". Aceasta scoate în evidență importanța acțiunilor agricole durabile eficace și adaptate la nivel local ca răspuns la impactele schimbării climatice care exacerbează deficitul de apă și fenomenele de secetă extremă în țară.

8. Gestionarea cunoștințelor. Detaliați Abordarea față de managementul cunoștințelor pentru proiect, inclusiv bugetul, livrabilele-cheie și un calendar, și explicați modul în care acesta va contribui la impactul general al Proiectului.

Proiectul va sprijini distribuirea bunelor practici și lecții învățate în baza Componentei 3 și pe teren prin sprijinul în cadrul Componentei 2 până la demonstrații ale MIRN ce țin de AIC și reabilitarea și gestionara perdelelor de protecție. La nivel local, vizitele de schimb comunitar vor fi sprijinite de ex. prin Școlile pentru agricultori organizate în teren. Vor fi produse și distribuite broșuri, pliante, foi volante și alte publicații ale activităților și rezultatelor Proiectului. Vor fi create situri, pagină web și pagini pe rețelele sociale pentru Proiect. Acestea vor include: (i) parteneriatele și linkurile; (ii) informația despre Proiect (obiective, activități, rezultatele scontate etc.). Vor fi produse și audiovizuale care vor includ (i) Filme pentru distribuire de către presă (în special pentru televiziune, campanii și Internet); (ii) filme operaționale (filme care oferă informații și practici tehnice populației locale, partenerilor Proiectului și autorităților). Sunt posibile multe tipuri de evenimente publice și atragerea interesului presei întotdeauna va fi o considerațiune-cheie la asigurarea cost-eficienței evenimentelor. Comunicatele de presă vor fi parte integrală a evenimentelor.

Activitate de gestionare a cunoștințelor	Părțile responsabile	Termen / Periodicitatea	Buget
Vizitele de schimb comunitare	CP, partenerii Proiectului, organizațiile locale	Semestrial	40.000 dolari SUA
Broșuri și pliante pentru utilizatorii terenurilor	CP, partenerii proiectului, organizațiile locale, cu autorizarea OTP	De două ori pe durata proiectului	25.000 dolari SUA
Buletinul informativ al Proiectului	CP și OTP	Anual	20.100 dolari SUA
Site, pagină web și pagini pe rețelele sociale	CP; FAO (REA FAO, OTP)	În decursul a două luni de la lansarea Proiectului cu încărcări regulate și mentenanță	15.000 dolari SUA
Filme pentru televiziune și campanii internet	CP, cu contribuțiile partenerilor și altor instituții participante	O dată pe durata Proiectului	20.000 dolari SUA
Filme operaționale pentru utilizatorii terenurilor locali	CP, cu contribuțiile FAO (OTP)	O dată pe durata Proiectului	15.000 dolari SUA
Evenimente publice și comunicate de presă	CP cu contribuția partenerilor Proiectului	Anual	22.000 dolari SUA
Total buget			**157.100 dolari SUA**

9. Monitorizare și evaluare. Descrieți planul M & E bugetat.

Monitorizarea și evaluarea progresului la realizarea rezultatelor și obiectivelor Proiectului vor fi bazate pe obiectivele și indicatorii din Cadrul de rezultate al Proiectului (Anexa A). Activitățile de monitorizare și evaluare a Proiectului sunt bugetate la 66.500 de dolari SUA (vezi rezumatul Monitorizare și Evaluare, pg.48-49). Activitățile de monitorizare și evaluare vor urma practicile și orientările FAO și GEF pentru monitorizare și evaluare. Sistemul de monitorizare și evaluare, de asemenea, va facilita învățarea și replicarea rezultatelor și lecțiilor Proiectului în legătură cu managementul integrat al resurselor naturale.

Responsabilitățile de supraveghere și monitorizare
Rolurile și responsabilitățile de monitorizare și evaluare în mod specific descris în tabelul Monitorizare și Evaluare (vezi Tabelul 3.4 mai jos) vor fi întreprinse prin: (i) misiunile de monitorizare de fiecare zi și de supraveghere a progresului Proiectului (UCP); (ii) monitorizarea tehnică a indicatorilor care măsoară reducerea degradării terenurilor (UCP și UTP în coordonare cu partenerii); și (v) misiuni de monitorizare și supraveghere (FAO).

La începutul implementării Proiectului GEF, UCP va institui un sistem de monitorizare a progresului Proiectului. Vor fi elaborate mecanismele și metodologiile participative și cu integrare a dimensiunii de gen pentru susținerea monitorizarea și evaluarea indicatorilor și produselor de performanță. În cadrul atelierului de inițiere a Proiectului (vezi secțiunea 3.5.3 mai jos), sarcinile de monitorizare și evaluare vor include: (i) prezentarea și explicația (după necesitate) a Cadrului de rezultate al Proiectului cu toți partenerii Proiectului; (ii) analiza indicatorilor de monitorizare și evaluare și valoarea de referință a acestora; (iii) întocmirea proiectelor clauzelor care vor trebui să fie incluse în contractele consultanților, pentru asigurarea conformității cu funcțiile de raportare a monitorizării și evaluării (după caz); și (iv) clarificarea divizării sarcinilor de monitorizare și evaluare între diferiți parteneri ai Proiectului. Expertul în M&E și Comunicare (vezi TR în Anexa L) va întocmi o matrice preliminară de monitorizare și evaluare care va fi discutată și convenită cu toți partenerii în cadrul atelierului de inițiere. **Matricea M&E** va fi un instrument de management pentru CNP, coordonatorii regionali ai Proiectului și Partenerii Proiectului pentru: i) monitorizarea semestrială a realizării indicatorilor de produs; ii) monitorizarea anuală a realizării indicatorilor de rezultat; iii) definirea clară a responsabilităților și mijloacelor de verificare; iv) selectarea unei metode de prelucrare a indicatorilor și datelor.

Planul M&E va fi întocmit de Expertul în M&E și comunicare împreună cu comunitățile locale în primele trei luni ale AP1 și validat cu CCP. Planul M&E se va baza pe tabelul-rezumat M&E și Matricea M&E și va include: i) cadrul actualizat al rezultatelor, cu indicatori clari pe an; ii) valoarea de bază actualizată, după necesitate, și instrumentele selectate pentru colectarea datelor (inclusiv definiția-mostră); iii) narațiunea strategiei de monitorizare, inclusiv rolurile șu responsabilitățile pentru colectarea și procesarea datelor, fluxurile de raportare, matricea de monitorizare, și analiza scurtă a cine, când și cum va fi măsurat fiecare indicator. Responsabilitatea pentru activitățile Proiectului poate sau nu coincide cu responsabilitatea de colectare a datelor; iv) aranjamente de implementare actualizate, după necesitate; v) includerea indicatorilor instrumentului de evidență, colectarea datelor și strategiei de monitorizare urmează să fie incluse în evaluarea finală; vi) calendarul atelierelor de evaluare, inclusiv tehnicile de auto-evaluare.

Monitorizarea de zi cu zi a implementării Proiectului va fi responsabilitatea CNP și va fi determinată de întocmirea și implementarea unui PLBA, fiind urmată de RPP semestriale. Întocmirea PLBA și RPP semestriale va reprezenta produsul unui proces de planificare unificat între principalii parteneri ai Proiectului. Ca instrumente pentru managementul bazat pe rezultate (MBR), PLBA va identifica acțiunile propuse pentru următorul an de Proiect și va asigura detaliile necesare aferente obiectivelor de produs și rezultat ce urmează să fie atinse, iar RPP va raporta despre monitorizarea implementării acțiunilor și realizării obiectivelor de produs și de rezultat. Vor fi întocmite intrări specifice în PLBA și RPP în baza planificării și analizei progresului participativ care integrează dimensiunea de gen cu toți partenerii și coordonate și facilitate prin intermediul atelierelor de planificare a proiectelor și analiză a progresului. Contribuțiile respective vor fi consolidate de CNP în proiectul PLBA și RPP.

Reuniunea anuală de evaluare a progresului Proiectului și planificare trebuie ținută cu participarea partenerilor Proiectului pentru a finaliza PLBA și RPP. Odată finalizate, PLBA și RPP vor fi prezentate către OTP al FAO pentru autorizare tehnică și către CCP pentru revizuire și aprobare. PLBA va fi elaborat într-o manieră consecventă cu Cadrul rezultatelor Proiectului pentru asigurarea îndeplinirii adecvate și monitorizării produselor și rezultatelor Proiectului.

În urma aprobării Proiectului, PLBA AP1vor fi ajustate (reduse sau extinse în timp) pentru a-l sincroniza cu calendarul de raportare anuală. În anii ulteriori, PLBA va urma un ciclu anual de pregătire și raportare, conform specificației din pg.47 mai jos.

Graficul de raportare
Rapoartele specifice care vor fi întocmite în cadrul programului de monitorizare și evaluare sunt: (i) Raportul de inițiere a Proiectului; (ii) Planul de lucru și bugetul anual (PLBA); (iii) Rapoartele de progres al Proiectului (RPP); (iv) Analiza implementării anuale a Proiectului (AIP); (v) Rapoarte tehnice; (vi) Rapoarte privind cofinanțarea; și (vii) Raportul final. Pe lângă aceasta, Foaia de lucru al indicatorilor de bază al GEF-7 va fi completată și utilizată pentru comparația progresului *Indicatorului 4 de bază al Proiectului 4: "Zona peisajelor aflate sub practici îmbunătățite"*, precum și *Indicatorul 11 de bază al Proiectului: "Numărul beneficiarilor direcți dezagregați după gen ca co-beneficiu al investiției GEF"*, valoarea de referință fiind stabilită în timpul pregătirii Proiectului (Vezi Anexa F)

Raportul de inițiere a Proiectului. După aprobarea internă a Proiectului de către FAO, va fi ținut un atelier de lucru de inițiere. Imediat după atelier, CNP va întocmi un raport de inițiere a Proiectului în consultare cu REA FAO și alți parteneri ai Proiectului. Raportul va include o narațiune privind rolurile și responsabilitățile instituționale și acțiunile coordonatoare ale partenerilor de Proiect, progresul la zi privind stabilirea Proiectului și activitățile de inițiere și o actualizare a orice condiții externe modificate care pot afecta implementarea Proiectului. Va include, de asemenea, un PLBA detaliat pentru primul an și Matricea M&E. Proiectul raportului de inițiere va fi circulat către FAO, CCP, Comitetul de legătură și entitățile federale pentru analiză și comentarii înainte de finalizare, în decurs de trei luni după începutul Proiectului. Raportul va fi autorizat de către DP, OTP a FAO și Unitatea de Coordonare a FAO/GEF. DP îl va încărca în SIMPT.

Planul de lucru și bugetul anual (PLBA). CNP va prezenta un proiect al PLBA către CCP nu mai târziu de 10 decembrie a fiecărui an. PLBA trebuie să includă activități detaliate care să fie implementate după rezultatele și produsele Proiectului și divizate în termene lunare și obiective, precum și etapele principale pentru indicatorii de produs și de rezultat ce urmează să fie atinse în timpul anului. Împreună cu toate activitățile de monitorizare și supraveghere necesare în timpul anului trebuie incluse un buget detaliat al Proiectului pentru activitățile ce urmează să fie implementate în timpul anului. REA FAO va circula proiectul PLBA către Grupul de lucru al Proiectului FAO și va consolida și prezenta comentarii FAO. PLBA va fi revizuit de CCP, iar UCP va încorpora comentariile. PLBA final va fi expediat către CCP pentru aprobare și către FAO pentru aprobarea finală. DP va încărca PLBA în SIMPT.

Rapoartele de Progres al Proiectului (RPP). RPP sunt folosite pentru identificarea constrângerilor, problemelor sau blocajelor care împiedică implementarea oportună și întreprinderea acțiunilor adecvate de remediere. RPP va fi întocmit în baza monitorizării sistematice a indicatorilor de produs și rezultat, identificați în Cadrul rezultatelor Proiectului (Anexa A), PLBA și Planul M&E. În fiecare semestru Coordonatorul Național al Proiectului (CNP) va întocmi un RPP preliminar și va colecta și consolida comentariile din GLP FAO. CNP va prezenta RPP finale către REA FAO semestrial, până la 10 iunie (pentru perioada ianuarie–iunie) și până la 10 decembrie (pentru perioada iulie–decembrie). Raportul pentru perioada iulie-decembrie trebuie să fie însoțit de PLBA actualizat pentru următorul An de proiect (AP) pentru analiza și aprobarea de către GLP al FAO. Deținătorul Bugetului are responsabilitatea să coordoneze întocmirea și finalizarea RPP, în consultare cu UMP, OTP și FLO. După autorizarea de către OTP, DP și FL, FLO va asigura încărcarea oportună a rapoartelor de progres în SIMPT.

Analiza anuală a implementării Proiectului (AIP). CNP, sub supravegherea OTP și DP și în coordonare cu partenerii naționali ai Proiectului, va întocmi un raport anual preliminar AIP[26] care acoperă perioada

[26] Anterior întocmirii raportului privind implementarea Proiectului, Unitatea de Coordonare a FAO-GEF va furniza formatul actualizat, dat fiind că în fiecare an pot veni cerințe noi de la GEF.

iulie (anul anterior) - iulie (anul curent) nu mai târziu de 1 iulie în fiecare an. OTP va finaliza AIP și-l va prezenta către Unitatea de Coordonare a FAO-GEF pentru examinare până la 10 iulie. Unitatea de Coordonare a FAO-GEF, OTP și DP vor discuta AIP și clasamentele.[27] OTP este responsabil de efectuarea analizei finale și furnizarea autorizării tehnice către AIP(uri). OTP va prezenta versiunea finală a AIP către Unitatea de Coordonare FAO-GEF pentru aprobarea finală. Ulterior, Unitatea de Coordonare FAO-GEF va prezenta AIP(urile) către Secretariatul GEF și Biroul de Evaluare Independent al GEF ca parte din Examinarea de monitorizare anuală a portofoliului FAO-GEF. AIP va fi încărcat în SIMPT de către Unitatea de Coordonare FAO-GEF.

Rapoartele tehnice. Rapoartele tehnice vor fi întocmite ca parte din produsele proiectului și vor documenta și disemina lecțiile învățate. Proiectele tuturor rapoartelor tehnice trebuie prezentate de către Coordonatorul Proiectului către CCP și REU FAO care, la rândul lor, vor fi partajate cu OTP pentru analiză și aprobare și către Unitatea de Coordonare a FAO-GEF pentru informare și comentarii înainte de finalizare și publicare. Copiile rapoartelor tehnice vor fi distribuite Comitetului de Legătură și CCP și altor parteneri ai proiectului, după caz. Rapoartele respective vor fi încărcate în SIMPT al FAO de către DP.

Rapoartele de cofinanțare. CNP va fi responsabil de colectarea informațiilor necesare și raportarea asupra cofinanțării în natură și în numerar, oferită de toți cofinanțatorii proiectului și eventual de alți parteneri noi neprevăzuți în Documentul de Proiect. În fiecare an, CNP va prezenta raportul către REU al FAO înainte de 10 iulie, acoperind perioada iulie (anul anterior) - iunie (anul curent). Informația respectivă va fi utilizată în AIP-uri.

Foaia de lucru a indicatorilor de bază. În conformitate cu politicile și procedurile GEF, la mijloc de termen și încheiere, Agențiile raportează rezultatele atinse vizavi de indicatorii-cheie și sub-indicatorii, folosiți la Avizarea/Aprobarea de către CEO.

Raportul final. În decursul a două luni înainte de data de încheiere a proiectului, Coordonatorul Proiectului va prezenta proiectul raportului final către CCP și REU FAO. Scopul principal al raportului final este orientarea autorităților (nivelul ministerial sau guvernamental superior) privind deciziile de politici necesare pentru urmarea Proiectului, și furnizarea către donatori a informației despre modul de utilizare a fondurilor. Astfel, raportul final este o relatare concisă a principalelor **produs, rezultate, concluzii și recomandări** ale Proiectului, fără contextul nenecesar, detalii narative sau tehnice. Audiența-țintă constă din persoane care nu neapărat sunt specialiști tehnici dar care trebuie să înțeleagă implicațiile de politici ale constatărilor tehnice și necesităților pentru a asigura durabilitatea rezultatelor proiectului. Lucrul este evaluat, lecțiile învățate sunt rezumate, iar recomandările sunt exprimate din punctul de vedere al aplicării lor în managementul integrat al peisajului în cele trei microregiuni în contextul priorităților de dezvoltare la nivel național și departamental, precum și în termeni de execuție practică. Acest raport în mod specific va include constatările evaluării finale, descrisă în secțiunea 3.6 mai jos. Reuniunea de evaluare a proiectului va avea loc pentru a discuta proiectul raportului final cu CCP și Comitetul de Legătură al Proiectului înainte de încheiere de către Coordonator și aprobare de către DP, OTP și Unitatea de Coordonare a FAO-GEF.

Rezumatul privind monitorizarea și evaluarea

În tabelul de mai jos sunt rezumate principalele rapoarte de monitorizare și evaluare, părțile responsabile pentru publicarea lor și termenele.

[27] CNP, DB, OTP și Unitatea de Coordonare a FAO/GEF trebuie să atribuie calificări RIP-ului în fiecare an. Calificările pot sau nu coincide printre manageri proiectelor.

Activitatea M&E	Responsabilii	Termen / Periodicitatea	Buget
Atelier de lucru de inițiere	UCP; REA FAO (cu suportul OTP sau a Unității de Coordonare a FAO-GEF)	În decurs de două luni de la începutul Proiectului	3.000 dolari SUA
Raportul privind inițierea proiectului	UCP, Expertul în M&E și REA FAO cu autorizarea OTP, DP și Unitatea de Coordonare a FAO-GEF	Imediat după atelier	-
Monitorizarea impactului pe teren	UCP; partenerii proiectului, organizațiile locale	Continuu	10.000 dolari SUA
Vizitele de supraveghere și clasamentul progresului în RPP și AIP	UCP; FAO (REA FAO, OTP). Unitatea de Coordonare a FAO-GEF poate participa la vizite, după necesitate.	Anual, sau după necesitate	Costul vizitelor FAO va fi acoperit de taxele de agenție ale GEF Costul vizitelor de coordonare ale Proiectului va fi acoperit de bugetul de deplasări al Proiectului
Rapoartele privind progresul Proiectului (RPP)	UCP, cu contribuțiile partenerilor și alte instituții participante	Semestrial	3.000 dolari SUA
Analiza implementării Proiectului (AIP)	Elaborat de UCP, cu supravegherea OTP și DP. Aprobat și prezentat către GEF de către Unitatea de Coordonare a FAO-GEF	Anual	Timpul personalului FAO finanțat prin taxele de agenție ale GEF. Timpul UCP acoperit de bugetul Proiectului.
Rapoartele de cofinanțare	UCP cu contribuția altor cofinanțatori	Anual	500 dolari SUA
Rapoarte tehnice	UCP, FAO (OTP, REA FAO)	După necesitate	Urmează să fie determinat
Evaluarea finală	Consultantul extern, Unitatea Independentă de Evaluare a FAO în consultare cu echipa Proiectului, inclusiv Unitatea de Coordonare a FAO-GEF și alții	La sfârșitul Proiectului	45.000 dolari SUA de către consultanța externă. Timpul personalului FAO și costul deplasărilor va fi finanțat prin taxele de agenție ale GEF.
Raportul final	UCP; FAO (REA FAO, OTP, Unitatea de Coordonare a FAO-GEF, Unitatea de Raportare TCS)	Două luni înainte de încheierea Proiectului.	5.000 dolari SUA

Activitatea M&E	Responsabilii	Termen / Periodicitatea	Buget
Total buget			66.500 dolari SUA

Va fi efectuată o Evaluare finală (EF) cu trei luni înainte de reuniunea finală de raportare. EF va avea drept scop identificarea impactului Proiectului, durabilității rezultatelor Proiectului și gradul de realizare a rezultatelor pe termen lung. EF, de asemenea, va urmări scopul să indice viitoarele acțiuni necesare de extindere în cadrul fazelor ulterioare ale Proiectului existent, integrarea și extinderea produselor și practicilor sale, și diseminarea informației autorităților de conducere cu responsabilități de securitate alimentară, conservare și utilizare durabilă a resurselor naturale, producerea agricolă de scară mică și conservarea ecosistemelor pentru asigurarea continuității proceselor inițiate de Proiect. EF va acorda atenție specială indicatorilor de rezultat și aceștia vor fi armonizați cu indicatorii de vază 4, 6 și 11 ai GEF 7.

10. Beneficii. Descrieți beneficiile socioeconomice ce urmează să fie livrate de Proiect la nivel național și local, după caz. Cum se traduc beneficiile în cauză în susținerea realizării beneficiilor de mediu globale (Fondul Fiduciar GEF) sau beneficiile de adaptare (FTPD/FSSC)?

Beneficiile socioeconomice care sprijină realizarea beneficiilor globale de mediu

Primul beneficiu socioeconomic care urmează să fie generat de prezentul Proiect GEF-FAO este promovarea egalității de gen și abilitarea femeilor. Femeile vor obține abilități îmbunătățite în practicile reziliente la schimbările climatice pentru creșterea productivității terenurilor, precum și a producerii culturilor. Rezultatul 2.2 va garanta realizarea acest prim beneficiu socioeconomic.

În al doilea rând, creșterea veniturilor gospodăriilor va fi un alt beneficiu socioeconomic ce urmează să fie generat. Aceasta include gospodăriile conduse de femei. Această creștere a veniturilor va fi rezultatul consolidării rezilienței producătorilor agricoli la condițiile meteorologice extreme, luând în considerare faptul că veniturile acestora în mod esențial depind de fluctuațiile condițiilor meteorologice. În baza Componentei 2. Agricultura inteligentă sub aspect climatic, cum ar fi agricultura cu zero arat, menținerea acoperirii continue a solului, asolamentul și gestionarea durabilă a perdelelor de protecție vor spori reziliența la schimbările climatice. Ca urmare, va fi realizată creștere de venituri prin prevenirea degradării terenurilor; până la urmă, degradarea terenurilor este responsabilă de productivitatea redusă din cauza răspunsului mai redus la aceleași contribuții, și necesitatea unor contribuții mai mari pentru a menține veniturile gospodăriilor agricole. Mai mult, sursele de venit din NDT cu Guvernul înglobează crearea Camerelor de Agricultură care ar reprezenta interesul producătorilor agricoli în fața autorităților publice, precum și granturile și stimulentele Guvernului. Sectorul privat, de asemenea, poate interveni prin împrumuturi. În cele din urmă, accesul lărgit la piață prin activitățile implementate în cadrul Produsului 2.2.1 și colaborarea cu Proiectul Băncii Mondiale *Competitivitatea în Agricultură* trebuie să asigure o creștere a veniturilor agricultorilor.

În al treilea rând, prezentul Proiect trebuie să aducă o creștere de venituri la nivel regional, precum și la nivel sectorial (sectorul agricol), ca un alt beneficiu socioeconomic. După cum se menționează în aliniatul anterior, sursele de venit din NDT poate fi create în cooperare cu Guvernul, dar și cu autoritățile locale.

În cele din urmă, îmbunătățirea beneficiilor socioeconomice ar putea contribui la reducerea migrației rurale-urbane.

Prezentul Proiect, prin intermediul acestor patru beneficii socioeconomice, menționate mai sus, va sprijini realizarea următoarelor beneficii de mediu globale:

În primul rând, prezentul Proiect va îmbunătăți prestarea serviciilor ecosistemice de pe o suprafață de 92.000 ha de terenuri agricole degradate și perdele de protecție. Serviciile ecosistemice respective includ sporirea productivității și reducerea eroziunii solului și, ulterior, extinderea lor în toată țara.

În al doilea rând, prezentul Proiect va reduce sărăcia rurală, diminuând vulnerabilitatea producătorilor și lucrătorilor agricoli vizavi de degradarea terenurilor, condițiile meteorologice și climatice extreme, dat fiind faptul că veniturile lor în mare parte depind de fluctuațiile vremii.

În cele din urmă, prezentul Proiect va susține dezvoltarea lanțului valoric local, care ține seama de dimensiunea de gen și este axat pe activități ce implică femeile.

<u>Beneficiile conexe adaptării la schimbările climatice</u>

Prezentul proiect implică o multitudine de activități legate de adaptarea la schimbările climatice, generând **informații și cunoștințe, dezvoltarea capacităților, planificarea** și, în cele din urmă, aplicarea **acțiunilor de adaptare la schimbările climatice,** fiind vigilent față de reducerea vulnerabilității sistemelor umane/naturale la impactele schimbărilor climatice.

În ceea ce ține de **generarea informației și cunoștințelor,** prezenta propunere GEF-FAO este asociată cu proiectul de referință IDA/BM *"Managementul dezastrelor și riscurilor climatice"* și va beneficia de cunoștințele privind utilizarea informațiilor meteorologice în operațiunile agricole. Mai mult, în baza Produsului 1.1.2, propunerea GEF-FAO va evalua și sublinia factorii naturali sau antropici care afectează fertilitatea solului care pot include efectele de schimbare climatică: *"clima este una dintre cei mai importanți factori care afectează formarea solului cu implicații importante pentru perspectiva de dezvoltare, utilizare și gestionare a acestora, cu referință la structura, stabilitatea și capacitatea solului de menținere a apei la suprafață, disponibilitatea nutrienților și eroziunea"*[28]. Mai mult, Produsul 1.1.3 va genera informații și va scoate în evidență forme și locații ale degradării terenurilor implementând un sistem local de monitorizare a calității solului.

Următorul în ordine, în ceea ce ține de **dezvoltarea capacităților**, prezentul Proiect GEF-FAO va coordona cu proiectul de referință al IFAD *"Reziliența climatică prin practicii agricole de conservare"* care caută să sporească capacitatea adaptivă a producătorilor agricoli la schimbările climatice prin promovarea și extinderea abordărilor agricole reziliente. Pe lângă aceasta, în baza Produsului 1.1.1, personalul MADRM, IPASP și Moldsilva vor fi formați cu privire la principiile MIRN și NDT. Ulterior, Produsul 3.2.1 implică consolidarea capacităților în replicarea practicilor de planificare și monitorizarea GDT, agrosilvice și AIC. În mod esențial, Componentele 1 și 2 vor asigura dezvoltarea capacităților în domeniul-pilot, în timp ce Componenta 3 oferă consolidarea capacităților pentru replicarea experiențelor respective, desfășurate în zona-pilot până la nivel național.

În ceea ce ține de activitățile de **planificare** legate de CCA, Produsul 2.1.1 va elabora planificarea participativă a exploatării terenurilor în peisajul agricol. Toate tipurile de terenuri (agricol, pășuni și

[28] Rajib Karmakar, Indranil Das, Debashis Dutta and Amitava Rakshit, 2016. Potential Effects of Climate Change on Soil Properties: A Review. Science International, 4: 51-73.

perdele de protecție) vor fi evaluare, astfel ca să fie determinate obiectivele NDT (care simultan pot contribui la adaptarea la schimbările climatice) și intervențiile de planificare. Ulterior, Produsul 3.2.1 va replica planificarea și monitorizarea GDT din zona Proiectului în alte localități.

În cele in urmă, în ceea ce ține de implementarea **acțiunilor de adaptare la schimbările climatice.** În primul rând, Proiectul GEF-FAO, în baza Produsului 2.2.2, va desfășura practici reziliente la schimbările climatice pentru facilitarea adaptării mijloacelor de existență agricole la schimbările climatice. În această privință, Asociațiile femeilor vor fi formate în practicile **reziliente la schimbările climatice**, care țin seama de problematica de gen, pentru sporirea productivității terenurilor. În al doilea rând, prezentul Proiect GEF-FAO va colabora și cu Proiectul de reziliență rurală UCIP-IFAD care caută să **diversifice producerea agricolă** prin alocarea finanțării de grant pentru tehnologiile de adaptare. **Asolamentul** tot face parte din catalogul strategiilor de adaptare agricole ce urmează să fie implementate în baza Produsului 2.1.2. care poate îmbunătăți productivitatea. În al treilea rând, Institutul de producere a culturilor și Institutul de Horticultură vor fi alese și vor introduce **soiuri tolerante la secetă** de grâu, porumb și mere. Mai mult, Proiectul va aplica, în baza Produsului 2.2.2, și **irigarea prin picurare** ca metodă de irigare cu economisirea apei. În al patrulea rând, vor fi create pepiniere de material săditor în baza Produsului 2.1.2 pentru a cultiva și distribui **semințe reziliente la schimbările climatice.** Prezentul Proiect, în baza Produsului 2.2.2, prevede și utilizarea semințelor tolerante la secetă. Al cincilea tip de activități implică implementarea unui sistem de monitorizare a calității solului care ar putea evita pierderea culturilor prin stresul climatic. Ultimul exemplu de acțiune CCA este plantarea și reabilitarea perdelelor de protecție împotriva vântului pentru a reduce semnificativ eroziunea solului în baza Rezultatului 2.1.

- PARTEA IV: ANEXE

ANEXA A: CADRUL REZULTATELOR PROIECTULUI

Lanțul rezultatelor	Indicatori	Valori de referință	Obiectivul interimar	Obiectivul final	Mijloacele de verificare	Ipoteze	Responsabil de colectare
Obiectiv: Sprijinirea și extinderea introducerii practicilor inovatoare de agricultură inteligentă sub aspect climatic, silvicultură și gestionarea durabilă a pădurilor și terenurilor, care pot fi extinse pentru realizarea NDT							
Componenta 1: Mediu favorabil pentru managementul integrat al resurselor naturale în sprijinul Neutralității Degradării Terenurilor (NDT)							
Rezultatul 1.1: Capacitate sporită de planificare și implementare a MIRN pentru realizarea NDT	Principiile NDT integrate în procesele de planificare strategică a exploatării terenurilor Instituțiile naționale colaborează în privința proceselor de planificare NDT	NDT nu este integrat în nici un proces Nicio instituție națională nu colaborează în privința proceselor de planificare NDT	NDT integrate în cel puțin un proces de planificare strategică 2 instituții naționale colaborează în procesele de planificare NDT	NDT integrate în cel puțin 3 procese de planificare strategică 3 instituții naționale colaborează în privința proceselor de planificare NDT	Revizuiri și modificări la documentele de planificare strategică	Există voință politică și interes față de integrarea NDT în procesele de planificare strategică AIP, RPP	
Produsul 1.1.1: Grup intersectorial de experți la nivel național și local în sprijinul implementării UNCCD și NDT creat și consolidat	Grupul intersectorial de experți la nivel național creat și funcțional Numărul persoanelor formate de la	La nivel național nu există grupuri intersectoriale de experți 0	3 reuniuni ale grupului	6 reuniuni ale grupului Cel puțin 15 persoane formate	Procesul verbal al reuniunilor Rapoartele privind instruirile	Există angajamentul sectoarelor relevante de a colabora în privința NDT MADRM, IPASP și Moldsilva manifestă interes să-și consolideze	MADRM, UCP

Lanțul rezultatelor	Indicatori	Valori de referință	Obiectivul interimar	Obiectivul final	Mijloacele de verificare	Ipoteze	Responsabil de colectare
	MADRM, IPASP și Moldsilva % de funcționari femei și bărbați care au participat la instruiri			50% femei 50% bărbați		capacitatea pe termen lung în MIRN și NDT	
Produsul 1.1.2: Factorii naturali și antropici care afectează fertilitatea solului în zona-pilot NDT selectată evaluați și cartografiați	Evaluarea factorilor naturali și antropici care afectează fertilitatea solului în zona-pilot NDT selectată Harta solurilor în zona pilot NDT selectată	Nu s-a efectuat nicio evaluare Este disponibilă harta solurilor veche	Evaluarea a fost efectuată	Harta solurilor a fost actualizată	Rapoarte Hărți	Colaborare strânsă între instituțiile și universitățile de stat	MADRM, IPASP
Produsul 1.1.3: Sistemul de monitorizare a calității solului în zona-pilot a Proiectului implementat	Abordare/indicatori ai calității solului conveniți	Harta solului învechită disponibilă	Abordarea monitorizării calității solului convenită	Abordarea monitorizării calității solului convenită	Model/indicatori de monitorizare Rapoarte Hărți	Colaborare strânsă între instituțiile și universitățile statului	MADRM, IPASP
Produsul 1.1.4: Planul strategic privind neutralitatea	Planul strategic (rolurile partenerilor, termenul) privind neutralitatea	Nu există un astfel de plan	1 proiect de plan strategic în zona-pilot	1 plan strategic final în zona pilot	Planul publicat	Există capacitate în cadrul Guvernului	MADRM, IPASP

Lanțul rezultatelor	Indicatori	Valori de referință	Obiectivul interimar	Obiectivul final	Mijloacele de verificare	Ipoteze	Responsabil de colectare
degradării terenurilor a zonei-pilot elaborat	degradării terenurilor zonei-pilot					care să contribuie la elaborarea unui astfel de plan	
Rezultatul 1.2 Cadru de politici și legal pentru MIRN și NDT consolidat	Cadru de politici și legal cu principii integrate MIRN și NDT	NDT nu este integrat în nici un cadru	NDT integrat în cel puțin un document de politici/legal	NDT integrat în cel puțin 3 documente de politici/legal	Revizuiri și modificări la documentele de politici/legale	Există voință politică și interes față de integrarea NDT în cadrul de politici/legal AIP, RPP	
Produsul 1.2.1 Cadrul legal, inclusiv mecanismele de reglementare, stimulentele economice și financiare pentru GDT, CA și NDT, analizate și consolidate	Legislație/reglementări noi și/sau revizuite pentru GDT, CA și NDT	Legislația existentă nu prevede stimulente pentru GDT, CA și NDT	Analiza disparităților cadrelor legislativ și normativ relevante	Legislație/reglementări revizuite/noi	Revizuiri ale politicilor documentate Proiect de act legislativ	Există voință politică pentru actualizarea politicilor și legislației relevante pentru integrarea GDT, CA și NDT	MADRM, Expertul juridic
Produsul 1.2.2 Un grup de lucru interministerial și unul interguvernamental implementat	Un grup de lucru interministerial și unul interguvernamental	Un grup de lucru interministerial și unul interguvernamental nu există	Un grup de lucru interministerial și unul interguvernamental instituit	Un grup de lucru interministerial și unul interguvernamental instituit	Procesele verbale ale reuniunilor	Colaborare strânsă între instituțiile statului	MADRM, UCP

Lanțul rezultatelor	Indicatori	Valori de referință	Obiectivul interimar	Obiectivul final	Mijloacele de verificare	Ipoteze	Responsabil de colectare
Produsul 1.2.3 Analiza cost-beneficiu pentru informarea procesului de luare a deciziilor elaborată	Analiza cost-beneficiu	Analiza cost-beneficiu nu a fost efectuată	Analiza cost-beneficiu este efectuată	Analiza cost-beneficiu este efectuată	Raportul privind rezultatele analizei cost-beneficiu	Există suficientă capacitate tehnică pentru efectuarea analizei	UCP, Suport tehnic specializat
Componenta 2: Implementarea MIRN, inclusiv a măsurilor de agricultură inteligentă sub aspect climatic și reabilitarea perdelelor de protecție pe loturile–pilot din raioanele Orhei și Rezina, la intersecția interfluviilor Nistru-Cogâlnic							
Rezultatul 2.1: Gestionarea îmbunătățită a terenurilor în peisajul agricol al interfluviilor Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina din R. Moldova	Zonă cu management funciar îmbunătățit	0	30.000	92.000	Studii pe teren Planuri de exploatare a terenurilor AIP, RPP	Autoritățile locale și utilizatorii terenurilor sunt dispuși să participe	
Produsul 2.1.1 Planificarea utilizării participative a terenurilor în peisajul agricol al interfluviilor Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina din R. Moldova elaborată	Zona din peisajul agricol acoperit de planuri specifice peisajului în interfluviile Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina	Nu este acoperită nici o zonă	Jumătate din zona terenului peisajului agricol acoperit de planuri specifice peisajului în interfluviile Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina	Toate zonele din terenul peisajului agricol acoperit cu planuri specifice peisajului în interfluviile Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina	Planurile de exploatare a terenurilor Note de la reuniunile de consultare a partenerilor	Autoritățile locale și utilizatorii terenurilor sunt dispuși să participe	Moldsilva Grădina Botanică (Institutul) Academiei de Științe a Moldovei

Lanțul rezultatelor	Indicatori	Valori de referință	Obiectivul interimar	Obiectivul final	Mijloacele de verificare	Ipoteze	Responsabil de colectare
Produsul 2.1.2 Practici și abordări agricole și agro-silvicole durabile inovatoare implementate în zonele Proiectului	ha cu demonstrații a celor mai bune practici și abordări	Nu este acoperită nici o zonă	3.000	10.000	Studii pe teren	Utilizatorii terenurilor locali dispuși să demonstreze practici noi și inovatoare	UCP Comunitățile locale Producători agricoli IPASP
Rezultatul 2.2: Strategia de egalitate a genurilor integrată în zona-pilot a Proiectului	Abordarea egalității de gen integrată în toate activitățile Proiectului și intervențiile specifice ale egalității de gen implementate în zona-pilot a Proiectului	Intervențiile aferente egalității de gen nu sunt implementate în zona-pilot a Proiectului	Abordarea egalității de gen integrată în toate activitățile implementate, iar intervențiile aferente egalității de gen implementate în zona-pilot a Proiectului	Abordarea egalității de gen integrată în toate activitățile implementate, iar intervențiile aferente egalității implementate în zona-pilot totală	Raport	Femeile din Proiect sunt dispuse să participe și să-și identifice prioritățile Poverile pentru implicarea eficace a femeilor sunt identificate și abordate proactiv de către echipa Proiectului	UCP Echipa Proiectului Suport tehnic specializat
Produsul 2.2.1 Strategii de asigurare a mijloacelor de existență durabile pentru abilitarea femeilor	Planul de acțiuni privind aspectele de gen	Nu există un astfel de plan	Planul de acțiuni privind aspectele de gen pentru zona Proiectului	Planul de acțiuni privind aspectele de gen pentru zona Proiectului	Raportul cu Planul de acțiuni privind aspectele de gen	Femeile din proiect sunt dispuse să participe și să-și identifice prioritățile în mod participativ	UCP Suport tehnic specializat

Lanțul rezultatelor	Indicatori	Valori de referință	Obiectivul interimar	Obiectivul final	Mijloacele de verificare	Ipoteze	Responsabil de colectare
elaborate și implementate						Poverile pentru implicarea eficace a femeilor sunt identificate și abordate proactiv de către echipa Proiectului	
Produsul 2.2.2 Practici reziliente la schimbările climatice, sensibile la aspectele de gen, în vederea sporirii productivității terenurilor, implementate	Zona cu demonstrații a celor mai bune practici și abordări	0 acoperite	3.000	10.000	Studii pe teren	Utilizatorii terenurilor locali dispuși să demonstreze practici noi și inovatoare	UCP Suport tehnic specializat Comunitățile locale
Componenta 3: Gestionarea, monitorizarea și evaluarea cunoștințelor și sensibilizarea publicului							
Rezultatul 3.1: Monitorizarea și diseminarea lecțiilor învățate pentru sprijinirea extinderii NDT la nivel național	Sistemul M&E există Lecțiile învățate și diseminate	Nu există un astfel de sistem	Implementarea Proiectului bazată pe managementul adaptiv bazat pe rezultate	Proiectul livrează rezultatele scontate și împărtășește lecțiile învățate	Indicatorii de bază GEF AIP, RPP Evaluarea finală	Agențiile principale naționale și alți parteneri susțin procesele M&E și se angajează pentru învățarea continuă și	

Lanțul rezultatelor	Indicatori	Valori de referință	Obiectivul interimar	Obiectivul final	Mijloacele de verificare	Ipoteze	Responsabil de colectare
						schimbul cunoștințelor	
Produsul 3.1.1 Rezultatele Proiectului monitorizate și evaluate	Rapoarte de evaluare anuale, semestriale și finale	0	AIP și RPP prezentate	Evaluarea finală	Rapoartele de evaluare (Biroul de evaluare al FAO)	Finanțare adecvată alocată evaluărilor	UCP
Produsul 3.1.2 Recomandări pentru eficientizarea gestionării AIC și a perdelelor de protecție în R. Moldova elaborate și diseminate	Recomandări pentru AIC și managementul perdelelor de protecție	0	2 note de împărtășire a experienței	3 note de împărtășire a experienței	Recomandări împărtășite	Principalele agenții naționale și alți parteneri susțin procesele M&E și sunt angajate pentru îmbunătățiri continui	UCP, FEMOL
Rezultatul 3.2: Capacitate sporită de extindere a NDT la nivel național	Sistemul de monitorizare a NDT există cu stabilirea obiectivelor stabilită	În Moldova nu au fost testate abordări de monitorizare care să ofere valori de referință	Monitorizarea NDT există cu stabilirea obiectivelor stabilită	Monitorizarea NDT există cu stabilirea obiectivelor stabilită	Sistem de monitorizare bazat pe GIS Rapoarte cu obiective NDT AIP, RPP	Există capacitate instituțională și tehnică	
Produsul 3.2.1 Prototipul pentru baza de date și sistemul de monitorizare a	Bază de date online privind NDT Sistem de monitorizare privind NDT	Nu există baze de date și sisteme de monitorizare ale NDT	Baza de date online privind NDT testată Sistemul de monitorizare	Baza de date online privind NDT instituită Sistemul de monitorizare	Pagină web Documentele/datele încărcate	Există cerere de bază de date prietenoasă utilizatorilor și sistem de monitorizare	UCP, FEMOL

Lanțul rezultatelor	Indicatori	Valori de referință	Obiectivul interimar	Obiectivul final	Mijloacele de verificare	Ipoteze	Responsabil de colectare
NDT stabilit și funcțional			privind NDT testat	privind NDT instituită		din partea beneficiarilor	
Produsul 3.2.2 Experiențele privind NDT împărtășite și supuse schimbului	Note privind schimbul de experiență	0	5 note privind schimbul de experiență	10 note privind schimbul de experiență	Note privind schimbul de experiență	Principalele agenții naționale și alți parteneri susțin procesele M&E și sunt angajate pentru învățare continuă și schimbul de cunoștințe privind NDT	UCP, FEMOL

ANEXA B: RĂSPUNSUL LA REVIZUIRILE PROIECTULUI, DUPĂ CAZ

Nu se aplică

ANEXA C: STAREA UTILIZĂRII GRANTULUI DE PREGĂTIRE A PROIECTULUI (GPP)

(În cazul în care se solicită rambursarea GPP, furnizați detalii în tabelul de mai jos:)

Activitățile de pregătire a Proiectului implementate	*GETF/FTPD/FSSC Suma ($)*		
	Suma bugetată	*Suma cheltuită la zi*	*Suma angajată*
Întocmirea documentului de proiect (Expertul în elaborarea proiectului, evaluarea incrementală, analiza alternativelor)	20.000	24.500	0
(Consultanții naționali) Întocmirea informației de referință, evaluarea necesităților, analiza de gen, participarea sectorului privat, elaborarea proiectului	15.000	10.000	0
Travel	7.000	7.500	0
Suportul administrativ pentru pregătirea proiectului	2.380	2.380	0
Reuniuni/ateliere de lucru	5.620	5.620	0
Total	**50.000**	**50.000**	0

ANEXA D: CALENDARUL RESTITUIRILOR SCONTATE (ÎN CAZUL ÎN CARE SE UTILIZEAZĂ UN INSTRUMENT NON-GRANT)

Nu este aplicabil

ANEXA E: HARTA(HĂRȚILE) ȘI COORDONATELE PROIECTULUI

A se vedea secțiunea 1.b a prezentului document

ANEXA F: FOAIA DE LUCRU PRIVIND INDICATORII DE BAZĂ A GEF 7

Indicatorul de baza	**Zonele terestre protejate create sau în gestiune îmbunătățită pentru conservare și utilizare durabilă**						***(Hectare)***
			Hectare (1.1+1.2)				
			Scontat		Realizat		
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE	
Indicator 1.1	Zonele terestre protejate nou-create						
Denumirea zonei protejate	WDPA ID	Categoria IUCN	Hectare				
			Scontat		Realizat		
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE	
		Suma					
Indicator 1.2	Eficacitatea zonelor terestre protejate aflate în gestiune îmbunătățită						
Denumirea zonei protejate	WDPA ID	Categoria IUCN	Hectare	Scorul METT			
				Valoarea de referință		Realizat	
					Avizare	MTR	TE
		Suma					
Indicatorul de bază 2	**Zonele marine protejate create sau în gestiune îmbunătățită pentru conservare și utilizare durabilă**						***(Hectare)***
			Hectare (2.1+2.2)				
			Scontat		Realizat		
			Etapa PIF	Avizare	MTR	*TE*	
Indicator 2.1	Zonele marine protejate nou-create						
		Categoria IUCN	Hectare				

Denumirea zonei protejate	WDPA ID		Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
		Suma				
Indicator 2.2	Eficacitatea zonelor marine protejate aflate în gestiune îmbunătățită					

Denumirea zonei protejate	WDPA ID	Categoria IUCN	Hectare	Scorul METT (Scale 1-3)			
				Valoarea de referință		Realizat	
				Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
		Suma					

Indicatorul de bază 3	**Suprafața terenurilor reabilitate**	*(Hectare)*

Hectare (3.1+3.2+3.3+3.4)			
Scontat		Realizat	
Etapa PIF	Avizare	MTR	TE

Indicator 3.1	Suprafața terenurilor agricole degradate reabilitate	

			Hectare			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE

Indicator 3.2	Suprafața pădurilor și a terenurilor împădurite reabilitate	

			Hectare			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE

Indicator 3.3	Suprafața terenurilor acoperite cu iarbă naturală și arbuști reabilitate					
			Hectare			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 3.4	Suprafața zonelor umede (inclusiv estuare, mangrove) reabilitate					
			Hectare			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicatorul de bază 4	**Suprafața peisajelor tratate cu practici îmbunătățite (hectare; exclusiv zonele protejate)**					***92.000***
			Hectare (4.1+4.2+4.3+4.4)			
			Scontat		Scontat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
			n/a	***92.000***		
Indicator 4.1	Suprafața peisajelor aflate în gestiune îmbunătățită pentru beneficierea biodiversității					
			Hectare			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 4.2	Suprafața peisajelor care întrunesc atestarea națională sau internațională de către terți care incorporează considerațiunile de biodiversitate					
Atestarea(ările) de către terți:			Hectare			
			Scontat		Realizat	

		Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 4.3	Suprafața peisajelor aflate în gestiune funciară durabilă în sistemele de producere				
		Hectare			
		Scontat		Realizat	
		Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
		n/a	***92.000***		
Indicator 4.4	Suprafața pierderii pădurilor cu valoare de conservare ridicată (PVCR) evitată				
		Hectare			
		Scontat		Realizat	
		Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicatorul de bază 5	**Suprafața habitatului marin tratat cu practici îmbunătățite**				
Indicator 5.1	Numărul pescăriilor care întrunesc atestarea națională sau internațională de către terți care incorporează considerațiunile de biodiversitate				
Atestarea(ările) de către terți:		Numărul			
		Scontat		Realizat	
		Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 5.2	Numărul ecosistemelor marine mari (EMM) cu poluare redusă și hipoxiale				
		Numărul			
		Scontat		Realizat	
		Etapa PIF	Avizare	MTR	TE

Indicatorul de bază 6	**Emisii de gaz de seră atenuate**					
			Tone (6.1+6.2)			
			Introdus		Introdus	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
		Scontat CO2e (direct)				
		Scontat CO2e (indirect)				
Indicator 6.1	Carbon captat sau emisii evitate în sectorul AFOLU					
			Tone			
			Introdus		Introdus	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
		Scontat CO2e (direct)				
		Scontat CO2e (indirect)				
		Anul anticipat				
Indicator 6.2	Emisii evitate					
			Hectare			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
		Scontat CO2e (direct)				
		Scontat CO2e (indirect)				
		Anul anticipat				
Indicator 6.3	Energie economistă					
			MJ			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 6.4	Creşterea capacităţii de energie regenerabilă instalată per tehnologie					

		Technology	Capacitate (MW)			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicatorul de bază 7	**Numărul ecosistemelor acvatice partajate (apă dulce sau marină) aflate în gestiune nouă sau cooperativă îmbunătățită**					
Indicator 7.1	Nivelul de formulare și implementare a Analizei Diagnostice Transfrontaliere și a Programului de acțiuni strategice (ADT/PAC)					
		Ecosistem de ape partajate	Clasament (scara 1-4)			
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 7.2	Nivelul Acordurilor legale regionale și a instituțiilor de management regionale care să susțină implementarea acestuia					
		Ecosistem de ape partajate	Clasament (scara 1-4)			
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 7.3	Nivelul reformelor naționale/locale și participarea activă a Comitetelor interministeriale					
		Ecosistem de ape partajate	Clasament (scara 1-4)			
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 7.4	Nivelul implicării în IWLEARN prin participare și livrarea produselor-cheie					
		Ecosistem de ape partajate	Clasament (scara 1-4)			
			Clasament		Clasament	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE

Indicatorul de bază 8	Resurse pescărești marine supra-exploatate global, transferate la niveluri mai durabile					
			Metric Tone			
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicatorul de bază 9	Reducerea, eliminarea/distrugerea, eliminarea treptată, eliminarea și evitarea chimicalelor de interes global și irosirea acestora în mediul înconjurător și în procese, materiale și produse					
			Metric Tone (9.1+9.2+9.3)			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Etapa PIF	MTR	TE
Indicator 9.1	Poluanții organici persistenți (POP) solizi și lichizi și POP care conțin materiale și produse îndepărtate sau eliminate					
Tipul POP-urilor			Tone metrice			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 9.2	Cantitatea de mercur redusă					
			Tonă metrică			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 9.3	Numărul țărilor cu legislație și politici implementate pentru controlul chimicalelor și deșeurilor					
			Numărul țărilor			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE

Indicator 9.4	Numărul sistemelor cu chimicale reduse/fără chimicale, implementate în special în producerea alimentelor, industrie și orașe					
		Tehnologie	Numărul			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicatorul de bază 10	**Reducerea, evitarea emisiilor de POP în aer din surse punctuale și difuze**					
Indicator 10.1	Numărul țărilor cu legislație și politici implementate pentru controlul emisiilor de POP în aer					
			Numărul țărilor			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 10.2	Numărul tehnologiilor/practicilor de control al emisiilor implementate					
			Numărul			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicator 10.3	Numărul țărilor cu legislație și politici implementate pentru controlul chimicalelor și deșeurilor					
			Numărul țărilor			
			Scontat		Realizat	
			Etapa PIF	Avizare	MTR	TE
Indicatorul de bază 11	**Numărul beneficiarilor direcți, dezagregat după gen ca co-beneficiu a investiției GEF**					***142.000 (50.000 femei;***

						92.000 bărbați)
					Numărul realizat	
					MTR	TE
				Femei		
				Bărbați		
				Total		

ANEXA G: FOAIA DE LUCRU PRIVIND TAXONOMIA PROIECTULUI GEF

Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3	Nivelul 4
☐**Modele de influență**			
	☐**Transformarea mediilor de politici și de reglementare**		
	☒**Consolidarea capacității instituționale și procesului de luare a deciziilor**		
	☐**Convenirea alianțelor multilaterale**		
	☐**Demonstrarea abordărilor inovatoare**		
	☐**Utilizarea instrumentelor financiare inovatoare**		
☐**Partenerii**			
	☐**Persoane indigene**		
	☐**Sectorul privat**		
		☐Furnizorii de capital	
		☐Intermediarii financiari și facilitatorii de piață	
		☐Corporațiile mari	
		☐ÎMM	
		☐Persoane fizice/întreprinzători	
		☐Pilot non-grant	
		☐Restituirile aferente Proiectului	
	☐**Beneficiarii**		
	☒**Comunitățile locale**		
	☐**Societatea civilă**		
		☐Organizație comunitară	
		☐Organizație neguvernamentală	
		☒Mediul academic	
		☐Sindicate și Uniunile lucrătorilor	
	☐**Tipul Angajamentului**		
		☒ Diseminarea informațiilor	
		☐Parteneriat	
		☐Consultare	
		☐Participare	
	☐**Comunicații**		
		☒Sensibilizare	
		☐Educație	
		☐Campanii publice	
		☐Schimbarea comportamentală	
☐**Capacitate, cunoștințe și cercetare**			
	☐**Activități de susținere**		
	☐**Dezvoltarea capacităților**		
	☐**Generarea și schimbul de cunoștințe**		
	☐**Cercetare orientată**		
	☐**Învățare**		

		☐Teoria schimbării	
		☐Managementul adaptiv	
		☐Indicatori de măsurare a schimbării	
	☐**Inovații**		
	☒**Cunoștințe și învățare**		
		☒ Managementul cunoștințelor	
		☐Inovații	
		☐ Dezvoltarea capacităților	
		☐Învățare	
	☐**Plan de implicare a partenerilor**		
☒**Egalitatea de gen**			
	☒**Abordarea integrată a egalității**		
		☒Beneficiarii	
		☐Grupurile de femei	
		☒Indicatori dezagregați pe gen	
		☒Indicatori care iau în calcul dimensiunea de gen	
	☐Domeniile cu rezultate aferente egalității de gen		
		☒Accesul la și controlul resurselor naturale	
		☐Participare și leadership	
		☒Acces la beneficii și servicii	
		☐Dezvoltarea capacităților	
		☐Sensibilizare	
		☒Generarea cunoștințelor	
☒**Domeniile de interes /Tema**			
	☐ **Programe integrate**		
		☐Lanțurile de aprovizionare cu mărfuri ([29]Parteneriat de creștere bună)	
			☐Producerea durabilă a mărfurilor
			☐Aprovizionarea fără despădurire
			☐Instrumente de examinare financiară
			☐Păduri cu valoare de conservare înaltă
			☐Păduri cu stocuri de carbon înalte
			☐Lanțul de aprovizionare cu soia
			☐Lanțul de aprovizionare cu ulei de palmier
			☐Lanțul de aprovizionare cu carne de vită
			☐Mici agricultori
			☐ Management adaptiv
		☐Securitatea alimentară în Africa Sub-sahariană	
			☐Reziliența (clima și șocurile)
			☐Sisteme de producere durabilă
			☐Ecosisteme agricole
			☐Sănătatea terenurilor și solurilor
			☐Agricultura diversificată
			☐Managementul integrat al terenurilor și apelor

[29]

			☐Mica agricultură
			☐Întreprinderi mici și mijlocii
			☐Diversitatea genetică a culturilor
			☐Lanțuri valorice alimentare
			☐Dimensiunile de gen
			☐Platforme multilaterale
		☐Sisteme alimentare, exploatarea și reabilitarea terenurilor	
			☐Sisteme alimentare durabile
			☐Reabilitarea peisajului
			☐Producerea durabilă a mărfurilor
			☐Planificarea exploatării cuprinzătoare a terenurilor
			☐Peisaje integrate
			☐Lanțuri valorice alimentare
			☐ Aprovizionarea fără despădurire
			☐ Mici agricultori
		☐Orașe durabile	
			☐Planificarea urbană integrată
			☐Cadrul durabilității urbane
			☐Transport și mobilitate
			☐Clădiri
			☐Managementul deșeurilor municipale
			☐Spații verzi
			☐Biodiversitatea urbană
			☐Sisteme alimentare urbane
			☐Eficiența energetică
			☐Finanțarea municipală
			☐Platforma globală pentru orașe durabile
			☐Reziliența urbană
	☐**Biodiversitatea**		
		☐Arii și peisaje protejate	
			☐Arii terestre protejate
			☐Arii de coastă și marine protejate
			☐Peisaje productive
			☐Peisaje submarine productive
			☐Managementul comunitar al resurselor naturale
		☐Integrarea	
			☐Industrii extractive (petrol, gaz, minerit)
			☐Silvicultură (inclusiv HCVF și REDD+)
			☐Turism
			☐Agricultură și agro-biodiversitate
			☐Pescării
			☐Infrastructură
			☐Certificare (Standarde naționale)
			☐ Certificare (Standarde internaționale)
		☐Specii	
			☐Comerțul ilegal cu specii sălbatice
			☐Specii amenințate
			☐Specii sălbatice pentru dezvoltarea durabilă

			☐Specii sălbatice înrudite cu culturile
			☐Resursele genetice vegetale
			☐Resursele genetice animale
			☐Specii sălbatice înrudite cu vitele
			☐Specii alogene invazive (SAI)
		☐Biomuri	
			☐Mangrove
			☐Recife de corali
			☐Iarbă de mare
			☐Zonele umede
			☐Râuri
			☐Lacuri
			☐Păduri tropicale umede
			☐Păduri tropicale uscate
			☐Păduri temperate
			☐Pășuni
			☐Paramo
			☐Deșert
		☐Finanțe și contabilitate	
			☐Achitarea serviciilor ecosistemice
			☐Evaluarea și contabilitatea capitalului natural
			☐Fonduri fiduciare pentru conservare
			☐Finanțe pentru conservare
		☐Protocolul suplimentar către CBD	
			☐Biosecuritatea
			☐Accesul la partajarea beneficiilor resurselor genetice
	☐Păduri		
		☐Reabilitarea pădurilor și peisajelor	
			☐REDD/REDD+
		☐Păduri	
			☐Amazon
			☐Congo
			☐Uscat
	☒**Degradarea terenurilor**		
		☒Managementul durabil al terenurilor	
			☐Restaurarea și reabilitarea terenurilor degradate
			☐Abordarea de ecosistem
			☐Abordarea integrată și transversală
			☐NRM comunitar
			☐Mijloace de existență durabile
			☐Activități de generare a veniturilor
			☐Agricultura durabilă
			☐Managementul durabil al pădurilor
			☐Managementul durabil al pădurilor
			☐Tehnici îmbunătățite de management al solurilor și apelor
			☐Managementul durabil al incendiilor
			☐Atenuarea secetelor/Alerta timpurie

		☒Neutralitatea degradării terenurilor	
			☐Productivitatea terenurilor
			☐Acoperirea terenurilor și schimbarea acoperii terenurilor
			☐Stocuri de carbon supraterane și subterane
		☐Securitatea alimentară	
	☐**Apele internaționale**		
		☐Navale	
		☐De coastă	
		☐Apă dulce	
			☐Acvifer
			☐Bazin riveran
			☐Bazin lacustru
		☐Învățare	
		☐Pescării	
		☐Substanțe toxice persistente	
		☐SIMC: State insulare mici în curs de dezvoltare	
		☐Cercetare orientată	
		☐Poluare	
			☐Substanțe toxice persistente
			☐Plastic
			☐Poluarea nutrienților din toate sectoarele, cu excepția apelor uzate
			☐Poluarea nurienților din apele uzate
		☐Analiza Diagnostică Transfrontalieră întocmirea Planului de acțiune strategică	
		☐Implementarea Planului de acțiune strategică	
		☐Zonele în afara jurisdicției naționale	
		☐Ecosisteme marine mari	
		☐Sectorul privat	
		☐Acvacultura	
		☐Arie protejată marină	
		☐Biomuri	
			☐Mangrove
			☐Recife de coral
			☐Iarbă de mare
			☐Ecosisteme polare
			☐Zone umede construite
	☐**Chimicale și deșeuri**		
		☐Mercur	
		☐Mineritul și prelucrarea auriferă artizanală și la scară	
		☐Centrale pe bază de cărbune	
		☐Cazane industriale pe bază de cărbune	
		☐Cement	
		☐Producerea metalelor neferoase	
		☐Ozon	
		☐Poluanți Organici Persistenți	
		☐Poluanți Organici Persistenți neintenționați	
		☐Managementul solid al chimicalelor și deșeurilor	
		☐Managementul deșeurilor	
			☐Gestionarea deșeurilor periculoase
			☐Deșeurile industriale
			☐Deșeuri electronice
		☐Emisii	
		☐Eliminare	
		☐ Poluanți Organici Persistenți noi	
		☐Bifenili policlorurați	
		☐Plastic	
		☐Ecoeficiența	
		☐Pesticide	

		☐DDT - Managementul vectorilor	
		☐DDT – Altele	
		☐Emisii industriale	
		☐Arderea în aer liber	
		☐Cea mai bună tehnologie disponibilă / Cele mai bune practici de mediu	
		☐Chimia verde	
	☐**Schimbarea climatică**		
		☐**Adaptarea la schimbările climatice**	
			☐Finanțarea combaterii schimbărilor climatice
			☐Țările mai puțin dezvoltate
			☐Statele insulare mici în curs de dezvoltare
			☐Gestionarea riscului de dezastre
			☐Creșterea nivelului mării
			☐Reziliența la schimbările climatice
			☐Informația climatică
			☐Adaptarea ecosistemică
			☐Transferul tehnologiilor pentru adaptare
			☐Programele de acțiune naționale pentru adaptare
			☐Planul național pentru adaptare
			☐Integrarea adaptării
			☐Sectorul privat
			☐Inovațiile
			☐Complementaritatea
			☐Adaptarea bazată pe comunitate
			☐Mijloacele de existență
		☐**Atenuarea schimbărilor climatice**	
			☐Agricultura, silvicultura și alte destinații ale terenurilor
			☐Eficiența energetică
			☐Sisteme urbane durabile și transport
			☐Transferul tehnologic
			☐Energia regenerabilă
			☐Finanțarea
			☐Activități de susținere
		☐**Transferul tehnologic**	
			☐Programul strategic privind transferul tehnologic din Poznan
			☐Centrul și rețeaua pentru tehnologie în domeniul climei (CTCN)
			☐Tehnologia endogenă
			☐Evaluarea necesităților tehnologice
			☐Transferul tehnologic pentru adaptare
		☐**Convenția cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice**	
			☐Contribuția stabilită la nivel național
		☐**Finanțarea combaterii schimbărilor climatice (reperele de la Rio)**	☐Acordul de la Paris ☒Obiectivele de dezvoltare durabilă ☒Atenuarea schimbărilor climatice 1

			☐ Atenuarea schimbărilor climatice 2 ☒ Atenuarea schimbărilor climatice 1 ☐ Atenuarea schimbărilor climatice 2

ANEXA H: PLANUL DE LUCRU

Produsul	Activități	Responsabil	Anul 1				Anul 2				Anul 3			
			T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
Componenta 1: Mediu favorabil pentru managementul integrat al resurselor naturale în sprijinul Neutralității Degradării Terenurilor (NDT)														
Rezultatul 1.1: Capacitate sporită de planificare și implementare a MIRN pentru realizarea NDT														
Produsul 1.1.1: Grup intersectorial de experți la nivel național și local în sprijinul implementării UNCCD și NDT creat și consolidat	Crearea grupului de experți intersectorial	MADRM, Institutele de cercetare și Autoritățile locale												
	Desfășurarea instruirilor privind MIRN și NDT pentru funcționarii MADRM, IPASP și Moldsilva	MADRM, FEMOL, UCP												
	Reuniunile Grupului de experți intersectorial	MADRM, Institutele de cercetare, Autoritățile locale și FEMOL												
Produsul 1.1.2: Factorii naturali și antropici care afectează fertilitatea solului în zona-pilot NDT selectată evaluați și cartografiați	Evaluarea, cartografierea și evidența modificarea exploatării terenurilor și degradarea terenurilor	MADRM, IPASP												
	Monitorizarea acoperirii terenurilor, productivitatea terenurilor și stocurilor de carbon	MADRM, IPASP												
	Evaluarea calității solului și degradării solului	MADRM, IPASP												

	Efectuarea analizelor agrochimice	MADRM, IPASP													
Produsul 1.1.3: Sistemul de monitorizare a calității solului în zona-pilot a Proiectului implementat	Evaluarea, cartografierea și evidența modificării exploatării terenurilor și degradarea terenurilor	MADRM, IPASP													
	Monitorizarea acoperirea terenurilor, productivitatea terenurilor și stocurilor de carbon	MADRM, IPASP													
	Evaluarea calității solului și degradării solului	MADRM, IPASP													
	Efectuarea analizelor agrochimice	MADRM, IPASP													
Produsul 1.1.4: Planul strategic privind neutralitatea degradării terenurilor zonei-pilot elaborat	Elaborarea Planului strategic privind NDT	UCP, MADRM, FEMOL													
Rezultatul 1.2: Cadru de politici și legal pentru MIRN și NDT consolidat															
Produsul 1.2.1: Cadrul legal, inclusiv mecanismele de reglementare, stimulentele economice și financiare pentru	Analiza codurilor pădurilor și funciar, precum și a politicilor agricole și de mediu privind gestionarea solurilor și apelor	Suport tehnic specializat													

GDT, CA și NDT, analizate și consolidate														
Produsul 1.2.2: Un grup de lucru interministerial și unul interguvernamental implementat	Implementarea grupului de lucru interministerial	MADRM												
	Reuniunile grupului de lucru interministerial	MADRM												
	Crearea coaliților multilaterale	MADRM, Autoritățile publice locale, Serviciile de consiliere agricolă												
	Reuniunile utilizatorilor și beneficiarilor primari ai terenurilor	MADRM, Autoritățile publice locale, Serviciile de consiliere agricolă												
Produsul 1.2.3: Analiza cost-beneficiu pentru informarea procesului de luare	Elaborarea analizei cost-beneficiu	UCP, Suport tehnic specializat												

a deciziilor elaborată	Diseminarea analizei cost-beneficiu către sectorul privat și producători agricoli	FEMOL													
Componenta 2: Implementarea MIRN, inclusiv a măsurilor de agricultură inteligentă sub aspect climatic și reabilitarea perdelelor de protecție pe loturile–pilot din raioanele Orhei și Rezina, la intersecția interfluviilor Nistru-Cogâlnic															
Rezultatul 2.1. Gestionarea îmbunătățită a terenurilor în peisajul agricol al interfluviilor Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina din R. Moldova															
Produsul 2.1.1: Planificarea utilizării participative a terenurilor în peisajul agricol al interfluviilor Nistru-Cogâlnic, raioanele Orhei și Rezina din R. Moldova elaborată	Evaluarea terenurilor agricole, pășunilor, perdelelor de protecție	Moldsilva													
	Elaborarea analizei cost-beneficiu	Grădina Botanică (Institut) al a Academiei de Științe din Moldova													
Produsul 2.1.2: Practici și abordări agricole și agrosilvice durabile inovatoare implementate în zonele Proiectului	Identificarea zonelor demonstrative și a partenerilor relevanți	UCP, Comunitățile locale, producătorii agricoli													
	Inventarierea practicilor AIC	UCP, Comunitățile locale, producătorii agricoli													
	Instruiri în bunele practici utilizând abordarea FFF	UCP, Comunitățile locale, producătorii agricoli													
	Sprijinirea implementării bunelor practici AIC	UCP, Comunitățile locale,													

		producătorii agricoli													
	Crearea pepinierelor de material săditor	UCP, Comunitățile locale, producătorii agricoli													
	Plantarea perdelelor de protecție	UCP, IPASP													
Rezultatul 2.2. Strategia de egalitate a genurilor integrată în zona-pilot a Proiectului															
Produsul 2.2.1: Strategii de asigurare a mijloacelor de existență durabile pentru abilitarea femeilor elaborate și implementate	Vizite "De la femei la femei"	UCP, Suport tehnic specializat													
	Întocmirea unui Plan de acțiuni privind abilitarea femeilor	UCP, Suport tehnic specializat													
	Instruiri pentru tinerele întreprinzătoare în competențe informatice, managementul afacerilor și contabilitatea de bază	UCP, Suport tehnic specializat													
Produsul 2.2.2: Practici reziliente la schimbările climatice, sensibile la aspectele de gen, în vederea sporirii productivității terenurilor, implementate	Instruiri în practici reziliente la schimbările climatic care iau în calcul aspectele de gen pentru sporirea productivității terenurilor și promovarea producerii agricole reziliente la schimbările climatice	UCP, Suport tehnic specializat, Comunitățile locale													
	Implementarea practicilor inovatoare reziliente la schimbările climatice (utilizarea semințelor tolerante la secetă, irigarea prin picurare, cultivarea pomușoarelor)	UCP, Suport tehnic specializat, Comunitățile locale													
Component 3: Gestionarea, monitorizarea și evaluarea cunoștințelor și sensibilizarea publicului															
Rezultatul 3.1. Monitorizarea și diseminarea lecțiilor învățate pentru sprijinirea extinderii NDT la nivel național															

Produsul 3.1.1: Rezultatele Proiectului monitorizate și evaluate	Instituirea sistemului de Monitorizare și Evaluare	UCP, Suport tehnic specializat													
	Rapoarte anuale ale Proiectului (RAP)	UCP, OTP, FAO-GEF CU													
	Rapoarte de progres semestriale (RPP)	UCP, REA FAO, OTP													
	Vizite pe teren la locațiile proiectului și consultarea cu partenerii Proiectului	UCP, Comunitățile locale, producătorii agricoli													
	Efectuarea Evaluării finale	UCP, FAO IEO, FAO-GEF CU													
	Reuniunea privind raportul final	UCP, REA FAO, OTP, FAO-GEF CU, TCS													
Produsul 3.1.2: Recomandări pentru eficientizarea gestionării AIC și a perdelelor de protecție în R. Moldova elaborate și diseminate	Colectarea și diseminarea lecțiilor învățate	UCP, FEMOL, MADRM													
	Atelier de lucru pentru prezentarea/discutarea constatărilor Proiectului	UCP, FEMOL, MADRM, Suport tehnic specializat													
	Publicarea și distribuirea materialelor Proiectului, inclusiv publicarea broșurilor, elaborarea și mentenanța paginii web a Proiectului, acces deschis la constatările Proiectului	FEMOL													

	Rețeaua de partajare a informațiilor pentru promovarea agriculturii inteligente sub aspect climatic	FEMOL, Suport tehnic specializat												
Rezultatul 3.2. Capacitate sporită de extindere a NDT la nivel național														
Produsul 3.2.1: Prototipul pentru baza de date și sistemul de monitorizare a NDT stabilit și funcțional	Replicarea experiențelor privind NDT: instruire în planificarea și monitorizarea GDT, agro-silvicultură și practicile agricole inteligente sub aspect climatic.	FEMOL, MADRM, Suport tehnic specializat												
Produsul 3.2.2: Experiențele privind NDT împărtășite și supuse schimbului	Conferință privind partajarea experiențelor de schimb NDT	FEMOL, MADRM, REA FAO												
	Lansarea paginii web NDT pentru Moldova	FEMOL, Suport tehnic specializat												

Annex H_Work Plan_Moldova LDN.›

ANEXA I: BUGETUL PROIECTULUI

					BUDGET în dolari SUA							Total	Cheltuieli pe an		
Codul Oracle și descrierea	Unitate	Nr unități	Cost unitar	Componenta 1:	Componenta 2:					Componenta 3:	PM	GEF	Anul 1	Anul 2	Anul 3
				Total	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	Total	Total					
5300 salarii profesioniști															
-				-					-	-		-	-	-	-
-												-	-	-	-
5300 Sub-total salarii profesioniști				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5570 Consultanți															
5542 Consultanți Internaționali															
Expert sisteme monitorizare NDT	zile	30	500	0					0	15.000		15.000	7.500	7.500	
Specialist Programe/Operațiuni	zile	82	250								20.500	20.500	6.833.33	6.833	6.833
Expert planificare integrată exploatare terenuri	zile	30	500	0	15.000				15.000	0		15.000	7.500	7.500	
Expert perdele de protecție	zile	40	500	0					0	20.000		20.000	10.000	10.000	
Expert practici agricole de conservare și AIC	zile	40	500	0		20.000			20.000	0		20.000	10.000	10.000	
Expert gender și mijloace de existență	zile	40	500	0				20.000	20.000	0		20.000	6.667	6.667	6.667

				BUDGET în dolari SUA							Total	Cheltuieli pe an		
Codul Oracle și descrierea	Unitate	Nr unități	Cost unitar	Componenta 1:	Componenta 2:					Componenta 3:	PM	GEF	Anul 1	Anul 2	Anul 3
				Total	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	Total	Total					
Sub-total Consultanți internaționali				0	15.000	20.000	0	20.000	55.000	35.000	20.500	110.500	48.500	48.500	13.500
5543 Consultanți naționali															
Coordonator Proiect (BL5551)	lună	36	3.500	0					0	63.000	63.000	126.000	42.000	42.000	42.000
Asistent administrativ/translator Proiect (BL5551)	lună	36	1.250								45.000	45.000	15.000.00	15.000	15.000
Specialist financiar	lună	30	500								15.000	15.000	5.000.00	5.000	5.000
Expert M&E și comunicare	lună	36	2.500	0					0	90.000		90.000	30.000	30.000	30.000
Ofițer pe teren	lună	36	1.000	0		36.000			36.000	0		36.000	12.000	12.000	12.000
Expert Politici naționale și instituționale	lună	30	2.500	75.000					0	0		75.000	25.000	25.000	25.000
Expert gender & mijloace de existență	lună	30	2.500	0				75.000	75.000	0		75.000	25.000	25.000	25.000
Expert GIS	zile	120	300	0	36.000				36.000	0		36.000	18.000	18.000	
Expert AIC	zile	90	300	0		27.000			27.000	0		27.000	13.500	13.500	
Expert agrosilvicultură	zile	45	300	0		13.500			13.500	0		13.500	6.750	6.750	

Codul Oracle și descrierea	Unitate	Nr unități	Cost unitar	Componenta 1:	BUDGET în dolari SUA							Total	Cheltuieli pe an		
					Componenta 2:					Componenta 3:	PM	GEF	Anul 1	Anul 2	Anul 3
				Total	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	Total	Total					
și perdele de protecție															
Expert monitorizare soluri	zile	120	300	36.000					0	0		36.000	18.000	18.000	
Expert juridic	zile	100	300	30.000					0	0		30.000	10,000	10,000	10,000
Sub-total Consultanți naționali				141.000	36.000	76.500	0	75.000	187.500	153.000	123.000	604.500	220.250	220.250	164.000
5570 Sub-total Consultanți				141.000	51.000	96.500	0	95.000	242.500	188.000	143.500	715.000	268.750	268.750	177.500
5650 Contracte (SdA)															
Elaborarea planurilor de exploatare integrată a terenurilor	Sumă forfetară	1	20.000	0	20.000				20.000	0		20.000		20.000	
Suport și capacitate tehnică pentru implementarea agriculturii de conservare	Sumă forfetară	1	25.000	0		25.000			25.000	0		25.000		25.000	
Suport tehnic și consolidarea capacităților pentru managementul îmbunătățit al perdelelor de protecție	Sumă forfetară	1	18.000	0		18.000			18.000	0		18.000		18.000	

					BUDGET în dolari SUA							Total	Cheltuieli pe an		
Codul Oracle și descrierea	Unitate	Nr unități	Cost unitar	Componenta 1:	Componenta 2:					Componenta 3:	PM	GEF	Anul 1	Anul 2	Anul 3
				Total	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	Total	Total					
Consolidarea capacităților cooperativelor de producere agricolă	Sumă forfetară	1	20.000	0			20.000		20.000	0		20.000	20.000		
Elaborarea materialelor informative privind MIRN și NDT (hârtie, audiovizuale etc.)	Sumă forfetară	1	15.000	0					0	15.000		15.000			15.000
Evaluarea finală	Sumă forfetară	1	45.000	0					0	45.000		45.000			45.000
Harta carbonului organic sol și hărți de referință pentru monitorizarea solului	Sumă forfetară	1	45.000	45.000					0	0		45.000	22.500	22.500	
Elaborarea Planului strategic privind neutralitatea degradării terenurilor	Sumă forfetară	1	25.000	25.000								25.000		12.500	12.500
Implementarea pepinierelor material săditor	Sumă forfetară	1	50.000			50.000			50.000			50.000	25.000	25.000	

Codul Oracle și descrierea	Unitate	Nr unități	Cost unitar	Componenta 1:	BUDGET în dolari SUA							Total	Cheltuieli pe an		
					Componenta 2:					Componenta 3:	PM	GEF	Anul 1	Anul 2	Anul 3
				Total	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	Total	Total					
Sistem monitorizare calitate sol	Sumă forfetară	1	25.000	25.000								25.000		12.500	12.500
Evaluarea perdelelor de protecție	Sumă forfetară	1	30.000	30.000					0	0		30.000			30.000
5650 Sub-total Contracte				125.000	20.000	93.000	20.000	0	133.000	60.000	0	318.000	67.500	135.500	115.000
5900 Deplasări															
UMP (incl DSA)	Sumă forfetară an	3	5.000	15.000					0	0		15.000	5.000	5.000	5.000
Reuniuni coordonare politica națională	Sumă forfetară	12	1.000	12.000					0	0		12,000	4,000	4,000	4,000
Vizite de schimb utilizatori terenuri către loturile demonstrative	Sumă forfetară	8	4.000	0					0	32.000		32.000		16,000	16,000
Studenți masteranzi/doctoranzi pentru lucrări pe teren	Sumă forfetară	4	5.000	0		10.000	10.000		20.000	0		20.000	6,667	6,667	6,667
Deplasări consultanți internaționali	Deplasări	12	3.000	18.000	18.000				18.000	0		36.000	12,000	12,000	12,000
5900 Sub-total deplasări				45,000	18,000	10.000	10.000	0	38.000	32,000	0	115.000	27.667	43.667	43.667
5020 Instruire și ateliere de lucru															

				BUDGET în dolari SUA							Total	Cheltuieli pe an		
Codul Oracle și descrierea	Unitate	Nr unități	Cost unitar	Componenta 1:	Componenta 2:					Componenta 3:	PM	GEF	Anul 1	Anul 2	Anul 3
				Total	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	Total	Total					
Reuniuni anuale planificare lucru și reuniuni Comitet coordonare	Reuniuni	3	3.000	9.000					0	0		9.000	3.000	3.000	3.000
Reuniuni grup experți intersectorial	Atelier	12	1.500	18.000					0	0		18.000	6.000	6.000	6.000
Instruire agricultura climatic-inteligentă	Atelier	3	15.000	0		45.000			45.000	0		45.000	15.000	15.000	15.000
Atelier internațional privind Orientările benevole FAO privind guvernarea responsabilă a deținerii terenurilor, pescăriilor și pădurilor în contextul Securității alimentare naționale (OBGD)	Atelier	1	15.000		15.000				15.000			15.000		15.000	
Instruire management	Atelier	3	15.000	0		45.000			45.000	0		45.000	15.000	15.000	15.000

Codul Oracle și descrierea	Unitate	Nr unități	Cost unitar	Componenta 1:	BUDGET în dolari SUA							Total	Cheltuieli pe an		
					Componenta 2:					Componenta 3:	PM	GEF	Anul 1	Anul 2	Anul 3
				Total	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	Total	Total					
perdele de protecție															
Instruire în oportunități pentru femei în AIC și agrosilvicultură	Atelier	6	20.000	0				120.000	120.000			120.000	40.000	40.000	40.000
5020 Sub-total training				27,000	15,000	90.000	0	120.000	225.000	0	0	252.000	79.000	94.000	79.000
6000 Achiziții extensibile															
Elaborarea și imprimarea broșurilor	Exemplare	3	1.000	0					0	3.000		3.000		3.000	
Buletin informativ semestrial proiect	Ediție	5	520	0					0	2.600		2.600		1.300	1.300
Publicații privind cele mai bune practicii și lecții învățate	Publicație	1	2.000	0					0	2.000		2.000			2.000
Rapoarte semestriale de stare	Raport	2	1.500	0					0	3.000		3.000	1.000	1.000	1.000
Postere	Poster	2	2.000	0					0	4.000		4.000			4.000
Material pentru CA (de ex. semințe, etc.)	Sumă forfetară	3	10.000	0		30.000			30.000	0		30.000	15.000	15.000	
Materiale pentru perdele de protecție (mostre etc.)	Sumă forfetară	3	40.000	0		120.000			120.000	0		120.000	60.000	60.000	

					BUDGET în dolari SUA							Total	Cheltuieli pe an		
Codul Oracle și descrierea	Unitate	Nr unități	Cost unitar	Componenta 1:	Componenta 2:					Componenta 3:	PM	GEF	Anul 1	Anul 2	Anul 3
				Total	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	Total	Total					
Consumabile UMP	Sumă forfetară	1	6.795	0					0	0	6.795	6.795	2.265	2.265	2.265
Softuri și licențe	Sumă forfetară	1	0	0					0	0		-	0		
Panouri – informați și demarcare	Indicatoare	1	4.000	0	4.000				4.000	0		4.000	4,000		
6000 Sub-total achiziții extensibile				0	4.000	150.000	0	0	154.000	14.600	6.795	175.395	82.265	82.565	10.565
6100 Achiziții non-extensibile															
Vehicule	Vehicule	1	0	0	0				0	0		-	0		
Smartphone/ tabletă /reportofon	Căști	4	1.500	0					0	6.000		6.000	6.000		
Utilaj terenuri mici	Sumă forfetară	1	25.000	0			25.000		25.000	0		25.000	25.000		
Router, etc.	Router	1	3,000	0					0	3.000		3.000	3.000		
Computer server	Server	1	3,000	0					0	3.000		3.000	3.000		
Proiector LDC	Proiector	1	2,500	0					0	2.500		2.500	2.500		
Laptopuri	Laptop	4	1,200	4.800					0	0		4.800	4.800		
Imprimantă color / copiator / scanner	C Imprimantă	2	1,000	2.000					0	0		2.000	2.000		
Computer desktop	Desktop	2	1,000	0					0	2.000		2.000	2.000		

Codul Oracle și descrierea	Unitate	Nr unități	Cost unitar	Componenta 1:	BUDGET în dolari SUA Componenta 2:					Componenta 3:	PM	Total GEF	Cheltuieli pe an Anul 1	Anul 2	Anul 3
				Total	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	Total	Total					
6100 Sub-total achiziții non-extensibile				6.800	0	0	25.000	0	25.000	16.500	0	48.300	48.300	0	0
6300 Buget GOE															
Traducere	Sumă forfetară	36	1.200	0		14.400	14.400		28.800	14.400		43.200	14.400	14.400	14.400
6300 Sub-total GOE budget				0	0	14.400	14.400	0	28.800	14.400	0	43.200	14.400	14.400	14.400
TOTAL				344.800	108.000	453.900	69.400	215.000	846.300	325.500	150.295	1.666.895	587.882	638.882	440.132

Moldova Oracle
Budget_14June2019

ANEXA J: EVALUAREA RISCULUI DE MEDIU ȘI SOCIAL

Certificarea riscurilor Proiectului

Numărul Entității: 654506

Denumirea Proiectului: Implementarea unei abordări integrate față de AIC pentru realizarea neutralității degradării terenurilor în Moldova

Țara(țările) beneficiară(e): Republica Moldova

Buget total estimat în dolari SUA: 1.666.895

Certificarea riscurilor

Certificat de: Santivañez, Tania (SECMD)

Data: 02-Mar-2019

Acțiunea propusă este clasificată ca: **Redusă**

	Întrebare	DA	NU
1	Acest proiect: • se va solda cu degradarea (biologică sau fizică) a solurilor sau va submina practicile de management durabil al terenurilor; sau • va include elaborarea unei scheme mari de irigare, construcție a unui dig, utilizarea apelor uzate sau va afecta calitatea apei; sau • va reduce capacitatea de adaptare la schimbările climatice sau va spori semnificativ emisiile de GHG; sau • se va solda cu schimbări în drepturile de posesiune existente[30] (formale și informale[31]) ale persoanelor, comunităților sau altora la resursele funciare, piscicole și forestiere?		X X

[30] [30] Drepturile de posesiune sunt drepturile de deținere, folosință sau beneficiere de resurse naturale, cum ar fi terenuri, bazine acvatice sau păduri.

[31] Drepturile de posesiune care social sau tradițional nu sunt definite în lege oricum pot fi considerate "drepturi de posesiune legitime".

			X x
2	Va fi executat acest Proiect în sau în jurul ariilor protejate sau habitatelor naturale, va reduce biodiversitatea sau va modifica funcționalitatea ecosistemică, va folosi specii străine sau va utiliza resurse genetice?		x
3	Acest proiect va: • introduce culturi sau soiuri anterior necrescute, și/sau; • oferi material semincer/săditor pentru cultivare, și/sau; • implica importul sau transferul materialului semincer/săditor pentru cultivare <u>sau</u> cercetare și dezvoltare; • furniza sau utiliza biotehnologii moderne sau produsele acestora în producerea culturilor și/sau • crea sau gestiona pădurile plantate?	X X x	X X x
4	Va introduce acest Proiect specii, rase, genotipuri sau alt material genetic nenativ sau neadaptat local sau va modifica în vreun mod habitatul înconjurător sau sistemul de producere folosit de resursele genetice existente?		x
5	Acest proiect: • se va solda cu achiziționarea, furnizarea sau utilizarea directă sau indirectă a pesticidelor[32]: ▪ în culturi, efectivele de animale, acvacultură, silvicultură, gospodărie; sau ▪ ca tratament al semințelor/culturilor în câmp sau depozit; sau ▪ prin programe de furnizare a contribuțiilor inclusiv sisteme de bonuri; sau ▪ în scopuri demonstrative și de cercetare mici; sau ▪ pentru rezervele strategice (lăcuste) și situațiile de urgență; sau ▪ va produce efecte negative asupra sănătății și/sau mediu; sau • se va solda cu utilizarea sporită a pesticidelor în zona de proiect ca rezultat a intensificării producerii; sau • se va solda cu gestionarea sau eliminarea deșeurilor pesticide și materialelor contaminate cu pesticide; sau		X X X

[32] Pesticide înseamnă orice substanță, amestec de substanțe cu ingrediente chimice sau biologice destinate respingerii, distrugerii sau controlului vătămătorilor sau reglementării creșterii plantelor.

	• se va solda cu încălcarea Codului de Conduită?	X	X X X X X
6	Acest proiect va îndepărta permanent sau temporar oamenii din casele lor sau mijloacele de producere/existență sau le va limita accesul la mijloacele lor de existență?		X
7	Va afecta acest proiect situația actuală sau viitoare cu angajarea în muncă a populației rurale sărace și, în special, productivitatea muncii, capacitatea de integrare profesională, condițiile de muncă și drepturile la muncă ale producătorilor rurali independenți și altor lucrători rurali?		X
8	Ar putea acest proiect risca să treacă cu vederea inegalitățile de gen existente în accesul la resursele de producere, bunuri, servicii, piețe, angajare în muncă decentă și procesul de luare a deciziilor? De exemplu, neabordând discriminarea existentă împotriva femeilor și fetelor sau neluând în calcul diferitele necesități ale bărbaților și femeilor.		X
9	Acest proiect va: • avea persoane indigene * care locuiesc în afara zonei proiectului [1] unde vor avea loc activitățile; sau • avea popoare indigene care locuiesc în zona proiectului unde vor avea loc activitățile proiectului; sau • afecta advers sau grav drepturile, terenurile, resursele naturale, teritoriile, mijloacele de existență, cunoștințele, structura socială, tradițiile, sistemele de guvernare și cultura sau patrimoniul (fizice[2] și nefizice sau intangibile[3]) ale popoarelor indigene în și/sau în afara zonei proiectului; sau • fi amplasat într-o zonă unde există resurse culturale? * FAO ia în considerare următoarele criterii pentru identificarea popoarelor indigene: prioritatea în timp în ceea ce ține de ocuparea și utilizarea unui teritoriu specific; perpetuarea benevolă a caracterului distinct cultural (de ex. limbi, legi și instituții); auto-identificare; experiența de subjugare, marginalizare, deposedare, excludere sau discriminare (fie că aceste condiții persistă sau nu). [1]Fraza "În afara zonei proiectului" trebuie citită luând în considerare probabilitatea ca activitățile proiectului să influențeze mijloacele de existență, accesul la terenuri și/sau		X X X X

	drepturile Popoarelor indigene indiferent de distanța fizică. În exemplul: În cazul în care comunitatea indigenă locuiește 100 km distanță de la zona proiectului unde activitățile de pescuit vor afecta productivitatea râurilor care este accesat și de această comunitate, atunci utilizatorul trebuie să răspundă "DA" la întrebare. [2]Fizic definit ca obiecte mobile și imobile, locuri, structuri, grupuri de structuri, caracteristici naturale și peisaje care au semnificație arheologică, paleontologică, istorică, arhitecturală, religioasă, estetică sau altă culturală, amplasate în medii urbane sau rurale, terestru, subteran sau submarin. [3]Nefizic sau intangibil definit ca "practicile, reprezentările, expresiile, cunoștințele și competențele, precum și instrumentele, obiectele, artefactele și spațiile culturale asociate cu acestea astfel că comunitățile, grupurile și, în unele cazuri, persoanele, le recunosc ca parte din patrimoniul lor spiritual și/sau cultural "		

Planul de management al riscurilor de mediu și sociale

Numărul entității: 654506

Denumirea proiectului: Favorizarea unui mediu de politici pentru managementul integrat al resurselor naturale și implementarea unei abordări integrate pentru realizarea neutralității degradării terenurilor în Moldova

Țara(țările) beneficiară(e): Moldova / Europa de est

Bugetul total estimat în dolari SUA: 1.666.895

Riscul identificat	Clasificarea riscului	Descrierea riscului în proiect	Acțiunea(unile) de atenuare	Progresul aferent acțiunii de atenuare	Indicatori
Importul sau transferul materialului semincer și/sau săditor pentru cultivare	Risc moderat	Proiectul intenționează să creeze pepiniere de material săditor în baza Produsului 2.1.2. Pe lângă aceasta, va fi creată o pepinieră pentru producerea semințelor de iarbă pentru reabilitarea pășunilor și controlul eroziunii solului.	Unitatea de Coordonare a Proiectului va: • Evita subminarea producerii materialului semincer și săditor și a sistemelor de furnizare prin utilizarea, de exemplu, a sistemelor de bonuri pentru semințe • Asigura că materialul semincer și săditor sunt din culturile și soiurile local adaptate care sunt acceptate de		• Numărul bonurilor pentru semințe distribuite • Numărul soiurilor sau genotipurilor în comunitățile-țintă identificate • Autorizarea AGPMG FAO a achiziționării semințelor și

		Mai mult, în baza Produsului 2.2.2 vor fi utilizate semințe tolerante la secetă drept una dintre practicile agricole ce urmează să fie aplicate. În cele din urmă, în baza Produsului 1.1.4 vor fi plantate perdele de protecție pentru a reduce eroziunea solului de către vânt.	producătorii agricoli și consumatori • Asigura că materialul semincer și săditor nu conține dăunători și boli conform normelor convenite. În cazul importării materialului semincer și săditor, acesta trebuie să vină cu un certificat fitosanitar valabil • Solicița echipa pentru Resurse semincere și vegetale genetice ale FAO (AGPMG) să asigure specificațiile tehnice pentru toate achizițiile de semințe și materiale săditoare. • Solicita autorizarea AGCMP pentru tratamentul chimic a semințelor și materialului săditor • Clarifica că materialul semincer și săditor poate fi folosit legal în țara unde se importă • Asigura, potrivit legilor și/sau regulamentelor naționale aplicabile că drepturile producătorilor agricoli la PGRFA și cunoștințele tradiționale asociate sunt respectate în accesul la PGRFA și		materialului săditor • Autorizarea de către MADRM a utilizării legale a materialului semincer și săditor importat

			partajarea beneficiilor acumulate din utilizarea lor. Aceasta face parte din Garanțiile de mediu și sociale ale FAO.		

ANEXA L: TERMENI DE REFERINȚĂ (INDICATIV)

Directorul Național al Proiectului (DNP)

Termen/durată	Normă deplină (full-time) pe durata Proiectului
Context	DNP va fi funcționarul superior detașat către Proiect de MADRM
Sarcinile principalele	• Își asumă responsabilitate generală pentru executarea și implementarea cu succes a Proiectului, răspundere către Guvern și FAO pentru utilizarea adecvată și eficace a resurselor Proiectului; • Servește ca punct focal pentru coordonarea Proiectelor cu alte agenții de stat, FAO și agențiile implementatoare externe; • Asigură că toate contribuțiile Guvernului, asumate față de Proiect, sub puse la dispoziție; • Supraveghează activitatea Coordonatorului de Proiect și asigură că Coordonatorul Proiectului este autorizat să gestioneze eficace Proiectul și alți angajați ai Proiectului în executarea eficace a sarcinilor lor; • Supraveghează întocmirea, actualizarea, autorizarea și aprobarea planurilor de lucru ale Proiectului, în consultare cu FAO și alți parteneri și asigură solicitarea oportună a contribuțiilor conform planurilor de lucru ale Proiectului; • Reprezintă instituția Guvernului (omologul național) la reuniunile tripartite de examinare a Proiectului și la alte reuniuni ale partenerilor; • Creează și consolidează sinergiile și colaborarea cu alți parteneri și contribuie la schimbul de cunoștințe și beneficii la nivel național.

Coordonatorul Proiectului (CP)

Termen/Durata	Normă deplină (full-time) pe durata Proiectului
Context	CP va fi funcționarul superior detașat la Proiect de către agenția națională centrală.
Sarcinile principale	• Gestionează Unitatea de Coordonare a Proiectului (UCP) • Întocmește planurile de lucru anuale și trimestriale și întocmește TR pentru toate contribuțiile; • Asigură că toți angajații UCP și toți consultanții își înțeleg pe deplin rolurile și sarcinile și îi susține în activitatea lor; • Asigură integrarea eficace a egalității și implementarea planului de acțiuni privind egalitatea de gen • Monitorizează implementarea de zi cu zi a Proiectului în conformitate cu planurile de lucru ale Proiectului; • Asigură calitatea activităților Proiectului și a produselor Proiectului; • Coordonează evenimentele ordinare de planificare și comunicare, începând cu misiunea și atelierul de inițiere a Proiectului; • Monitorizează întocmirea și implementarea cadrului M&E;

- Monitorizează întocmirea și implementarea cadrelor de comunicare și gestionare a cunoștințelor ale Proiectului;
- Monitorizează întocmirea rapoartelor de progres și tuturor rapoartelor de monitorizare.
- Conduce interacțiunile cu toți partenerii.
- Asigură legătura cu agențiile statului și cu regularitate pledează din numele Proiectului;
- Coordonează intervențiile Proiectului cu alte activități în curs de desfășurare, mai ales cu cele ale cofinanțatorilor și altor proiecte GEF;
- Facilitează și consolidează colaborarea între partenerii naționali ai Proiectului și partenerii regionali/internaționali pentru a asigura buna implementare și livrare a activităților Proiectului;
- Sprijină instituirea Proiectului ca umbrelă pentru NDT în Moldova și încurajează partenerii regionali/internaționali să susțină această inițiativă;
- Promovează cu regularitate Proiectul și toate produsele și constatările sale la nivel național și, după caz, la regional.

Expert în sisteme de monitorizare a NDT

Termen/Durata	Normă parțială (part-time) pe durata Proiectului
Context	Prezenta funcție, finanțată de GEF, se subordonează CP. Expertul în sisteme de monitorizare a NDT va fi bazată în biroul UIP.
Sarcinile principale	Expertul va oferi suport tehnic echipei Proiectului în NDT în cadrul Proiectului. Sarcinile specifice includ: • Suport tehnic către UIP în demonstrarea și extinderea celor mai bune practici privind GDT și GDP în atingerea obiectivelor Proiectului. • Sprijin către UIP în integrarea NDT în strategii, planuri și politici. • Contribuie către UIP la consolidarea capacității R. Moldova în planificarea și gestionarea resurselor naturale cu succes în baza abordării NDT. • Sprijin către UIP la dezvoltarea capacității pentru elaborarea strategiilor și activităților, inclusiv consolidarea capacităților instituționale existente în Moldova în neutralitatea degradării terenurilor. • Contribuie la întocmirea planificării utilizării terenurilor/microcaptări în cadrul Proiectului. • Facilitează și asigură legătura adecvată cu partenerii și părțile interesate ale Proiectului, implicați în implementarea proiectelor; • Contribuie la suportul tehnic pentru implementare, monitorizare și raportare asupra Proiectului • Exercită alte sarcini conexe, după necesitate.

Competențe/calificări cheie	• Licență în managementul resurselor naturale, agricultură sau silvicultură (sau într-o disciplină conexă). • Cinci ani de experiență în neutralitatea degradării terenurilor ale zonelor incluse în Proiect, cum ar fi practicile GDT/GDP/AIC • Experiență în monitorizare și evaluare • Cunoașterea limbii engleză este preferențială.

Specialist Programe/Operațiuni

Termen/Durata Normă deplină (full-time) pe durata Proiectului

Context: Sub supravegherea generală a Reprezentantului FAO în Moldova și în strânsă colaborare cu alt personal FAO, deținătorul funcției va oferi suport operațional la implementarea, monitorizarea și evaluarea Proiectului pentru livrarea oportună a rezultatelor și produselor sale. În special, el/ea va îndeplini următoarele sarcini:

- Asigură buna implementare și la timp a activităților Proiectului în sprijinul planului de lucru bazat pe rezultate, prin procedurile operaționale și administrative conform regulilor și procedurilor FAO;
- Coordonează aranjamentele operaționale ale Proiectului prin acorduri contractuale cu principalii parteneri ai Proiectului;
- Organizează operațiunile pentru semnarea și executarea Scrisorilor de aprobare (SdA) și acordurilor aferente Programului de cooperare a Guvernului (PCG) cu partenerii relevanți ai Proiectului;
- Menține legături interdepartamentale cu unitățile FAO pentru legătura cu donatorii, Finanțe, Resurse umane și alte unități, după necesitate;
- Întreprinde gestionarea zilnică a bugetului Proiectului, inclusiv monitorizarea disponibilității numerarului, întocmirea bugetului și revizuirile bugetului ce urmează să fie analizate de Coordonatorul Proiectului;
- Asigură înregistrarea exactă a tuturor datelor relevante pentru monitorizarea operațională, financiară și bazată pe rezultate;
- Asigură întocmirea și prezentarea rapoartelor relevante privind cheltuielile, prognozele, progresul vizavi de planurile de lucru, încheierea Proiectului, sunt întocmite și prezentate în conformitate cu procedurile și formatele de raportare, calendarele și canalele de comunicare ale FAO și GEF, după necesitate;
- Execută acțiuni exacte și oportune în privința tuturor cerințelor operaționale pentru aspectele ce țin de personal, utilaj și achizițiile materiale, precum și a debursărilor pe teren;
- Participă și reprezintă Proiectul la reuniunile de colaborare cu partenerii Proiectului și Comitetul de Coordonare a Proiectului, după necesitate;
- Este responsabil de rezultatele atinse în domeniul său de activitate și asigură că chestiunile care afectează livrarea și succesul Proiectului sunt aduse în atenția autorităților superioare prin DP în timp util;
- În consultare cu Oficiul de Evaluare FAO și cu Unitatea de Coordonare FAO-GEF, sprijină organizarea evaluării finale și contribuie la aspectele bugetare ale Proiectului.

Cerințe minime:

1. Licență în economie, administrarea afacerilor sau domeniu conex.

2. Cinci ani de experiență în planificare, implementarea proiectelor și managementul/administrarea programelor de dezvoltare, inclusiv pregătirea, monitorizarea și evaluarea proiectelor de dezvoltare și procedurilor operaționale
3. Cunoștințe despre sistemele de management ale proiectelor FAO.

Locația: Chișinău, Moldova

Limba: engleză/română (moldovenească)

Asistent administrativ

Termen/durată	Normă deplină (full-time) pe durata proiectului
Context	Asistentul administrativ va activa sub supravegherea directă a Coordonatorului Proiectului și în strânsă colaborare cu personalul național al Proiectului, FAOR și OTP FAO
Sarcini principale	• Sprijină acțiunile financiare și administrative pentru asigurarea bunei desfășurări a operațiunilor Proiectului • Acordă asistență la întocmirea planurilor de lucru anual și trimestrial și la întocmirea TR pentru toate contribuțiile; • Monitorizează implementarea zilnică a Proiectului în conformitate cu planurile de lucru; • Contribuie la asigurarea calității activităților Proiectului și produselor Proiectului; • Acordă asistență la organizarea evenimentelor ordinare de planificare și comunicare , începând cu misiunea și atelierul de lucru de inițiere a Proiectului; • Acordă asistență la întocmirea și implementarea cadrului M&E; • Acordă asistență la întocmirea și implementarea cadrelor de comunicare și management a cunoștințelor ale Proiectului; • Acordă asistență la întocmirea rapoartelor de progres și a tuturor rapoartelor de monitorizare. • Acordă asistență la coordonarea intervențiilor Proiectului cu alte activități în curs de desfășurare, în special ale cofinanțatorilor sau altor Proiecte GEF;
Competențele/calificările cheie	• Diplomă în administrarea afacerilor, administrarea publică, finanțe, economie sau domeniu conex; • Familiaritate cu procedurile administrative ale FAO sau altor donatori, cunoașterea bună a computerului și programelor Microsoft Word, Excel; • Competență deplină și fluență în limba engleză. Fluență în limba română

- Capacitate dezvoltată de a lucra sub presiune și a întruni termene-limită scurte;
- Aptitudini solide de redactare și competențe interpersonale, onestitate, orientare spre realizări.

Responsabil de teren

Termen/durată	Normă deplină (full-time) pe durata Proiectului
Context	Această funcție, finanțată de GEF, se subordonează Coordonatorului Proiectului.
Sarcini principale	Responsabilul de teren asigură și canalizează orientarea autorităților locale și comunităților locale la loturile demonstrative. • Asigură dezvoltarea capacităților unităților de resurse naturale/agricole raionale/regionale • Asigură instruiri și sensibilizare privind MIRN • Supraveghează întocmirea planurilor de exploatare a terenurilor participative și care integrează dimensiunea de gen și implementarea acestora pe loturile demonstrative ale Proiectului • Conduce M&E bazate pe teren, împreună cu comunitățile locale, a impactelor de mediu și socioeconomice ale Proiectului • Asigură legătura cu regularitate cu Guvernul local, cu UCP și cu Guvernul național; • Oferă feedback regulat și avertizări prealabile cu privire la conflicte, precum și acordă asistență la soluționarea conflictelor.
Competențele/calificările cheie	• Experiență demonstrată în managementul resurselor naturale la nivel local • Deprinderi de comunicare excelentă, cu Consiliul raional/regional, experți naționali și internaționali și comunitățile locale • Abilitate demonstrată de deschidere față de abordări și practici noi

M&E și Communications Expert

Termen/durată	Normă deplină (full-time) pe durata Proiectului
Context	Această funcție, finanțată de GEF, se subordonează Coordonatorului Proiectului.
Sarcini principale	Această misiune de lucru va sprijini FAO și UCP în privința M&E și va comunica și distribui mesaje din partea Proiectului. Misiunea va include presa scrisă, verbală și electronică și alte forme de presă.

Scopul este asigurarea că MIRN este inclusă pe agenda decidenților și politicienilor și că chestiunile sunt pe deplin înțelese și apreciate.

Această misiune va contribui la toate rezultatele Proiectului. Consultantul va lucra cu CP. Sarcinile specifice includ:

- Sprijinirea CP la monitorizarea și evaluarea rezultatelor și impactelor-cheie al Proiectului;
- Elaborarea unui sistem de monitorizare a eficacității comunicărilor Proiectului;
- Determinarea principalelor mesaje ce urmează să fie distribuite de către Proiect;
- Determinarea principalelor audiențe pentru fiecare mesaj;
- Determinarea presei optime pentru transmiterea mesajelor către audiențele-țintă;
- Elaborarea unei strategii de comunicare;
- Instruirea UCP și a personalului național în tehnicile de comunicare;
- Conlucrarea cu UCP la proiectarea, elaborarea și sprijinirea instrumentelor de comunicare odată cu evoluarea Proiectului, transmiterea constatărilor și produselor Proiectului: pagini web, postere, broșuri, interviuri TV, interviuri radio, Facebook, Twitter, etc.

Competențele/calificările cheie

- Licență în monitorizarea impactelor și comunicare
- Zece ani de experiență în comunicări și relațiile cu presa la o agenție de stat națională sau organizație privată internațională
- Capacitate demonstrată de a (i) instrui (ii) elabora instrumente de comunicare – scrise, verbale, electronice, etc.
- Competențe de comunicare în limbile engleză și română (moldovenească)
- Activitate anterioară în Asia Centrală este înalt preferențială.

<u>Expert gender și mijloace de existență</u>

Termen/durată	Urmează să fie determinat
Context	Această funcție, finanțată de GEF, se subordonează CP.
Sarcini principale	Scopul acestei misiuni de lucru este acordarea suportului tehnic, astfel ca considerațiunile de gen și mijloace de existență să fie integrate în toate abordările, strategiile, activitățile, intrările și produsele Proiectului. Misiunea va fi responsabilă și de consilierea FAO și a UCP în aspecte de gen. În mod specific:

- Evaluarea și analiza Proiectului din perspectivă de gen și socioeconomică;
- Identificarea principalelor aspecte de gen în Proiect și principalele puncte de intrare gender;
- Identificarea necesităților de sensibilizare și formare în aspecte gender și mijloace de existență în UCP și la nivel național;
- Întocmirea unei strategii practice pentru integrarea considerațiunii de gen și socioeconomice în Proiect, inclusiv a unui program de instruire și a unui cadru de monitorizare gender și mijloacelor de existență;
- Formarea UCP și a personalului național în aspecte de gen și mijloace de existență;
- Conlucrarea cu UCP la (i) integrarea aspectului de gen în toate planurile de lucru ale Proiectului (ii) integrarea aspectului de gen în toți TR ai Proiectului (iii) revizuirea tuturor produselor din perspectivă de gen;
- Monitorizarea, cu regularitate, a eficacității Proiectului din perspectiva abordării aspectelor de gen și mijloacelor de existență;
- Întocmirea materialului cu privire la lecțiile învățate și cele mai bune practici.

Competențele/calificările cheie

- Licență în aspecte sociale sau de gen;
- Cel puțin zece ani de experiență în problematica de gen și mijloace de existență în zona rurală a R. Moldova;
- Experiență demonstrată de conlucrare cu succes cu partenerii internaționali în aspecte de management al resurselor naturale;
- Abilitate demonstrată de interacțiune eficace cu un șir de parteneri – Guvernul național, Consiliul raional și utilizatori de terenuri locali;
- Abilități de comunicare în limbile engleză și română (moldovenească) sunt preferențiale.

Specialist Finanțe

Termen/durată

30 de luni

Context

Sub supravegherea generală a Reprezentantului FAO în Moldova (Deținătorul bugetului) și a Coordonatorului Proiectului, precum și în colaborare strânsă cu partenerii executorii ai Proiectului, Specialistul financiar își va asuma responsabilitatea operațională pentru livrarea oportună a rezultatelor și produselor Proiectului.

Sarcini principale

- Asigură buna implementare și în timp util a activităților Proiectului în sprijinul planului de lucru bazat pe rezultate, prin

proceduri operaționale și administrative, potrivit regulilor și standardelor FAO;

- Coordonează aranjamentele operaționale ale Proiectului prin acorduri contractuale cu principalii parteneri ai Proiectului;
- Organizează operațiunile necesare pentru semnarea și executarea Scrisorilor de aprobare (SdA) și a acordului aferent Programului de cooperare a Guvernului (PCG) cu partenerii relevanți ai Proiectului;
- Menține legăturile interdepartamentale cu unitățile FAO pentru legătura cu donatorii, Finanțe, Resurse umane și alte unități, după necesitate;
- Efectuează managementul de zi cu zi al bugetului Proiectului, inclusiv monitorizarea disponibilității numerarului, întocmirea bugetului și revizuirile bugetului ce urmează să fie analizate de Coordonatorul Proiectului;
- Asigură înregistrarea exactă a tuturor datelor relevante pentru monitorizarea operațională, financiară și bazată pe rezultate;
- Asigură întocmirea și prezentarea rapoartelor relevante privind cheltuielile, prognozele, progresul vizavi de planurile de lucru, încheierea Proiectului, sunt întocmite și prezentate în conformitate cu procedurile și formatele de raportare, calendarele și canalele de comunicare ale FAO și GEF, după necesitate;
- Execută acțiuni exacte și oportune în privința tuturor cerințelor operaționale pentru aspectele ce țin de personal, utilaj și achizițiile materiale, precum și a debursărilor pe teren;
- Participă și reprezintă proiectul la reuniunile de colaborare cu partenerii Proiectului și Comitetul de Coordonare a Proiectului, după necesitate;
- Întreprinde misiunile de monitorizare a bugetului bazat pe produse și de soluționare a problemelor operaționale restante, după caz;
- Este responsabil de rezultatele atinse în domeniul său de activitate și asigură că chestiunile care afectează livrarea și succesul Proiectului sunt aduse în atenția autorităților superioare prin DP în timp util;
- În consultare cu Oficiul de Evaluare FAO, cu UTP și cu Unitatea de Coordonare FAO-GEF, sprijină organizarea evaluării interimare și finale și contribuie la aspectele bugetare ale Proiectului;
- Execută orice alte sarcini, după necesitate.
- Licență în economie, administrarea afacerilor, sau domeniu conex.

Competențele/calificările cheie

- Cinci ani de experiență în operarea și managementul Proiectului în ceea ce ține de managementul resurselor naturale, inclusiv experiență pe teren în țările în curs de dezvoltare.
- Capacitate dovedită de a lucra și a stabili relații de lucru cu reprezentanții Guvernului și ai sectorului neguvernamental.
- Cunoașterea sistemelor de management a proiectelor FAO

ANEXA M: OBLIGAȚIILE FAO ȘI ALE GUVERNULUI

Obligațiile FAO și ale Guvernului

(a) Prezenta Anexă stabilește condițiile de bază în care FAO va asista Guvernul la implementarea Proiectului descris în Documentul de Proiect anexat.

(b) Realizarea obiectivelor stabilite de Proiect va fi responsabilitatea comună a Guvernului și FAO.

OBLIGAȚIILE FAO

1. FAO va fi responsabilă de acordarea, cu precauție și eficiență, a asistenței conform Documentului de Proiect. FAO și Guvernul se vor consulta îndeaproape în privința tuturor aspectelor Proiectului.
2. Asistența în baza Proiectului va fi pusă la dispoziția Guvernului, sau entității prevăzute de Proiect, și va fi livrată și primită (i) în conformitate cu deciziile relevante ale Organelor de guvernare ale FAO și cu prevederile constituționale și bugetare, și (ii) cu condiția primirii de către FAO a contribuției necesare a Partenerului de resurse. FAO va debursa fondurile primite de la Partenerul de resurse în conformitate cu reglementările, normele și politicile sale. Toate conturile și situațiile financiare vor fi exprimate în dolari SUA și vor fi supuse în exclusivitate procedurilor de audit intern și extern stabilite în reglementările, normele și directivele financiare ale FAO.
3. Responsabilitățile FAO cu privire la managementul financiar și executarea Proiectului vor fi conform stipulărilor în Documentul de Proiect. FAO poate, în consultare cu Guvernul, să implementeze componentele Proiectului prin partenerii identificați în conformitate cu procedurile FAO. Partenerii respectivi vor avea responsabilitatea primară pentru livrarea produselor și activităților specifice către Proiect în conformitate cu normele și reglementările partenerului, și sub rezerva monitorizării și supravegherii, inclusiv a auditului, de către FAO.
4. Asistența în cadrul Proiectului, acordată direct de către FAO, include serviciile de asistență tehnică și/sau serviciile de supraveghere și monitorizare, va fi acordată în conformitate cu reglementările, normele și politicile FAO, inclusiv cu privire la recrutare, deplasări, salarii și compensațiile personalului național și internațional, recrutat de FAO, achiziția serviciilor, bunurilor și echipamentului și subcontractare. Candidaturile personalului tehnic internațional superior pentru recrutare de către FAO vor fi prezentate către Guvern pentru autorizare conform procedurilor FAO.

5. Echipamentul achiziționat de FAO va rămâne proprietatea FAO pe durata Proiectului. Guvernul va asigura custodia echipamentului respectiv, care i se încredințează înainte de încheierea Proiectului. Destinația finală a echipamentului achiziționat în cadrul acestui Proiect va fi decisă de FAO în consultare cu Guvernul și Partenerul pe resurse.

OBLIGAȚIILE GUVERNULUI

6. În privința executării rapide și eficiente a Proiectului, Guvernul îi va acorda FAO, personalului acesteia și tuturor altor persoane care prestează servicii din numele FAO, dotările necesare, inclusiv:

i) eliberarea promptă, gratuită, a tuturor vizelor și permiselor necesare;

ii) toate permisele necesare pentru importarea și, după caz, exportarea ulterioară, a utilajului, materialelor și bunurilor necesare pentru uz în legătură cu Proiectul și scutirea de la plata tuturor taxelor vamale și altor perceperi sau taxe aferente importării sau exportării respective;

iii) scutirea de la plata impozitelor pe vânzări sau orice alte impozite pe achizițiile locale de utilaj, materiale și bunuri pentru uz în legătură cu Proiectul;

iv) toate permisele necesare pentru importul proprietății care aparține și este destinat pentru utilizarea personală a angajaților FAO sau a altor persoane care prestează servicii din numele FAO, și pentru exportarea ulterioară a proprietății respective;

v) vămuirea promptă a echipamentului, materialelor, bunurilor și proprietății menționate în sub-aliniatele (ii) și (iv) de mai sus.

7. Guvernul va aplica față de FAO, proprietatea, fondurile și bunurile sale, oficialii săi și toate persoanele care prestează servicii în numele său în legătură cu Proiectul: (i) prevederile Convenției privind privilegiile sí imunitățile agențiilor specializate; și (ii) rata de schimb valutar a Organizației Națiunilor Unite. Persoanele care prestează servicii în numele FAO vor include toate organizațiile, firmele sau entitățile pe care FAO le poate desemna să participe la executarea Proiectului.
8. Guvernul va fi responsabil de examinarea tuturor reclamațiilor care pot fi depuse de terți împotriva FAO, personalul acesteia sau alte persoane care prestează servicii în numele său, în legătură cu Proiectul, și le va asigura siguranța în privința tuturor reclamațiilor sau obligații care survin în legătură cu Proiectul, cu excepția când FAO și Guvernul convin că reclamațiile respective apar din neglijență gravă sau din greșeli comise intenționat de către persoanele respective.
9. Guvernul va fi responsabil de recrutarea, achitarea salariilor, compensațiilor și măsurilor de asigurare socială pentru personalul său național angajat în Proiect. Guvernul, de asemenea, va asigura, în modul și la timpul solicitat de Proiect, dotările și bunurile indicate în Documentul de Proiect. Guvernul îi va acorda personalului FAO, Partenerului de resurse și persoanelor care acționează în numele lor, acces la birourile și locațiile Proiectului și la orice material sau documentație ce ține de Proiect, și va oferi toate informațiile relevante personalului sau persoanelor respective.

RAPORTARE ȘI EVALUARE

10. FAO va raporta Guvernului (și Partenerului de resurse) conform graficului stabilit în Documentul de Proiect.

11. Guvernul să accepta distribuirea de către FAO a unor astfel de informații ca descrierea, obiectivele și rezultate Proiectului, în scopul informării și educării publicului. Drepturile de brevet, de autor și toate celelalte drepturi de proprietate intelectuală asupra tuturor materialelor sau descoperirilor ce rezultă din asistența FAO în baza prezentului Proiect îi va aparține FAO. FAO prin prezenta îi acordă Guvernului o licență scutită de la plata oricăror redevențe pentru utilizarea, publicarea, traducerea și distribuirea, privată sau publică, a tuturor materialelor și descoperirilor în cadrul țării în scopuri necomerciale. În conformitate cu cerințele unor Parteneri de Resurse, FAO își rezervă dreptul de a plasa informații și rapoarte în domeniul public.
12. Proiectul va fi supus unei evaluări independente potrivit aranjamentelor convenite între Guvern, Partenerul de resurse și FAO. Raportul de evaluare va fi accesibil publicului, în conformitate cu politicile aplicabile, împreună cu Răspunsul conducerii. FAO este autorizată să întocmească un rezumat scurt al raportului în scopul distribuirii largi a principalelor sale constatări, probleme, lecții și recomandări, precum și pentru utilizarea judicioasă a raportului ca contribuție la studiile de evaluare de sinteză.

PREVEDERI FINALE

13. Toate disputele sau controversele care rezultă sau sunt legate de Proiect sau prezentul Acord vor fi soluționate amicabil prin consultări, sau prin alte mijloace convenite de Guvern și FAO.
14. Nimic din prevederile prezentului Acord sau în legătură cu ele nu va fi considerat (i) renunțare la privilegiile și imunitățile FAO; (ii) acceptarea de către FAO a aplicabilității legilor ale nici unei dintre țări față de FAO, și: (iii) acceptarea de către FAO a jurisdicției instanțelor judecătorești ale nici unei dintre țări asupra disputelor rezultate din activitățile de asistență in cadrul Proiectului.
15. Prezentul Acord poate fi modificat sau rezolvit prin consimțământul scris reciproc. Rezoluțiunea va intra în vigoare peste șaizeci de zile după primirea de oricare dintre părți a preavizului scris de la cealaltă parte. În eventualitatea rezoluțiunii, obligațiile asumate de părți, în baza prezentului Acord ,vor fi respectate în măsura necesară să permită încheierea, în mod ordonat, a activităților și retragerea personalului, fondurilor și proprietății FAO.
16. Prezentul Acord va intra în vigoare la data semnării lui de către reprezentanții autorizați ai ambelor părți.

ANEXA N: EVALUAREA CALITĂȚII PENTRU COMITETUL DE EXAMINARE A PROGRAMULUI ȘI PROIECTULUI

Armonizarea cu produsul(ele) Cadrului de programare a țării (CPT)

Proiectul este în conformitate cu Cadrul de programare a țării, în special domeniul prioritar 3: Îmbunătățirea capacității de management durabil al resurselor naturale și managementul riscului de dezastre. Produsul 3.2: Practici inovatoare și bune de reducere a efectelor schimbărilor climatice în agricultură promovate. Proiectul va contribui la realizarea ODD 15 Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, și stoparea și reversarea degradării inverse a terenurilor și stoparea pierderii biodiversității.

Armonizarea cu Cadrul strategic al FAO

Produsul Organizațional 2.1.1: Practici și tehnologii inovatoare pilotate, testate sau extinse de către producători, pentru sporirea durabilă a productivității, abordarea schimbărilor climatice și degradării mediului	70 %
Produsul Organizațional 3.1.1: Organizațiile și instituțiile rurale consolidate și acțiunea colectivă a populației rurale sărace facilitată	15 %
Produsul Organizațional 3.1.2: Strategii, politici, orientări și programe pentru îmbunătățirea accesului și controlul populației rurale asupra unui set de servicii, finanțe, cunoștințe, tehnologii, piețe și resurse naturale, inclusiv în contextul schimbărilor climatice	15 %

Avantajul comparativ al FAO

FAO, ca agenție interguvernamentală, are abilitatea să se implice cu organele Guvernului, ofere consiliere independentă și asistență tehnică imparțială de calitate înaltă. FAO are peste șase decenii de experiență în abordarea chestiunilor legate de climă.

FAO și-a stabilit poziția de organizație globală cu o înțelegere largă a problemelor, precum și cu infrastructura organizațională și expertiza necesară pentru susținerea adaptării producției agricole la noile realități climatice. Se preconizează că FAO va oferi experți internaționali și naționali și administrație/management pentru Proiectul propus.

FAO oferă sprijin la implementarea unui șir larg de proiecte globale, regionale, naționale și locale, în mod specific destinate abordării adaptării la schimbările climatice, managementul riscului de dezastre legate de schimbările climatice sau o combinație de adaptare și atenuare.

În ansamblu, FAO are experiență extensivă în lucrul la nivel de țară prin diferitele proiecte și programe implementate în ultimii doi an. Astfel, deținerea unor cunoștințe profunde în acest domeniu de activitate, în combinație cu rețeaua importantă de consultanți naționali și internaționali, îi va permite FAO să implementeze și să monitorizeze acest proiect în mod eficient.